

Univerzita Palackého v Olomouci
Fakulta tělesné kultury

ANALÝZA FINANCOVÁNÍ SPORTU A REKREACE
VE MĚSTĚ ČESKÝ TĚŠÍN
Diplomová práce
(magisterská)

Autor: Jakub Czudek, rekreologie
Vedoucí práce: doc. Ing. Vladimír Hobza, Ph.D.
Olomouc 2013

Jméno a příjmení autora: Bc. Jakub Czudek

Název diplomové práce: Analýza financování sportu a rekreace ve městě Český Těšín

Pracoviště: Katedra rekreologie

Vedoucí diplomové práce: doc. Ing. Vladimír Hobza, Ph.D.

Rok obhajoby diplomové práce: 2013

Abstrakt:

Cílem této diplomové práce bylo na základě získaných poznatků provést analýzu financování sportu a rekreace z rozpočtu města Český Těšín. Smyslem provedené analýzy bylo zjistit základní bilanci podpory sportu v členění na institucionální a neinstitutcionální podporu. Výsledky analýzy ukazují na dominantní postavení institucionální podpory, na kterou připadá v průměru 2 376 Kč/obyv. (73 194 tis. Kč) a dosahuje osminásobku hodnoty zjištěné ve městě Olomouc, menší část podpory připadá na neinstitutcionální podporu – 114 Kč/obyv. (3 137 tis. Kč), zde byla hodnota nižší ve srovnání se statutárními městy. Na základě zjištěných nedostatků byl připraven návrh na zefektivnění podpory sportu. Získané poznatky mohou posloužit jako podklad k dalším strategickým krokům v oblasti financování sportu a rekreace této municipality, či jako podklad k dalším výzkumům.

Klíčová slova: tělesná kultura, dotace, municipalita, rozpočet, hospodaření

Souhlasím s půjčováním diplomové práce v rámci knihovních služeb.

Author's first name and Surname: Bc. Jakub Czudek

Title of master thesis: Analysis of financing sports and recreation in city Český Těšín

Department: Department of recreology

Supervisor: doc. Ing. Vladimír Hobza, Ph.D.

The year of presentation: 2013

Abstract:

The goal of this thesis was to make an analysis of sport and recreation funding from the budget of the town of Český Těšín based on obtained findings.

The analysis was carried out to find out the basic evaluation of support of sport dividing into institutional and non-institutional support. The results of the analysis indicate a predominant position of institutional support, for which there is allotted on average 2376 CZK/per capita (77194k CZK) and it reaches eight times the figure ascertained in the town of Olomouc. The smaller part of the support falls to non-institutional support - 114 CZK/per capita (3137k CZK), here was the figure lower in comparison with other statutory towns.

Based on the detected deficiencies, there was a proposal drawn up for efficiency increase in sport support. Gained findings can serve either as a foundation for other strategic steps in the area of sport and recreation funding of this municipality, or as a basis for other researches.

Keywords: physical culture, subsidy, municipality, budget, economy

I agree the thesis paper to be lent within the library service.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracoval samostatně pod vedením doc. Ing. Vladimíra Hobzy, Ph.D., uvedl všechny použité literární a odborné zdroje a dodržoval zásady vědecké etiky.

V Olomouci dne 30. 4. 2013

.....

Děkuji doc. Ing. Vladimíru Hobzovi, Ph.D. za pomoc a cenné rady, které mi poskytl při zpracování diplomové práce. Dále děkuji Bc. Danielu Boszczykowi za odborné konzultace a poskytnutí informací z oblasti dotační politiky města Český Těšín.

Obsah

Úvod	8
1 Přehled poznatků.....	9
1.1 Pojmy rekreace a sport v tělesné kultuře	9
1.1.1 Tělesná kultura.....	9
1.1.2 Rekreace.....	11
1.1.3 Sport.....	13
1.2 Význam sportu a rekreace	14
1.2.1 Sport, rekreace a fyzické zdraví.....	14
1.2.2 Vliv pohybové aktivity na psychické zdraví.....	16
1.2.3 Vliv pohybové aktivity na sociální zdraví jedince.....	17
1.2.4 Ekonomický význam pohybové aktivity	18
1.3 Externality ve sportu a rekreaci	19
1.3.1 Pozitivní externality	20
1.3.2 Negativní externality.....	21
1.4 Financování tělesné kultury v České republice.....	23
1.4.1 Financování tělesné kultury z veřejných zdrojů	23
1.4.2 Financování pohybové rekreace z veřejných prostředků	28
1.4.3 Financování sportu z veřejných prostředků	29
1.5 Financování sportu a rekreace na municipální úrovni	34
1.6 Komunální politika	35
1.6.1 Obec	35
1.6.2 Působnost obce.....	36
1.6.3 Orgány obce	37
1.6.4 Rozpočet obce	38
1.7 Dotační problematika	39
1.7.1 Dotační politika na ose stát - municipalita.....	39
1.7.2 Dotační politika města Český Těšín	41
1.8 Charakteristika města Český Těšín	43
1.8.1 Historické a geografické údaje města	43
1.8.2 Organizační schéma města Český Těšín.....	44
2 Cíle a úkoly práce.....	45
3 Metodika	46
4 Výsledky	48
4.1 Rozpočet města Český Těšín	48

4.2	Analýza podpory sportu a rekreace z rozpočtu města Český Těšín	49
4.2.1	Strategický plán rozvoje města	49
4.2.2	Institucionální podpora sportu a rekreace	52
4.2.3	Neinstitucionální podpora sportu a rekreace.....	58
4.3	Srovnání institucionální a neinstitucionální podpory měst Český Těšín, Mladá Boleslav a Olomouc.....	68
4.4	Návrh koncepce financování sportu a rekreace.....	73
5	Diskuze	78
5.1	Limity práce	79
6	Závěr.....	80
	Souhrn.....	82
	Summary	83
	Referenční seznam.....	84
	Seznam tabulek.....	87
	Seznam obrázků.....	88
	Přílohy.....	89

Úvod

V současné době si téměř nelze představit správné fungování jakéhokoliv sociálního systému bez jeho ekonomické složky. Je tedy jeho nedílnou součástí, která významným způsobem ovlivňuje jeho chod. Stejně jako v odvětví průmyslu a služeb, tak i ve sportu a rekreaci je efektivní ekonomika důležitou oblastí, která se přímo podílí na výsledné kvalitě poskytovaných služeb a statků.

O přínosnosti sportu a rekreace jak pro člověka jako individuum, tak pro celou společnost nelze pochybovat, ostatně přínosům sahajícím do sféry zdraví, ekonomiky a externalit bude v této práci věnován prostor. Nutno podotknout, že právě současná doba díky technologickému pokroku a v důsledku toho stále zrychlujícímu se tempu lidského života vytváří svou povahou (stres, sedavé zaměstnání a tak dále) neblahé prostředí pro udržení optimálního zdravotního stavu. Za následek takového životního stylu si populace platí daň, jejíž název „civilizační onemocnění“ je znám široké veřejnosti. Nástroji prevence, jakými jsou zejména sport (v jeho nevykonnostní formě) a rekreace, se v současné literatuře zabývá mnoho odborníků, autor Stejskal (2004) ve své monografii s názvem „Proč a jak se zdravě hýbat“ mimo jiné poukazuje na fakt, že právě „sedavý“ životní styl je hlavní příčinou nadváhy, která v případě její neregulace ústí v různá, mnohdy závažnější onemocnění.

Jednou z podmínek, kterou současná civilizace ke správnému fungování tohoto preventivního nástroje potřebuje, je existence uceleného systému jeho organizace na ose stát – samosprávný celek – subjekt poskytující sportovní či rekreační vyžití. K dosažení co možná největšího efektu tohoto nástroje je důležité, aby byl tento statek či služba poskytnuta široké veřejnosti. Pro dosažení daného cíle je nutno splnit několik podmínek. Pomineme-li geografický a sociálně-psychologický aspekt, velmi důležitá je stránka ekonomická, kde pro maximalizaci dostupnosti určitého statku nebo služby můžeme využít veřejných zdrojů. Právě ona oblast bude předmětem zkoumání práce, specificky pak problematika hospodaření v oblasti sportu a rekreace na municipální úrovni. Cílem diplomové práce je na základě získaných dat provést analýzu finanční podpory sportu a rekreace z rozpočtu města Český Těšín.

Získané poznatky mohou posloužit jako podklad k dalším strategickým krokům v rámci vnitřní politiky města v oblasti sportu a rekreace a jeho financování.

1 Přehled poznatků

1.1 Pojmy rekreace a sport v tělesné kultuře

V práci se budou mnohdy vyskytovat pojmy jako sport, rekreace (pohybová rekreace) či tělesná kultura. Jelikož mohou být tyto pojmy interpretovány jednotlivými autory různě, považuji za důležité na základě literatury srovnat a subjektivně zhodnotit vybrané definice. Výsledkem by měl být ucelený pohled na daný pojem (oblast), ze kterého bude vyplývat jeho rozsah a množství prvků, které v sobě snoubí.

1.1.1 Tělesná kultura

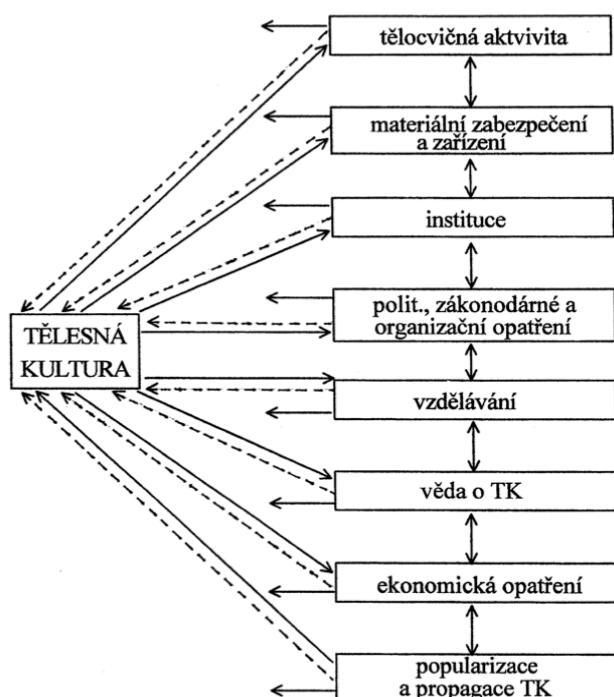
Je pojmem komplexním vycházejícím z vědního oboru Kinantropologie, který se ve světě začal utvářet v první polovině 60. let. FTVS Praha UK uspořádala mezinárodní konferenci o konstituování této vědní disciplíny v r. 1967, avšak teprve v roce 1991 byl definitivně přijat pojem kinantropologie skládající se ze tří řeckých slov: kinésis (pohybovat se), anthrópos (člověk), logia (věda) – tedy „věda o pohybu člověka“. Nejednoznačné označování věd o lidském pohybu vedlo k vytváření celé řady pojmů (tělesná výchova, sport aj.), které měli mít zastřešující charakter. V současné době se používají dva termíny – tělesná kultura a kinantropologie. Podle Gajdy a Fojtíka (2008) je pojem kinantropologie spojován zejména s označením vědy o pohybu. Tělesná kultura pak bývá vnímaná jako nadřazený pojem, který v sobě obsahuje také oblast vědy o pohybu.

Tělesnou kulturu můžeme tedy definovat jako „sociokulturní systém, který prostřednictvím tělocvičných prostředků uspokojuje potřeby člověka v oblasti fyzické, psychické i sociální. Jejím cílem je socializace a kultivace člověka prostřednictvím tělesných cvičení“ (Gajda & Fojtík, 2008, 51).

Pro srovnání uvádím definici podle Hodaňe (1997), který definuje tělesnou kulturu jako „sociokulturní systém, který jako výsledek činnosti, tvorby hodnot, vztahů a norem zabezpečuje specifickými tělocvičnými prostředky uspokojování zvláštních biologických a sociologických potřeb člověka v oblasti fyzického a z něj vyplývajícího psychického a sociálního rozvoje s cílem jeho socializace a kultivace. Je součástí kultury a kulturního dědictví národa. Objektem jejího působení je kulturní a společenský člověk jako plnohodnotný člen společnosti“ (Hodaň, 1997, 34).

V případě pojmu tělesná kultura panuje mezi autory jednotlivých definic do značné míry shoda. Hodaň (1997) však ve své definici rozvádí podrobněji pojem sociokulturní systém. Uvádí, kdo je jeho objektem a taky zasazuje definici do kontextu kultury jako takové. V obou případech pak autoři souhlasí s prostředky a cíli, které se k tomuto pojmem vážou.

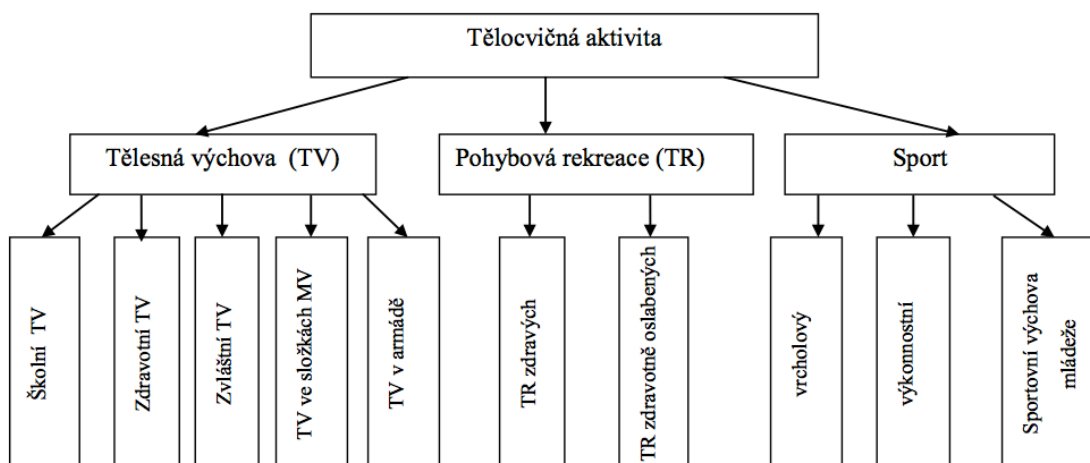
Jak již bylo zmíněno, tělesná kultura je pojmem komplexním a přestože bylo uvedeno výše několik definic, považuji za důležité, pro hlubší pochopení souvislostí, názorně zobrazit jednotlivé složky, které v sobě tento pojem nese.

Obrázek 1. Systém tělesné kultury (Hodaň, 1997, 48).

Jak můžeme vidět na obrázku jednotlivé subsystémy jsou vzájemně propojeny (nejedná se pouze o vazby mezi dvojicemi - šipky vyjadřují vazby vzájemné) a podmiňují tělesnou kulturu jako takovou jak přímo tak i nepřímo prostřednictvím kvality jednotlivých vazeb (Obrázek 1). Jednotlivé subsystémy jsou pak institucionálně řízeny prostřednictvím státních i nestátních organizací a obsahují svou vnitřní strukturu s vlastními subsystémy.

Hodaň (1997) považuje za nejdůležitější část tělesné kultury systém tělocvičné aktivity, který obsahuje tři základní podsložky, a to: tělesnou výchovu, pohybovou či tělocvičnou rekreaci a sport (Obrázek 2).

Obrázek 2. Subsystem tělocvičné aktivity (Hodaň, 1997, 49).

1.1.2 Rekreace

Jak již vyplývá ze samotného názvu práce, důležitým prvkem, ke kterému se bude vztahovat problematika financování, je pojem rekreace. Samotné slovo rekreace se vyvozuje z latinského slova „creare“, což v předkladu znamená tvořit. Předponou „re“ pak dostává zmiňovaný pojem vratný charakter, z čehož plyne, že slovo „rekreace“ vyjadřuje znovustvoření či obnovu něčeho, co již předem existovalo. V kontextu s člověkem pojem vyjadřuje aktivní činnost za účelem obnovení sil jak fyzických, tak psychických, ztracených v průběhu plnění přijatých socioprofesionálních rolí. V literatuře můžeme narazit na mnoho podobných definic onoho pojmu, z toho důvodu uvedu pouze dvě, které považuji za zdařilé a v literatuře často se vyskytující.

Američtí autoři Meyer a Brightbill (1964) definují rekreaci jako „svobodně prováděnou činnost ve volném čase, motivovanou především uspokojením nebo radostí z ní pramenící“ (Meyer & Brightbill, 1964, 28).

Český autor Teplý (1969) pak definuje rekreaci jako „...tělesnou a duševní činnost, kterou člověk koná ve svém volném čase k osvěžení, posílení a odpočinku jako změnu po své normální každodenní práci, jednostranně zatěžující organismus. Rekreace je hlavně aktivním odpočinkem...“ (Teplý, 1969, 7).

Výše uvedené výroky autorů považuji za souhlasné, první uvedená definice je však poměrně málo specifická. Za důležité prvky této definice pak považuji fakt, že se jedná o činnost vnitřně motivovanou, vycházející se svobodného rozhodnutí, a realizovanou ve volném čase. Druhá definice upřesňuje, že se jedná jak o tělesnou, tak duševní činnost

za účelem posílení a regenerace. V závěru pak autor zdůrazňuje, že se jedná o aktivní proces. S tímto tvrzením také souhlasí autoři Hodaň a Dohnala (2008), kteří uvádějí, že rekreace „vyjadřuje aktivní proces, ve kterém se člověk, na rozdíl od mnoha jiných činností, zaměřuje na sebe sama“ (Hodaň & Dohnal, 2008, 21).

Autoři dále uvádějí, že rekreace má mít nejen kompenzační, ale především obnovovací efekt, při čemž požadovaným cílem této činnosti není pouhé dosažení předchozího stavu, ale pokud možno i jeho zlepšení.

K termínu rekreace, který můžeme považovat za obecný, se vážou zejména dva pojmy, jež jeho význam blíže specifikují. Jedná se o pojmy pohybová rekreace a tělocvičná rekreace. Pro účely práce považuji za důležité uvést, čím se jednotlivé pojmy liší a vybrat jeho vhodnou variantu, která bude správně vyjadřovat a kontextuálně zapadat do řešené problematiky.

V současné době se můžeme v praxi setkat s různými oficiálními i neoficiálními pojmy, jako je rekreační sport, rekreační tělovýchova, sport pro všechny a jiné, o jejichž vhodnosti či správnosti se nebudu rozepisovat. Nejčastěji se však můžeme setkat s termínem pohybová rekreace, který je považován Hodaňem (1997) za pojem terminologicky naprosto správný, nicméně do značné míry obecný. Vyjadřuje totiž realizaci rekreačního procesu jakoukoliv pohybovou činností. Za pohybovou rekreaci může být tedy považována procházka, hraní míčových her, ale také rytí zahrádky (ve volném čase).

Oproti tomu se tělocvičná rekreace liší od předchozího pojmu zejména svou specifíčností, která tkví v realizaci rekreační aktivity prostřednictvím tělesných cvičení. V tomto smyslu je tedy pojem tělocvičné rekreace podřízen pojmu pohybová rekreace. Ačkoliv je pojem rekreace značně obecný, v kontextu řešené problematiky považuji za správné jeho použití, jelikož dotační politika zasahuje do mnohem širší sféry rekreace než pouze jeho tělocvičné či pohybové oblasti. Dalšími druhy rekreace jsou podle Hodaňe a Dohnala (2008) kulturně umělecká, intelektuální, sociální, zájmová a pohybová rekreace.

1.1.3 Sport

Sport je druhým důležitým pojmem, se kterým se budeme v diplomové práci často setkávat. Nejen mezi laiky, ale také odbornou společností panuje částečný rozpor v chápání tohoto pojmu, proto není snadné jednoznačně určit jeho jasné charakteristiky a hranice. Podle Velkého sociologického slovníku (Petroušek & Vodáková, 1996) pochází slovo sport z lat. *disportare* = rozptylovat se, bavit se a zahrnuje v sobě jakoukoliv pohybovou aktivitu, která má charakter hry s přesně stanovenými pravidly.

Podle zákona č. 115/2001 Sb., ze dne 28. února 2001 ve znění zákona č. 219/2005 Sb.,

Sport představuje všechny formy tělesné činnosti, které prostřednictvím organizované i neorganizované účasti si kladou za cíl harmonický rozvoj tělesné i psychické kondice, upevňování zdraví a dosahování sportovních výkonů v soutěžích všech úrovní. Sportem pro všechny se rozumí organizovaný a neorganizovaný sport a pohybová rekreace určená širokým vrstvám obyvatelstva.

Podobnou charakteristiku tohoto pojmu přináší Evropská charta sportu, jež sportem rozumí „všechny formy tělesné činnosti, které, ať již prostřednictvím organizované účasti, či nikoliv, si kladou za cíl projevení či zdokonalení tělesné i psychické kondice, rozvoj společenských vztahů nebo dosažení výsledků v soutěžích na všech úrovních“ (Evropská charta sportu, 2001).

Kromě těchto tvrzení se můžeme v literatuře zabývající se problematikou tělesné kultury setkat s definicemi, které vnímají sport jako organizovanou činnost s jasnými pravidly. Za velmi výstižnou charakteristiku sportu považují tvrzení Hodaň (1997), jenž na základě analýzy definic sportu různých autorů uvádí, že „sport je specifická, přísně organizovaná činnost tělocvičného i jiného pohybového, technického či intelektuálního charakteru s dominující výkonovou motivací a z ní vyplývající prožitkovostí, realizující se v dosahování absolutně či relativně maximálního výkonu v přesně vymezených a kontrolovaných podmínkách soutěže.“ (Hodaň, 1997, 79)

Výše uvedené definice nejsou zcela jednotné ve svých tvrzeních. Zatím co zákon o podpoře sportu vyjadřuje, že sport může být prováděn ať už organizovaně, či neorganizovaně, Hodaňova definice pohlíží na tuto oblast jako na přísně organizovanou. Další odlišnost shledávám ve stanovených cílech této činnosti. Podle zákona je cílem sportu harmonický rozvoj osobnosti, upevňování zdraví a také dosahování sportovních

výkonů. Hodaň (1997) pak pohlíží na sport jako na činnost především výkonově motivovanou, s cílem dosáhnout absolutně či relativně maximálního výkonu. V závěru výše uvedeného zákona se hovoří o pojmu „sport pro všechny“, který je dále spojován s pohybovou rekreací. Na základě předem uvedených definic a charakteristik pojmů sport a rekreace jsem si vědom jejich rozdílností (nesouhlas se slučováním těchto pojmů vyjadřuje také odborná literatura). Podle Hodaňe (2006) zatím co pohybová rekreace slouží k obnově a rozvoji lidských sil, sport se zaměřuje na soutěživost a s ní spojený výkon. Pro účel zvýšení přehlednosti práce, kde je řešena zejména ekonomická složka dané problematiky, však bude pod pojem sport zahrnuta také rekreace. V případě, že bude nutné vyzdvihnout pouze jednu z uvedených oblastí, bude tento fakt v textu patřičně zdůrazněn.

1.2 Význam sportu a rekreace

V této kapitole se budu věnovat významu sportu a rekreace (pohybového charakteru) z hlediska fyzického, psychického, sociálního a ekonomického. Vnímám jako důležité uvést jak klady, tak i případné záporné spojení s touto problematikou.

1.2.1 Sport, rekreace a fyzické zdraví

Myslím, že není třeba dlouze argumentovat o prospěšnosti přiměřené, pravidelné pohybové aktivity, na zdravotní stav člověka. Tento fakt je obecně znám a také přijímán současnou společností. Nicméně většina lidí, zejména v průmyslově vyspělých zemích, nedosahuje požadované úrovně tělesné aktivity.

Joanna Kruk (2009) zabývající se problematikou pohybové aktivity ve spojitosti se zdravím člověka uvádí, že v současné době více jak 60 % dospělé populace nedosahuje doporučené míry pravidelné pohybové aktivity (30 min pohybové aktivity, střední intenzity, 4 krát týdně), což vede k růstu četnosti civilizačních onemocnění. K tomuto tvrzení se přiklání také profesor Steven Blair (2009), který považuje nedostatek pohybové aktivity za hlavní problém zapříčiňující zhoršování zdravotního stavu dnešní společnosti. Světová zdravotnická organizace uvedla v roce 2002 pohybovou inaktivitu (méně než 2,5 h/týdně pohybové aktivity střední intenzity, nebo 1 h/týdně vysoké intenzity) jako jeden z deseti významných rizikových faktorů zapříčiňující předčasná úmrtí. Pro konkrétní a přehlednou interpretaci následků spojených se pohybovou inaktivitou uvádím následující seznam.

Následky spojené s pohybovou inaktivitou

Zdravotní následky:

- nadváha a obezita,
- ischemická choroba srdce,
- cévní mozková příhoda,
- diabetes II. typu,
- hypertenze,
- vysoká hladina krevního cholesterolu,
- osteoporóza,
- rakovina (tlustého střeva, prsu, konečníku),
- muskuloskeletální onemocnění (artritida, bolesti zad),
- neurologická onemocnění (syndrom karpálního tunelu),
- duševní poruchy (úzkostné stavy, deprese),

Ostatní následky:

- bolesti,
- prodloužená rehabilitační doba,
- snížení kvality života,
- oslabení pracovní síly (absenčnost),
- předčasná úmrtí,
- ekonomický dopad.

Zdroj: WHO (2002), The World Health Report; British Heart Foundation (2006), 2006 Coronary heart disease statistics (2006); London: BHF National Centre; Friedenreich & Orenstein, (2002); Warburton et al., (2007)

Organizace došla k závěru, že 1,9 milionu – z toho až 600000 v evropském regionu – předčasných úmrtí a také 19000000 nejrůznějších zdravotních postižení může být globálně způsobeno nedostatečnou pohybovou aktivitou (WHO, 2002). Další alarmující informaci, kterou přinesla WHO, je odhad, jenž uvádí, že v roce 2003 žilo na zemi přes 1 miliardu lidí trpících nadváhou a více jak 300 miliónů obézních (WHO, 2003). Ačkoli výše uvedené informace přímo nevypovídají o zdravotní situaci v České republice, nelze předpokládat, že naše populace bude v této oblasti výjimečná, ba naopak. Kupříkladu statistické údaje

z roku 2007 hovoří o 755 tisících nemocných trpících diabetem a v současné době se odhaduje, že toto číslo se bude pohybovat pod hranicí 1 milionu. V praxi to znamená, že téměř každý desátý občan České republiky trpí tímto onemocněním. Z výše uvedených poznatků vyplývá, že jak v globálním, tak i národním měřítku je zdraví naší společnosti na špatné úrovni. Z historického pohledu může být aktuální doba považována za vůbec nejhorší ve vztahu člověka a pohybové aktivity. Tato skutečnost je příčinou nejrůznějších zdravotních komplikací, které můžeme znát již pod rozšířeným pojmem civilizačních onemocnění. Současný pokrok a technická vyspělost dnešní doby se stává léčkou jeho samotnému tvůrci - člověku. Jaký je tedy důvod značné „pohybové pasivity“ současné společnosti? Na tuto otázku není jednoznačná odpověď. Mezi hlavní příčiny však můžeme zařadit spěch a vysoké požadavky (s tímto faktorem se pojící stres) na výkonnost jedince, avšak zejména po stránce psychické. Dalším elementem je již zmiňovaný technický pokrok, který nám dovoluje být ještě více pasivní. V dnešní době již nemusíme nikde chodit, o přepravu se postarají dopravní prostředky, na zahrádce již nesečeme trávu ručně, ale můžeme se pohodlně posadit na zahradní traktor, jenž vykoná potřebnou činnost za nás. Pro usnadnění domácí práce můžeme využít nespočet zařízení od pračky po robotické vysavače, které nás postupně oddělují od tohoto nezbytného prvku lidského života – pohybové aktivity.

Výše uvedené informace jasně ukazují na fakt, že potřeba pohybu je nezastupitelným prvkem lidského života, bez něhož dříve či později lidské tělo strádá a je náchylné na nejrůznější onemocnění.

1.2.2 Vliv pohybové aktivity na psychické zdraví

Neméně významnou složkou lidského života, která je zpětně ovlivňována pohybovou aktivitou je psychické zdraví člověka. Ačkoliv tato složka lidského zdraví není příliš často zmiňována ve vztahu k pohybové aktivitě, z mnohých výzkumů jasně vyplývá, že mezi těmito oblastmi existuje úzký vztah. Kupříkladu podle Míčka (1984) je pohybová (tělocvičná) aktivita podmínkou prevence celé řady tzv. psycho-somatických onemocnění a také snižuje emoční napětí. Rowland (1990) pak ve své knize ukazuje na vztah mezi pohybovou aktivitou a rozvojem celkové kognitivní kapacity člověka. V odborných publikacích se můžeme setkat s příklady porovnávající inteligenci dítěte záměrně se pohybujícího a nepohybujícího, kde jsou shledány významné rozdíly. Také vzhledem k velkému množství nejrůznějších tělesných cvičení, které samy o sobě kladou nároky

na lidskou psychiku a jsou realizovány v náročných situacích či prostředí, trénují člověka v odolnosti proti stresům, a tak postupně adaptují člověka na stresové životní situace (Mota & Cruze, 1998). Autoři zabývající se touto problematikou poukazují na vliv pohybové aktivity na celkový psychický stav jedince. Ta pozitivně ovlivňuje lidskou vůli, psychickou vytrvalost, houževnatost, cílevědomost, rozhodnost, odvahu, odolnost proti stresu a tak dále. Jako typický příklad, který je v praxi v současné době využíván k ovlivňování psychosociálních kvalit člověka, uvádím kurzy „survival“. Oné kurzy, jež svou povahou kladou velké nároky na lidskou psychiku, se často v praxi využívají během tréninků manažerů. Ty prostřednictvím obtížných činností v náročném prostředí ovlivňují a rozvíjí předem zmiňované prvky lidské osobnosti. Osoba procházející takovýmto procesem se postupně adaptuje na psychickou zátěž, která vyúsťuje do psychické zdatnosti a psychického zdraví.

1.2.3 Vliv pohybové aktivity na sociální zdraví jedince

Nejvíce opomíjeným vztahem ze všech uvedených je vztah pohybu a sociálního zdraví. Přitom podle názoru Hodaň a Dohnala (2008) je tato oblast z hlediska člověka a společnosti hierarchicky na nejvyšší úrovni a je podmiňována úrovní obou předešlých oblastí. V této souvislosti je tedy nutno chápat „sociálně“ člověka „jako kvalitu jeho sociálního výstupu přímo podmíněnou jeho fyzickou a psychickou úrovní,“ (Hodaň & Dohnal, 2008, 160). Prostřednictvím sociální interakce v náročných podmínkách a prostředí je tak postupně „trénována“ vzájemná tolerance, vzájemný respekt, zodpovědnost za druhého, vzájemná pomoc, vůdcovství, schopnost uvědomění si vlastní pozice ve skupině, schopnost podřídit se apod. (Hodaň, 2005).

Zvláštní význam pohybové (tělocvičné) aktivity můžeme také pozorovat ve vztahu k základní jednotce společnosti – rodině. Pohybová aktivita prováděna v rámci rodiny se významně podílí na jejím sociálním zdraví. Vyplývá to z toho, že:

- se zlepšuje vzájemná komunikace mezi jednotlivými členy rodiny,
- rodiče lépe vnímají zvláštnosti osobnosti svých dětí a mohou lépe usměrňovat jejich rozvoj,
- děti poznávají specifické vlastnosti a schopnosti svých rodičů, získávají tak k nim bližší vztah,

- na základě vzájemného poznání narůstá vzájemný přirozený respekt, ale i vzájemná důvěra, oddanost apod.,
- na základě konkrétních situací se upevňují vzájemné vazby,
- děti získávají potřebné podněty pro vedení svého dospělého života (Hodaň & Dohnal, 2008, 161).

Z předem uvedených tvrzení vyplývá, že prostřednictvím tělocvičné (pohybové) činnosti dochází k sociální adaptaci jedince, zvýšení jeho sociální zdatnosti, která ústí ve zvyšování úrovně sociálního zdraví.

1.2.4 Ekonomický význam pohybové aktivity

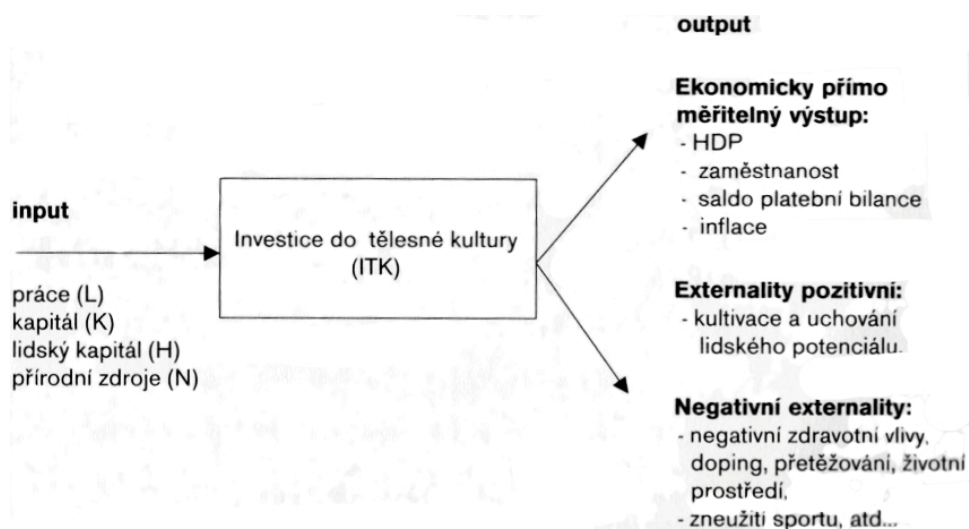
Pohybová aktivita (tělocvičná aktivita) a potažmo s tímto pojící se oblast sportu a rekreace má dopad nejen individuální na jedince samotného (zdraví psychické, fyzické), ale také interpersonální a celospolečenský. Zejména oblast sportu, která je v současné době dynamickým a rychle rozvíjejícím se odvětvím, má nemalý makroekonomický dopad, který nelze podceňovat. Sport se podílí na rozvoji pracovních míst, ale také může sloužit jako nástroj pro místní a regionální rozvoj. Bílá kniha o sportu uvádí, že „sport v širším smyslu vytvořil v roce 2004 přidanou hodnotu ve výši 407 miliard EUR, která odpovídala 3,7 % HDP EU, a pracovní místa pro 15 milionů lidí, tedy 5,4 % pracovní síly“ (Bílá kniha sportu, 2007). Dále pak hovoří o důležitosti zviditelnění tohoto přínosu v politikách EU pro účely dalšího rozvoje (podpory) této oblasti.

V otázce jedince a jeho produktivity se mnoho autorů shoduje. Kupříkladu Dohnal (2007) uvádí, že „pohybová aktivita je pro jedince mocným prostředkem prevence nemocí a pro společnost (národ) je navíc ekonomicky výhodná. Je to společensky efektivní metoda, která zlepšuje zdraví celé populace“ (Dohnal et al., 2007, 39). Tuto myšlenku podpořili a dále rozvinuli Hobza a Rektořík (2006), podle kterých působením pravidelné pohybové aktivity v produktivním věku člověka dochází mimo jiné ke snižování pracovní neschopnosti. V důsledku snížení pracovní neschopnosti dochází ke značným úsporám v čerpání nemocenského a zdravotního pojištění. Kladné důsledky snížení pracovní neschopnosti se však neprojevují pouze na úrovni státu. U právních subjektů jako jsou firmy a podniky dochází tímto ke zvýšení počtu efektivně odpracovaných hodin, zvýšení produkce firmy i celkové efektivnosti. Zároveň dochází ke snížení nákladů na odvody do zdravotního pojištění. Takto ušetřené finanční prostředky mohou ať už stát, či firma využít pro účely rozvoje.

Ekonomické ztráty vyplývající z nedostatečné míry pohybové aktivity populace a z toho plynoucích onemocnění, je velmi těžké vyčíslit. Oldridge (2008) uvádí, že ve vyspělých zemích 1,5-3,0 % celkových přímých nákladů na zdravotní péči, je spojeno s léčbou onemocnění zapříčiněných pohybovou inaktivitou. Nedávná americká studie využívající data národního reprezentativního vzorku uvádí, že v roce 2000 bylo ve Spojených státech vynaloženo 76 mld. dolarů v nákladech na zdravotní péči v důsledku pohybové inaktivity (Wang et al., 2004). V Kanadě v roce 2001 byly přímé náklady spojené s pohybovou inaktivitou vyčísleny na 2,1 mld. dolarů (celkové pak na 5,3 mld.). Mimo jiné byl také proveden v Kanadě odhad který uvádí, že v případě snížení pohybové inaktivity o 10% by klesly náklady plynoucí z této oblasti o 150 mil. dolarů. V Anglii se celkové náklady spojené s pohybovou inaktivitou a z ní vyplývající léčby civilizačních onemocnění odhaduje na 8,2 mld. liber za rok (Chief Medical Office, 2004). Ačkoliv nejsou k dispozici konkrétní data pro ČR z výše uvedených relativních i absolutních hodnot (dat a odhadů) jasně vyplývá, že do této oblasti plynou nemalé prostředky. Problematika aktivity současné populace, ať už české či celosvětové, je tedy otázkou velmi aktuální a závažnou jak z hlediska zdravotního, psychosociálního, tak i ekonomického.

1.3 Externality ve sportu a rekreaci

V úvodu této kapitoly vnímám jako důležité uvést význam pojmu externalita. Slovník cizích slov (2000) definuje externalitu jako ekonomický pojem vyjadřující „efekt růstu blahobytu nebo nákladů nezachycený prostřednictvím cenového a tržního systému“ (Slovník cizích slov, 2000, 196). Mankiw (2000) pak vnímá externalitu jako vliv činností jednoho subjektu na blahobyt lidí, kteří se neúčastní této činnosti (Mankiw, 2000). Tento vliv, o němž hovoří Mankiw, může být dále rozdělen na pozitivní a negativní. V praxi se tedy můžeme setkat s pojmy pozitivní a negativní externality. Oblast externalit se mimo jiné pojí s problematikou investic do tělesné kultury. Podle Hobzy a Rektořika (2006) máme dva typy výstupů investic do tělesné kultury. Prvním typem je výstup ekonomický přímo měřitelný, kde lze výstupy měřit kvantitativně. Druhým typem je výstup externalitní, jehož výstupy jsou velmi obtížně měřitelné. Pro přehlednější interpretaci této problematiky uvádím schéma, jenž znázorňuje ekonomický přínos investic do tělesné kultury prostřednictvím input-output modelu (Obrázek 3).

Obrázek 3. Input-output model ITK (Hobza & Rektořík, 2006, 101)

Je zřejmé, že sport a rekreace nevykazují pouze jeden typ externalit. Mnohé „pozitivní externality“, ačkoliv mnou nebyly takto přímo definovány, byly popsány nepřímou v předcházející kapitole. Díky rozsáhlosti problematiky externalit nemohly být všechny uvedeny a zařazeny do jednotlivých podkapitol. V následující části práce bych se chtěl tedy věnovat zejména externalitám, které nebyly výše zmíněny. Důraz budu klást zejména na negativní externality, o nichž jsem hovořil v předchozím textu jen okrajově.

1.3.1 Pozitivní externality

Tento typ externality vzniká v případě kdy si člověk či jiný subjekt nemůže přivlastnit veškeré výnosy ze své činnosti nebo ze svého majetku a když si část výnosů přisvojí jiní.

Příklad pozitivní externality:

Majitel lesa má výnosy z těžby a prodeje dřeva. Les však zároveň pročištěje spodní vodu a brání erozi půdy. Tento fakt oceňují zejména lidé v přilehlé obci. Kdyby nebylo lesa, voda v jejich studnách by byla svou kvalitou mnohem horší a půda na jejich polích méně úrodná. Les tedy poskytuje nejen výnos z těžby dřeva jeho majiteli, ale také výnosy v podobě lepší vody a lepší půdy v blízkém okolí. Tyto výhody však vlastník lesa nemůže nijak zpeněžit.

V případě sportu a rekreace je hlavní pozitivní externalitou podle Hobzy a Rektořika (2006) její kladný vliv na pracovní schopnost, výkonnost a zdraví, sociální a kulturní

participaci jedince a také pozitivní vliv na uchování a regeneraci lidského potenciálu. Tyto a mnohé další pozitivní externality pak autoři dělí do následujících tří kategorií :

- 1) podpora zdraví člověka,
- 2) formování osobnosti člověka a jeho systému životních hodnot a idejí,
- 3) tvorba a kvalita sociálních vztahů (Hobza & Rektořík, 2006, 102).

1.3.2 Negativní externality

Vznik tohoto typu externalit je podmíněn situací, kdy člověk či jiný subjekt nenese plně všechny náklady své činnosti a část těchto nákladů přenáší na jiné.

Příklad negativní externality:

Továrna stojící poblíž města svou činností znečišťuje ovzduší a životní prostředí. Lidé, kteří žijí v tomto městě však nesou následky, které jsou zapříčiněny činností této továrny. Míra negativního dopadu může mít několik rozměrů. V první řadě emise unikající z továrny mohou negativně ovlivnit zdraví lidí žijících v tomto městě. Náklady na zdravotní péči v případě zdravotních komplikací však továrna postiženým lidem nevyplatí. Dalším rozměrem negativních externalit továrny stojící v blízkosti města je extrémní prašnost, která znečišťuje zevní části objektů jako jsou fasády domů apod. Náklady na opravu takovýchto škod opět hradí majitel nemovitosti.

V tělesné kultuře můžeme podle Hobzy a Rektoříka (2006) rozdělit negativní externality do tří základních kategorií (k jednotlivým kategoriím uvádím příklady):

1. Negativní vlivy na zdraví člověka:
 - a. úrazy v tělesné výchově či pohybové rekreace následkem zanedbání některé z kontrolních funkcí tělesné kultury,
 - b. úrazy v pohybové rekreaci následkem přetěžování, nadměrného soutěžení, nesprávně prováděné tělocvičné aktivity, provádění rizikových sportů (adrenalinové sporty) ,
 - c. úrazy vrcholových sportovců v důsledku nedodržování některých specifík vrcholového sportu (jednostranné přetěžování), používání dopingu.
2. Negativní vlivy na životní prostředí:
 - a. výstavba urbanistických celků (rekreačních středisek a sportovišť) v přírodních oblastech,

- b. rozšiřování nabídky sportů v přírodních oblastech (turistika, lyžování, cykloturistika, vodáctví, potápění, horolezectví, adrenalinové sporty, auto-moto závody).

3. Komeracionalizace kultury:

- a. nadměrná popularizace určitého sportu, využívaného ke komerčním účelům za účelem propagace země, regionu, měst či různých značek zboží,
- b. komeracionalizace, ovlivňující vývoj a pravidla daného sportu,
- c. upřednostňování obchodních výsledků před původním posláním sportu.

Interdisciplinární model Novotného et al. (2009) rozděluje negativní externalitu do tří oblastí. Patří zde oblast: ekologických, biomedicínských a oblast ostatních blíže v textu nespecifikovaných externalit, které nezapadají do předem uvedených oblastí. Všechny uvedené oblasti mají obecně - politické, sociální, ekonomické a kulturní důsledky.

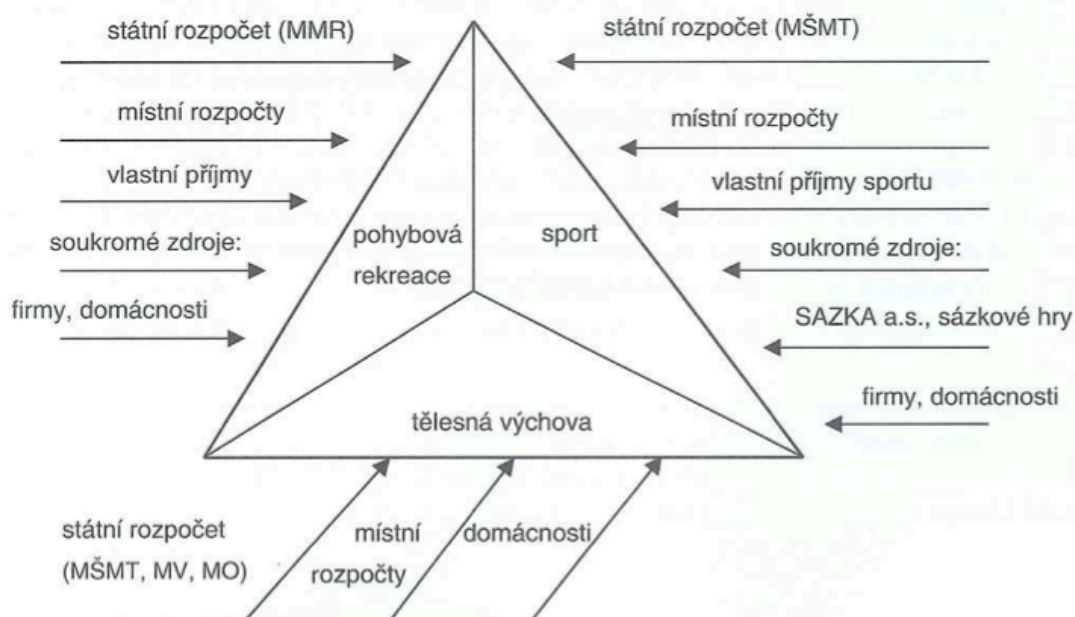
Ekonomické důsledky v tělesné kultuře jsou spojeny s výdaji, z nichž nejvýznamnější jsou:

- 1) Výdaje spojené s napravováním škod na životním prostředí:
 - a. náklady na ošetřování svahů v důsledku lyžařských aktivit a lesních stezek poškozených turistickou činností,
 - b. náklady na snížení prašnosti a hluku, způsobeného sportem a rekreací,
 - c. náklady na sběr a svoz odpadů.
- 2) Výdaje spojené s napravováním poškozeného zdraví:
 - a. zdraví poškozené z úrazu při sportu,
 - b. zdraví poškozené následkem užívání dopingu,
 - c. zdraví poškozené z neodborně prováděného a vedeného rekreačního sportu.
- 3) Výdaje spojené s ostatními vlivy tělesné kultury:
 - a. socializace sportem negativním působením trenérů (doping, vítězství za každou cenu),
 - b. odstraňování škoda způsobených vandalstvím fanoušků,
 - c. zneužívání olympijských her k rasovým, politickým a hospodářským účelům.

1.4 Financování tělesné kultury v České republice

Pro hlubší pochopení problematiky financování tělesné kultury na municipální úrovni je důležité nahlédnout na tento problém z širší perspektivy.

Jak již bylo uvedeno v druhé kapitole práce, třemi základními pilíři, do kterých putují finance v oblasti tělesné kultury jsou: pohybová (tělocvičná) rekreace, tělesná výchova a sport. Z nejširšího hlediska mohou být tyto oblasti zabezpečovány ze dvou zdrojů – z veřejných a soukromých. V praxi dochází nezdědka k prolínání financování z obou zdrojových oblastí. Onu problematiku dobře znázorňuje schéma představující vícezdrojové financování tělesné kultury (Obrázek 4).

Obrázek 4. Vícezdrojové financování tělesné kultury (Hobza & Rektořík, 2006, 52).

Jak již z názvu práce vyplývá, stěžejní tématem je problematika financování sportu a rekreace. Pro účely diplomové práce pak bude klíčová oblast municipálních zdrojů, konkrétně rozpočet města Český Těšín.

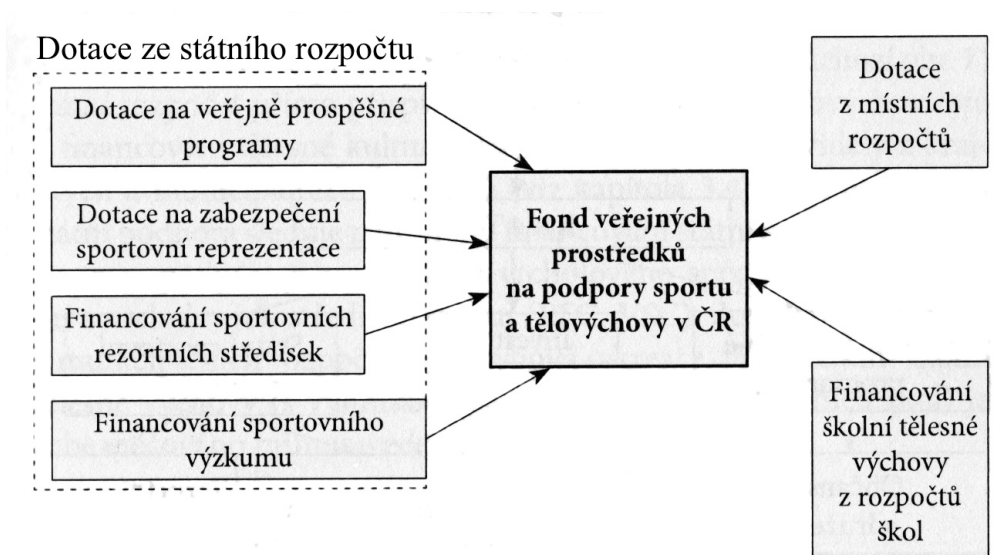
1.4.1 Financování tělesné kultury z veřejných zdrojů

Důvody proč podporovat tělesnou kulturu z veřejných zdrojů jsem se pokusil shrnout v předcházejících kapitolách. Je evidentní, že z oblasti sportu a rekreace plyne mnoho pozitiv nejen po stránce ekonomické, ale také externalitní, kde převládají externality

pozitivní, s čímž souhlasí také autoři Hodaň a Hobza (2010). Právě přínosnost tělesné kultury je důvodem, proč je podporována z veřejných prostředků a státního rozpočtu. Tato podpora je také založena na předpokladu, že příslušné subjekty budou poskytovat veřejně prospěšnou službu.

Dle Novotného (2000) fond veřejných prostředků zahrnuje tyto oblasti:

- dotace ze státního rozpočtu,
- dotace z krajských a místních rozpočtů (z městských a obecních rozpočtů),
- financování školní tělesné výchovy.

Obrázek 5. Schematické znázornění podpory tělesné kultury (Novotný, 2000, 68).

Jedním z významných zdrojů financování tělesné kultury je státní rozpočet. O tom jak budou rozdělovány státní prostředky rozhoduje Rada pro tělovýchovu a sport, která své návrhy předkládá k rozhodnutí Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy. Dle autorů Hodaň a Hobzy (2010) státní rozpočet přímo přispívá přibližně jednou třetinou celkových zdrojů k financování tělesné kultury, další dvě třetiny tvoří přiděly z krajských a municipálních rozpočtů. Dále uvádějí, že přímá státní podpora se zaměřuje zejména na financování státní sportovní reprezentace, podpůrných programů vrcholového sportu včetně jeho zázemí a vrcholových sportovních středisek (RSC, VSC). Pro poskytování dotací ze státního rozpočtu jsou uplatňovány specializované programy státní podpory, které vycházejí z obecných principů dotační politiky České Republiky ve vztahu ke sportu a tělovýchově. Tyto principy se opírají o legislativní rámec vycházející ze Zákona

č.115/2001 Sb., o podpoře sportu. Tvorbou dotačních programů a jejich obsahového vymezení je pověřen odbor sportu a tělovýchovy MŠMT.

Státní podpora se skládá z investičních a neinvestičních dotací, kde neinvestiční oblast obsahuje dva výdajové okruhy s pěti podprogramy. Jak můžeme vidět níže v textu, jednotlivé programy státní podpory jsou dále specifikovány účelovým zaměřením dotačních programů.

Neinvestiční dotace:

Výdajový okruh: Sportovní reprezentace

1. Sportovní reprezentace České Republiky
2. Sportovně talentovaná mládež
 - a. Sportovní centra mládeže
 - b. Sportovní střediska
 - c. Podpora ostatních sportovních talentů

Výdajový okruh: Všeobecná sportovní činnost

3. Všeobecná sportovní činnost
 - a. Sport pro všechny (oblast podpory pohybové rekreace)
 - b. Sport zdravotně postižených
4. Údržba a provoz sportovních zařízení
5. Organizace sportu (pokud bude schváleno navýšení rozpočtu)

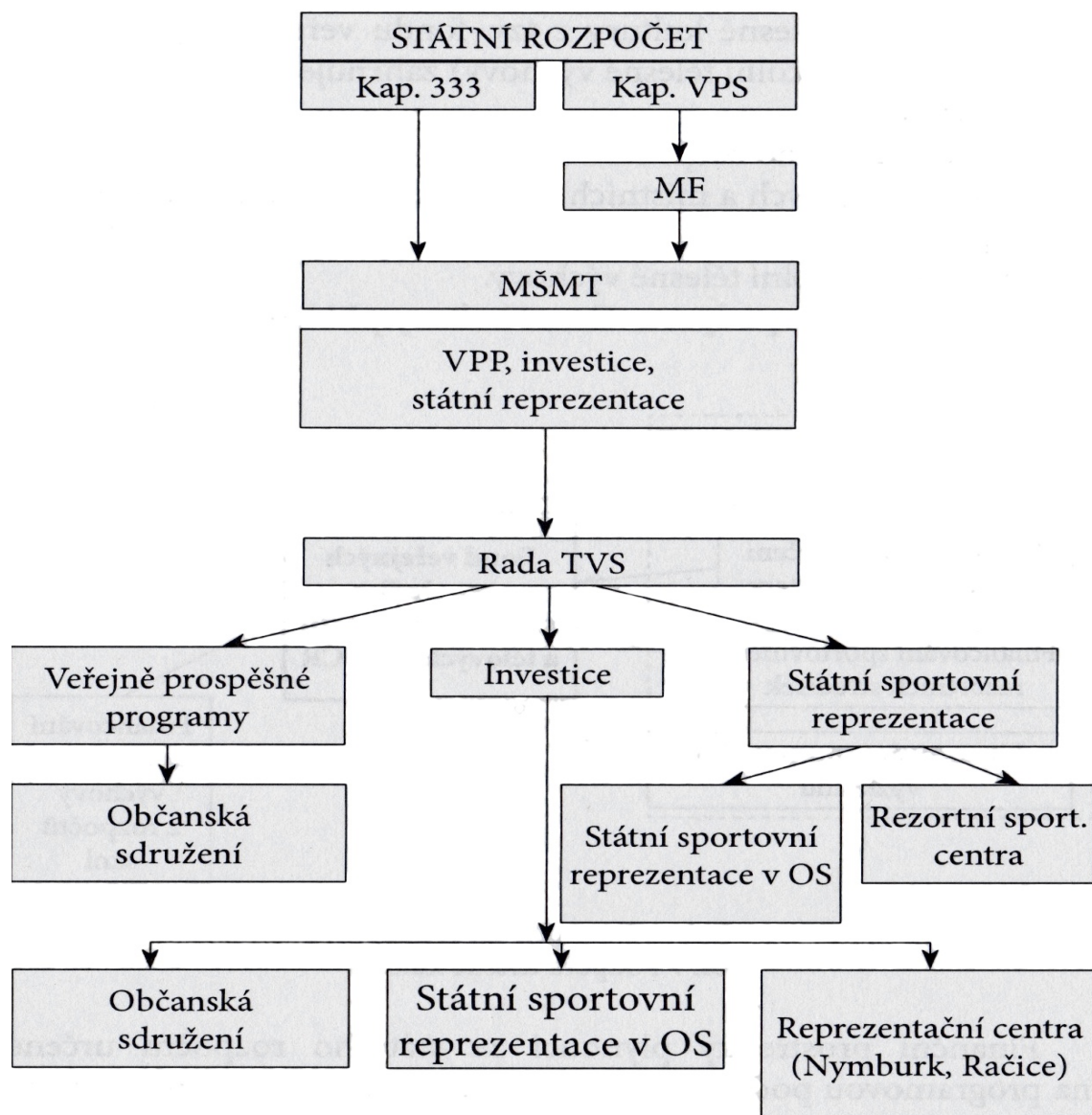
Investiční dotace:

Program 133510 – Podpora materiálně technické základny sportu

Subtitul 133512 – Materiálně technická základna sportovních organizací

Subtitul 133513 – Materiálně technická základna sportovní reprezentace

System rozdělování finančních prostředků ze státního rozpočtu je znázorněn na následujícím schématu (Obrázek 6).

Obrázek 6. Schematické rozdělování státních zdrojů na programovou podporu „sportu a tělovýchovy“ (Zdroj: interní informace MŠMT)

Vysvětlivky:

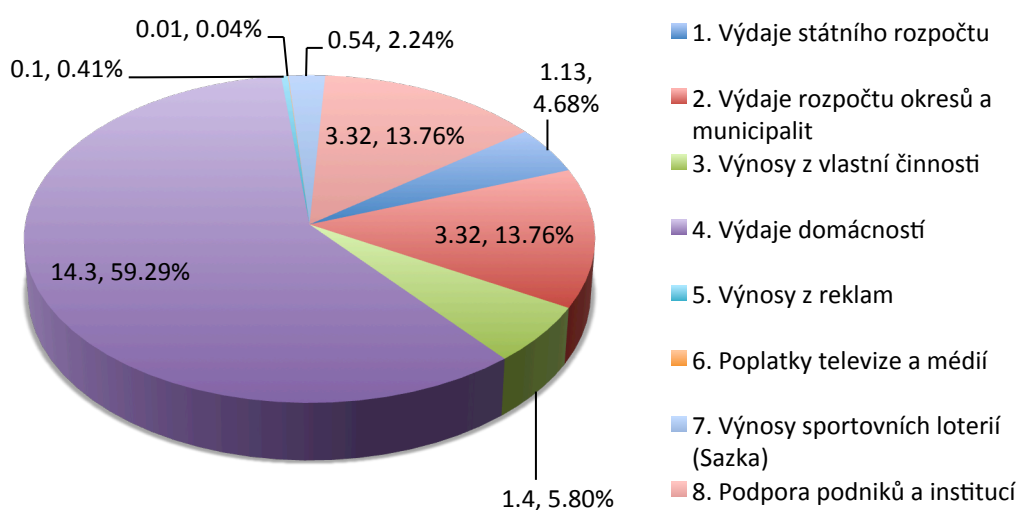
Kapitola 333 – rozpočet vyčleněný ze státního rozpočtu na výdaje MŠMT
VPS – všeobecná pokladní správa (kapitola 398 – v ní zahrnutý výdaje na výpomoc neziskovým organizacím)

VPP – veřejně prospěšné programy

Z krajských a municipálních rozpočtů je pak podporována zejména pohybová rekreace. Studie autorů Hobza, Elfmark a Cíkl (2009), která se mimo jiné zabývá průběhem dotací

na sport v kontextu s vývojem HDP, poukazuje na trend (od roku 1997 do roku 2007) rostoucích výdajů územních celků do sportu a rekreace, který velmi těsně koreluje s vývojem hrubého domácího produktu, kde v roce 2003 je zaznamenán ztelně rychlejší růst výdajů územních celků na sport, od roku 2004 však tyto výdaje nerostou. Oproti tomu meziroční růst výdajů ze státního rozpočtu určených na programovou podporu sportu (po odpočtu inflace) zaznamenává jen nepatrný nárůst.

Jak jsem již dříve uvedl v kapitole 2.6., tělesná kultura v České republice je financována jak z veřejných, tak soukromých prostředků. V praxi je velmi těžké získat informace, které reálně vystihují financování tělesné kultury ze soukromých zdrojů, proto využiji tabulku autora Novotný (2000) z roku 1990, jež se toto pokouší interpretovat procentuálními poměry jednotlivých výdajových oblastí. Pro přehlednější interpretaci poměru jednotlivých kategorií jsem převedl tabulku do grafu.

Obrázek 7. Hlavní zdroje financování tělesné kultury (v mld. Kč) v ČR (Novotný, 2000).

Výše uvedenou tabulku jsem uvedl za účelem ucelení pohledu na problematiku financování tělesné kultury v České republice. V současné době se zdrojová struktura financování tělesné kultury mění. Kupříkladu v roce 2011 došlo k novelizaci loterijního zákona č. 202/1990 (300/2011), v jehož důsledku došlo ke změně přerozdělování finančních prostředků získaných z loterijních a jiných podobných her. V současné době je většina těchto prostředků nově přidělena do rozpočtu obcí. Podle odhadu Ministerstva financí České republiky se jedná přibližně o 6 miliard Kč, což ve srovnání s rokem 2011 znamená navýšení ve prospěch obcí o 4,3 miliardy Kč. Zmiňované prostředky byly v minulých letech přerozdělovány ve prospěch sportu, kultury a charitativní činnosti.

Samotný podíl pro sport činil dlouhodobě více než 50% - cca 2,5 miliardy korun (Kejval, 2011).

1.4.2 Financování pohybové rekreace z veřejných prostředků

Jak již bylo znázorněno na schématu v kapitole 2.6. hlavními zdroji financování pohybové rekreace jsou (Obrázek 4):

- státní rozpočet - financování pohybové rekreace spadá do koncepce MŠMT o podpoře sportu pro všechny, jejímž účelem je podpora zdraví a tělesného rozvoje občanů všech věkových skupin. „Cílem je dosažení postupné změny celospolečenského zájmu ve prospěch celoživotního využívání různých forem pohybových aktivit co největším počtem občanů všech věkových skupin“ (MŠMT, 2011, 13),
- rozpočty krajů a municipalit - určité procento prostředků z rozpočtu obce je určeno na podporu a rozvoj „sportu a tělovýchovy“,
- soukromé zdroje (zejména z privátních investic a neziskových organizací),
- příjmy z vlastní činnosti daného subjektu v oblasti pohybové rekreace.

Dle Hodaňe a Hobzy (2010) se nejvýznamněji na podpoře pohybové rekreace podílí rozpočty krajů a municipalit. Ačkoliv úřady ve svých rozpočtech nerozlišují výdaje s určením na sport a na pohybovou rekreaci, z provedených analýz autorů Dohnal et al. (2006, 2007) a Mrvík (2007) vyplývá, že přes 50% těchto prostředků směřuje do oblasti pohybové rekreace (v roce 2009 se jednalo o cca 5,5 miliardy Kč). Hlavními výdajovými položkami v municipálních rozpočtech jsou provozní a investiční náklady sportovních zařízení (výdaje jsou zpravidla směřovány do organizací zřízených městem) jako jsou stadiony, koupaliště, centra volného času a tak dále.

Ze státního rozpočtu bylo v letech 2003 – 2008 čerpáno do oblasti rozvoje „sportu pro všechny“, který je jediným programem zabezpečujícím rozvoj tělocvičné rekreace průměrně cca 34 miliónu ročně. Jedná se zároveň o program, který vykazuje nejvyšší nárůst, objemově je však nevýznamný (Hobza, Elfmark & Cíkl, 2009).

Financování pohybové rekreace na úrovni kraje a municipality se znatelně liší. Přístupy v podpoře této oblasti na úrovni kraje jsou následující:

Rozdělení finanční podpory je realizováno prostřednictvím takzvané grantové a negrantové podpory.

- Grantová politika krajů se zaměřuje zejména na podporu nestátních neziskových organizací působících ve sportu. V této oblasti je začleněna i pohybová rekreace, kraj však tyto dvě oblasti nerozděluje do jednotlivých kategorií a nejsou jim tedy přiděleny konkrétní finanční kvóty.
Grantová podpora na „sport a tělovýchovu“ dosahuje cca 0,1-0,4% z rozpočtu kraje (hodnoty vycházejí z analýzy šesti krajů)
- Negrantová politika zahrnuje v převážné míře podporu profesionálního sportu. Významným argumentem při udělování tohoto typu finanční podpory je propagace daného regionu prostřednictvím profesionálního sportu a také podpora aktivit a činností vybízejících k aktivnímu provozování sportu a pohybové rekreaci místních obyvatel a podpoře diváctví. Míra negrantové podpory se v jednotlivých krajích do značné míry liší, její rozsah se pohybuje od 0,1-1,0 % z rozpočtu kraje.

V současné době z krajských rozpočtů nejsou poskytovány dotace do rozpočtu municipalit na podporu sportu, pouze v minimální míře jsou podporovány projekty směřující ke sdružení měst a obcí k podpoře sportovní a rekreační infrastruktury nadregionálního charakteru. Financování sportu a rekreace na úrovni měst a obcí bude blíže popsáno v kapitole 2.7.

1.4.3 Financování sportu z veřejných prostředků

Podle schématu vícezdrojového financování tělesné kultury je sport financován zejména z těchto zdrojů (Obrázek 4):

- ze státního rozpočtu,
- z krajských a municipálních rozpočtů,
- ze soukromých zdrojů (neziskové organizace, právnické a fyzické osoby, domácnosti),
- příjmy z vlastní činnosti sportovních subjektů,
- redistribučními procesy v rámci sportovního hnutí.

Stejně jak pohybová rekreace, tak i sport je financován ze státního rozpočtu prostřednictvím již dříve popsaných dotačních programů. V roce 2012 bylo ze státního rozpočtu vymezeno na podporu sportu 1 828 023 tis. Kč. Nově pro rok 2012 vznikl program „Organizace sportu“, který byl v minulých letech realizován Ministerstvem

financí. Tento program by měl navýšit stávající objem dotací na sport o 300 mil. Kč a měl by být začleněn do výdajového okruhu „Všeobecná sportovní činnost“. V případě neschválení navýšení rozpočtu výdajové kapitoly 333, nebude tento program realizován (MŠMT, 2012).

Detailním popisem jednotlivých dotačních programů se v této práci nebudu zabývat, pouze uvedu důležitá fakta, která se vztahují k této problematice.

Prvním významným rozdílem je výše krytí dotovaných projektů. Zde v případě programu I a II se dotace na schválené projekty poskytuje až do výše 100 % (v případě programu II při čerpání dotace na mzdové prostředky lze čerpat do výše 80 %). Oproti tomu se v ostatních programech dotace poskytuje do výše 70 % s tím, že při vyúčtování budou vykázány i vlastní náklady (ve výši minimálně 30%) s výjimkou zdravotně postižených a žáků školních a univerzitních sportovních klubů. Ačkoliv je procentuální výše poskytovaných dotací v programu I vyšší, existují zde specifické podmínky pro udělení této dotace, jako je zařazení žadatele do tříletého sledovacího období bez možnosti získání finanční podpory. O dotaci z jednotlivých programových oblastí se mohou ucházet NNO s celostátní působností. Žádosti TJ/SK se uplatňují prostřednictvím příslušné NNO s celostátní působností. Schvalování dotační podpory pro žadající subjekty probíhá na úrovni vedení MŠMT.

Míru podpory jednotlivých programů, jejich tendence vývoje a celkový objem v letech 2001 - 2009 si můžeme prohlédnout na Grafu č. 1. Z grafu je viditelné, že největší dotační podporu získává program Investic a poté program I zaměřený na sportovní reprezentaci. Nejnižší podporu naopak získal program VII - sport zdravotně postižených a program VI – sport a škola. Programová struktura v letech 2001 – 2009 se částečně lišila od současné struktury, proto uvádím výčet jednotlivých programů s příslušnými názvy.

Program I – Sportovní reprezentace ČR

Program II – Sportovní centra mládeže

Program III – Sportovní talent

Program IV – Sportovní střediska

Program V – Sport pro všechny

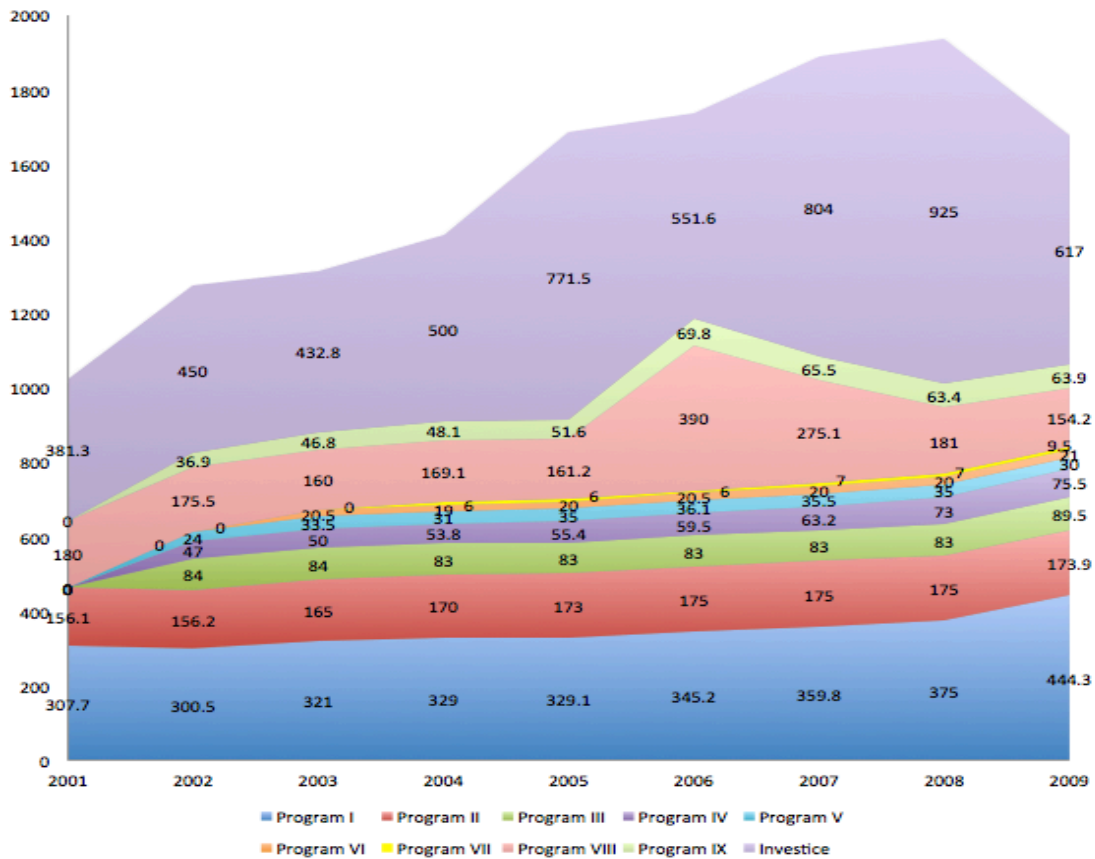
Program VI – Sport a škola

Program VII – Sport zdravotně postižených

Program VIII – Údržba a provoz sportovních zařízení

Program IX – Sportovní gymnázia

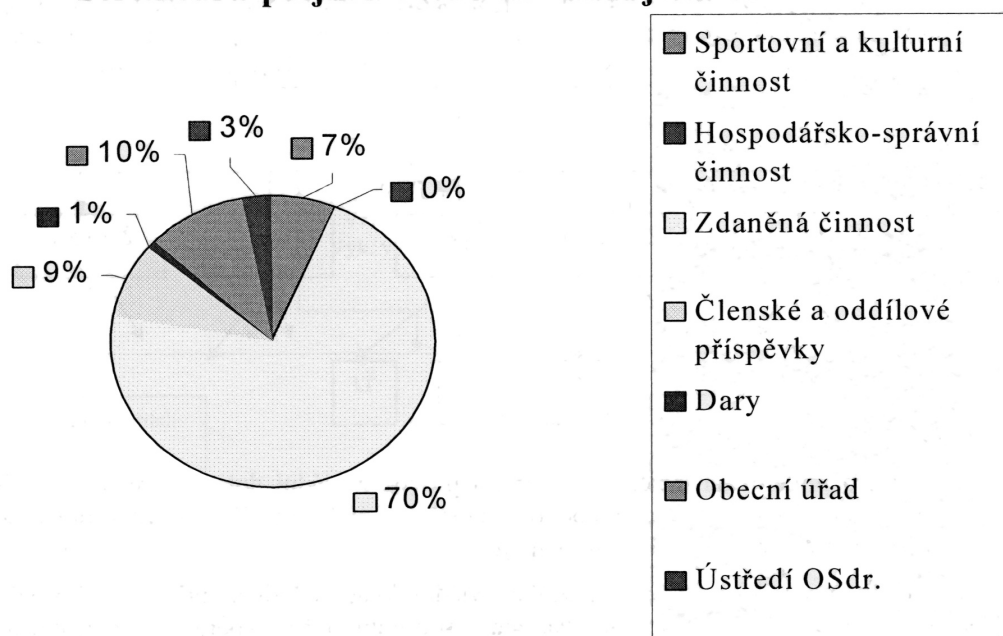
Investice

Obrázek 8. Státní podpora sportu v ČR 2001 – 2009 (Zdroj: interní informace MŠMT, 2010).

Subjekty, které žádají o dotace v oblasti sportu, mohou být různé, avšak velmi častým žadatelem jsou tělesné jednoty a sportovní kluby. Ty svou činnost mohou financovat prostřednictvím dotací získaných jak ze státního rozpočtu (prostřednictvím zastřešujících organizací), tak i z dotací získaných u příslušné územní samosprávy. V koncovém výsledku však k zajištění celoroční činnosti příslušného klubu tyto finanční zdroje zdaleka nestačí. Pro lepší interpretaci podílu jednotlivých finančních zdrojů ve financování činnosti klubu uvedu příklad struktury příjmu velké a malé TJ podle autora Dohnal a Hobza (2007) a také Novotný (2009), kteří se touto problematikou ve své monografii zabývají.

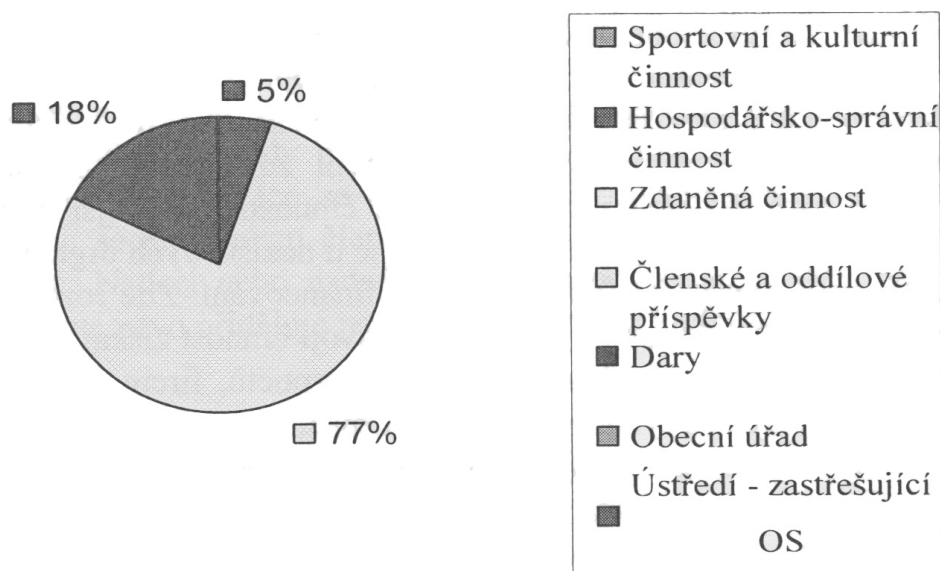
Struktura příjmů velké TJ s majetkem

Obrázek 9. Struktura příjmů velké TJ s majetkem (Novotný et al., 2009, 56).

Autoři Dohnal a Hobza (2007) přesně nespecifikují pojem „velké“ TJ, avšak uvádí, že tento subjekt obhospodařuje majetek ve výši několika desítek miliónů korun. Překvapující položkou můžou být příjmy ze sportovní činnosti, které můžeme zařadit do příjmů z hlavní činnosti. Ty tvoří pouhých 7 % z celkových příjmů tělesné jednoty. Dominantním podílem v příjmové struktuře jsou pak zdaněné činnosti, nebo-li příjmy z doplňkových, vedlejších činností ve výši 70 % celkových příjmů. Členské příspěvky s 9 % podílem můžeme vnímat jako významnější položkou, jejíž veličina je částečně závislá na regionu (v tomto případě se jedná o Pražský klub), ve kterém se daná TJ nachází, a také na velikosti členské základny. V ostatních regionech se tento podíl může výrazně lišit od zde uvedeného příkladu. Výše dotací ze státních programů činí pouhá 3 %, a tudíž nemá podstatný význam ve financování činnosti TJ. Příspěvek z obecního úřadu ve výši 10 % je sice významnou položkou, avšak mohl být nahodilý a v dalším roce může činit například 1 % .

Struktura příjmů malé TJ bez majetku

Obrázek 10. Struktura příjmů malé TJ bez majetku (Novotný et al., 2009, 57).

Oproti tomu v případě malé venkovské jednoty, která nevlastní žádný majetek, se situace výrazně liší. Jak je patrné z výše uvedeného grafu dominantní zdroj příjmů se 77 % podílem představují členské příspěvky (Obrázek 10). Dotace ze státních programů získané prostřednictvím zastřešující NNO je ve výši 18 % a pouhých 5 % zde připadá na příjmy z vlastní činnosti.

Uvedené příklady jsou obrazem pouze dvou vybraných tělovýchovných jednot a nelze s jistotou říci, zda-li je takováto příjmová struktura v případě TJ většinová anebo minoritní. Na základě těchto dvou příkladů však lze vidět, že dotace ze státního rozpočtu zdaleka nestačí na finanční zabezpečení činnosti TJ. Kluby, které vlastní majetek, jsou do značné míry odkázány na vlastní iniciativu a schopnost využít svých prostředků k samofinancování své činnosti.

Podle Novotného (2009) zdroje financování tělocvičných jednot a sportovních klubů můžeme rozdělit na příjmy z hlavní činnosti, kam patří: členské příspěvky, dary, patronáty, příspěvky municipalit, příspěvky od zastřešující organizace, dotace od státu, vstupné na sportovní akce, startovné a úroky z uložených vkladů, a na příjmy z doplňkové činnosti: sponzorské příspěvky, příjmy z prodeje drobných klubových suvenýrů a upomínkových předmětů, nájmené z klubových sportovních zařízení, příjmy z klubové restaurace a ubytovacích zařízení, výpůjčky od členů klubu, bankovní půjčky.

1.5 Financování sportu a rekreace na municipální úrovni

Na základě provedených průzkumů autorů (Dohnal et al., 2004, 2005, 2006, 2007; Míčan, 2006) ročně putuje z obecních rozpočtů cca 2 – 3 % na oblast rozvoje „sportu a tělovýchovy“. Do této částky nejsou zahrnuty jednorázové investice do rozvoje sportovní infrastruktury obcí. V případě započtení této částky se přechodně mohou (v závislosti na daném roce, ve kterém probíhají investice do oblasti rozvoje sportovní infrastruktury) investice i několikanásobně zvýšit.

Na úrovni municipality existují dvě základní oblasti podpory sportu a rekreace, a to:

a) Institucionální podpora sportu – jedná se o alokaci provozních a investičních prostředků do vlastních sportovních zařízení (za předpokladu, že dána municipalita má ve vlastnictví sportovní a tělovýchovná zařízení) z rozpočtu daného města. Tento typ podpory sportu nepodléhá grantové politice. Do institucionální podpory patří:

- sport (atletický a plavecký stadion, zimní stadion, koupaliště a tak dále),
- pohybová rekreace (aquaparky, dětská hřiště, rekreační plochy, cyklostezky, a tak dále).

b) Neinstitucionální podpora sportu, jež se vyznačuje alokací zdrojů (provozních i investičních) do cizích subjektů (právnických či fyzických osob). Neinstitucionální podporu můžeme dále dělit na:

a. Grantovou podporu

b. Negrantovou politiku

- Grantová podpora je rozdělována na základě předem daných specifických kritérií (tato kritéria si stanovuje každá municipalita), které musí žádající subjekty splnit, aby se mohly ucházet o příslušný grant. Podpora je určena na efektivní zabezpečení aktuálních potřeb, výkyvů poptávky a na doplnění nabídky o specializované sportovní akce. Může mít zpracovanou vlastní koncepci, případně je koncipována jako navazující „doplňek“ již existující institucionální podpory sportu a tělovýchovy.
- Pojem negrantová politika specifikuje Hodaň & Hobza (2010) jako „dotace bez obecných kritérií“. Tento typ dotací neprochází grantovým řízením, rozhodnutí o alokaci finančních prostředků jsou prováděna na základě interních rozhodnutí komisí a konečným schválením zastupitelstva dané municipality (nebo také pouze rozhodnutím zastupitelstva). Tímto způsobem je často rozdělována finanční

podpora na profesionální a vrcholový sport. Ačkoliv je tato politika mnohými municipalitami zařazována do grantového systému, nepatří tam, jelikož o přidělování veřejných prostředků jednotlivým subjektům se rozhoduje bez přítomnosti jakýchkoliv kritérií.

- Města a obce zpravidla disponují několika sportovními zařízeními, která sdružují. Pro účely organizace a koordinace komunální pohybové rekreace jsou nejčastěji zakládány příspěvkové organizace, které do určité míry zajišťují sportovní a rekreační vyžití v dané municipalitě. Převážná část prostředků z rozpočtu dané municipality je rozdělena prostřednictvím negrantové politiky na rozvoj činnosti vlastních zařízení. Pozůstalá část finančních prostředků je rozdělena prostřednictvím grantové podpory sportovním a tělovýchovným spolkům, v ojedinělých případech pak i do komerčního sektoru. Zařízení, která jsou ve vlastnictví dané municipality, slouží především k rozvoji „sportu pro všechny“ tj pohybové rekreace, rozvoji cestovního ruchu, ale i vrcholového a výkonnostního sportu.
- V případě municipalit, které nedisponují vlastním zařízením, je podpora sportu a pohybové rekreace realizována výhradně prostřednictvím grantové politiky v úzké návaznosti na neziskové organizace, „sportovní“ hnutí a podporu sportovních zařízení při školách.

1.6 Komunální politika

1.6.1 Obec

Problematika struktury vedení obce, její kompetence a zákonem stanovené úkoly jsou nedílnou součástí této práce, která se zabývá otázkou financování sportu a rekreace na municipální úrovni. Pro specifikaci jednotlivých úkolů obce v oblasti sportu je důležité přiblížit tento pojem. Dle autorů Schelle a Shelleové (2011) je obec základním územním samosprávným společenstvím občanů, jež tvoří územní celek vymezený hranicí území obce. Toto tvrzení souhlasí se zákonem o obcích č. 128/2000 Sb. Zákon dále popisuje obec jako veřejnoprávní korporaci, jež má vlastní majetek, s nímž hospodaří, má vlastní finanční prostředky a sestavuje svůj vlastní rozpočet. V právních vztazích vystupuje svým vlastním jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající. Pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů, při plnění svých úkolů chrání

těž veřejný zájem. O úkolech obce v oblasti sportu hovoří zákon o podpoře sportu č. 115/2001 Sb., který v § 6 uvádí: Obce ve své samostatné působnosti vytvářejí podmínky pro sport, zejména pak:

- a) zabezpečují rozvoj sportu pro všechny a přípravu sportovních talentů, včetně zdravotně postižených,
- b) zajišťují výstavbu, rekonstrukce, udržování a provozování svých sportovních zařízení a poskytují je pro sportovní činnost občanů,
- c) kontrolují účelně využívání svých sportovních zařízení,
- d) zabezpečují finanční podporu sportu ze svého rozpočtu.

Z předchozích informací vyplývá, jaké jsou povinnosti obce v oblasti tělesné kultury dle uvedeného zákona. Neplní-li obec své zákonem dané povinnosti, postupuje proti právně. Pro účely práce je důležité uvést mimo jiné, že obec může nést označení město, pokud jsou dle zákona splněna stanovená kritéria, jako je například počet obyvatel (min. 3000), historický původ obce, která v minulosti byla městem a tak dále.

1.6.2 Působnost obce

Obce je možno dle jejich působnosti dělit do dvou základních oblastí:

- a) Samostatná (vlastní) působnost obce – je v zákonech vymezena příkladným výčtem činností, které je povinna vykonávat. Dále je specifikována jako péče o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče, uspokojování potřeb svých občanů v souladu s místními zvyklostmi, především uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku (Provazníková & Sedláčková, 2009). Obec samostatně spravuje záležitosti, které jsou v zájmu obce a jejich občanů, s výjimkou těch, které byly zvláštními zákony svěřeny jiným orgánům jako výkon státní správy.
- b) Přenesená působnost obce – je výkonem státní správy. Jedná se ovšem o takový výkon, který nerealizuje sám stát přímo svými orgány, nýbrž nepřímo, a to prostřednictvím obcí a jejich orgánů (Shell & Shellová, 2011).

Uvedené rozlišení jednotlivých oblastí působnosti obce není samoúčelné, je naopak nezbytné jak z procesních, tak i finančních důvodů.

V praxi by měl být výkon samostatné působnosti převážnou náplní činnosti orgánů obce. Na orgány obce však byly na základě zákona o obcích přeneseny také některé úkoly státní správy, aby bylo umožněno obyvatelům příslušné obce vyřizovat základní záležitosti z oblasti státní správy přímo v místě bydliště.

Na základě rozsahu, s jakým daná obec vykonává činnost státní správy v přenesené působnosti, rozlišujeme obce se základním rozsahem přenesené působnosti (vyskytuje se u všech obcí) a obec s širším rozsahem přenesené působnosti. Tyto obce vykonávají státní správu v přenesené působnosti i na území dalších obcí, které spadají do jejich správního obvodu. Autorky Provazníková a Sedláčková (2009) uvádí, že v současné době dle míry přenesení státní správy rozlišujeme tyto kategorie obcí: obec, obec s matričním úřadem, obec se stavebním úřadem, obec s pověřeným obecním úřadem a obec s rozšířenou působností, kterou je mimo dalších 204 obcí i město Český Těšín, jehož rozpočet bude předmětem naší pozornosti v další části práce.

1.6.3 Orgány obce

Zastupitelstvo obce – je orgán, který samostatně spravuje obec. V jeho pravomoci je rozhodování o majetku obce a majetkoprávních úkonech. Počet členů zastupitelstva obce se stanovuje na základě počtu obyvatel obce v rozsahu uvedeném v zákoně o obcích č. 128/2000 Sb. Pro město s počtem obyvatel mezi 10 000 až 50 000, do kterého spadá i město Český Těšín, se doporučuje 11 až 25 členů zastupitelstva. Do kompetence zastupitelstva obce spadá celá škála oblastí, o kterých může rozhodovat. Uvedený výčet není kompletní, uvádím pouze ty oblasti, které jsou v blízké návaznosti na řešenou problematiku.

Zastupitelstvu je vyhrazeno:

- schvalovat rozpočet obce,
- schvalovat program rozvoje obce,
- zřizovat trvalé a dočasné peněžní fondy obce,
- zřizovat a rušit příspěvkové organizace,
- vydávat obecně závazné vyhlášky,

- volit z řad členů starostu, místostarosty, členy rady (a také odvolávat je z funkce) a jejich počet,
- zřizovat výbory (a také je rušit),
- schvalovat uzavření smlouvy o poskytnutí dotace.

Člen zastupitelstva obce má při výkonu své funkce právo:

- předkládat zastupitelstvu obce, radě, výborům a komisím své návrhy,
- vznášet dotazy, připomínky a dotazy,
- požadovat od zaměstnanců obce informace ve věcech, které souvisejí s výkonem jeho funkce.

Starosta – je osoba volená z řad zastupitelstva, jeho funkcí je zastupovat obec navenek. Za výkon své funkce odpovídá zastupitelstvu obce.

Rada obce – je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti (nestanovili zákon jinak) a za svou činnost odpovídá zastupitelstvu obce. Rada je tvořena starostou, místostarostou a členy zvolenými z řad zastupitelů. Počet členů rady je lichý a čítá nejméně pět a nejvíce jedenáct členů. Rada se schází ke svým schůzím dle potřeby, její schůze jsou oproti veřejnosti přístupným zastupitelským schůzím neveřejné. Do kompetencí rady obce spadá mimo jiné zabezpečovat hospodaření dle schváleného rozpočtu, vydávat nařízení obce, projednávat návrhy předložené členy zastupitelstva, zřizovat odbory a oddělení pro různé úseky činnosti obecního úřadu, dohlížet na plnění úkolu obecního úřadu v její oblasti samostatné působnosti.

Obecní úřad – tvoří místostarosta, tajemník a zaměstnanci obecního úřadu v čele se starostou. Povinnosti spadající do činnosti obecního úřadu jsou:

1. Plní úkoly, které mu byly uloženy zastupitelstvem nebo radou obce.
2. Pomáhat výborům a komisím v jejich činnosti.
3. Rozhodovat v případech stanovených zákonem o obcích č. 128/2000 Sb.
4. Vykonává přenesenou působnost dle § 61 předem zmíněného zákona.

1.6.4 Rozpočet obce

Podle zákona č. 250/2000 Sb. § 4 je rozpočet obce finančním plánem, jímž se řídí financování činnosti příslušného územního samosprávného celku. Schválení rozpočtu města přísluší dle zákona o obcích do kompetence zastupitelstva města. V případě, kdy zastupitelstvo není ustaveno z důvodu, že soud vyhověl návrhu na neplatnost hlasování

v komunálních volbách, svěřuje zákon oprávnění stanovit pravidla rozpočtového provizoria radě města. Rozpočtové provizorium je obec povinna zavést vždy, pokud nemá před 1. lednem rozpočtového roku schválen vlastní rozpočet, přitom rozpočtové příjmy a výdaje uskutečněné v době rozpočtového provizoria se stávají příjmy a výdaji rozpočtu po jeho schválení. Protože popsaná situace u města Český Těšín nastala, schválila Rada města usnesení č. 3888/44.RM dne 20.12.2010 pravidla rozpočtového provizoria na rok 2011, která jsou závazná pro rozpočtové hospodaření města zajišťované jeho organizačními útvary i příspěvkovými organizacemi do doby schválení rozpočtu na rok 2011. Ze zákona pak veškeré rozpočtové příjmy a výdaje uskutečněné v době rozpočtového provizoria se stávají příjmy a výdaji rozpočtu po jeho schválení.

Další důležitou složkou rozpočtové problematiky jsou rozpočtová opatření. Zmíněná opatření slouží k provádění změn v rozpočtu v průběhu kalendářního roku. Důvody opravňující k provádění změn mohou být následující:

- a) změny v organizaci hospodářství financovaného rozpočtem (organizační změny), změny právních předpisů ovlivňujících výši rozpočtovaných příjmů nebo výdajů (metodické změny); patří mezi ně také cenové změny ovlivněné změnami právními,
- b) úpravy regulovaných cen,
- c) změny objektivně působících skutečností ovlivňujících plnění rozpočtu příjmů či výdajů (věcné změny).

Rozpočtové opatření je pak legislativně (dle zákona č. 250/2000 Sb.) vymezeno jako:

- a) přesun rozpočtových prostředků, při němž se jednotlivé příjmy nebo výdaje navzájem ovlivňují, aniž by se změnil jejich celkový objem nebo schválený rozdíl celkových příjmů a výdajů,
- b) použití nových, rozpočtem nepředvídaných příjmů k úhradě nových, rozpočtem nezajištěných výdajů, čímž se zvýší celkový objem rozpočtu,
- c) vázání rozpočtových výdajů, jestliže je jejich krytí ohroženo neplněním rozpočtových příjmů; tímto opatřením se objem rozpočtu snižuje.

1.7 Dotační problematika

1.7.1 Dotační politika na ose stát - municipalita

V úvodu této kapitoly považuji za důležité přiblížit význam pojmu dotace. Dle autora Ryneš (2009) je dotace „podpora ve formě převedení zdrojů na podnik, při kterém musí

podnik splnit stanovené podmínky, které se obvykle váží k předmětu jeho činnosti“ (Ryneš, 2009, 77). V české legislativě je pojem dotace vymezen vyhláškou č. 500/2002 Sb. § 47, která definuje dotaci jako bezúplatné plnění poskytované přímo, nebo zprostředkovaně podle zvláštních právních předpisů ze státního rozpočtu, státních finančních aktiv, Národního fondu, ze státních fondů, z rozpočtů územních samosprávných celků na stanovený účel. Za dotace se také považují bezúplatná plnění na stanovený účel z prostředků Evropské unie nebo z veřejných rozpočtů cizího státu a také granty poskytnuté podle zvláštního právního předpisu. Vyhláška dále uvádí, že dotací může být rovněž prominutí části poplatků, pokud to právní předpis umožňuje a příslušný orgán stanovil prominutou část poplatků za dotaci.

Důvodem proč je nutná existence dotační politiky se mimo jiné zabývají Provazníková a Sedláčková (2009), jež shledávají hlavní důvody v následujících bodech:

Zmírnění vertikální fiskální rovnováhy – stát si zpravidla ponechává daně s velkou daňovou základnou a velkými výnosy, oproti tomu územním samosprávám přenechává nedostatečné daňové příjmy, které zpravidla nevystačí k pokrytí jejich výdajů (takzvaná statická nerovnováha). Zároveň v posledních desetiletích rostou výdaje územních samospráv rychleji než jejich daňové příjmy (takzvaná dynamická nerovnováha). Tuto vznikající nerovnováhu se stát snaží vyrovnat prostřednictvím dotací.

Zabezpečení horizontální fiskální rovnováhy – se realizuje prostřednictvím poskytování dotací, jejichž účelem je zajistit, aby obyvatelstvu v různých obcích či regionech, které platí daně se stejnými sazbami, byly obce a regiony schopny poskytovat obdobnou skladbu statků a služeb daného standardu.

Existenci a internalizaci externalit mezi samosprávnými jednotkami – V případech kdy, dochází k přenosu užítku z poskytování lokálního statku mimo obce tak, že z něj mají prospěch i občané jiné obce (aniž by se finančně podíleli na jeho nákladech), mají obce poskytující daný statek tendenci vynakládat na tyto statky méně finančních prostředků. Prostřednictvím dotací lze tyto problémy omezit.

Vliv a kontrola hospodaření – S rostoucím podílem státních dotací (zejména účelových) na celkových příjmech samosprávných celků roste kontrola ze strany ústřední vlády.

Pro existenci efektivní dotační politiky je nutné stanovit kritéria či jednotný vzorec, který vyjadřuje hledisko potřebnosti a výši finančních prostředků. Dle Provazníkové a Sedláčkové (2009) by měla být kritéria:

- snadno zjištělná v daném čase a místě (obci, kraji),
- objektivně vyjádřitelná v lehce měřitelných jednotkách,

- necitlivá na vliv municipální či regionální politiky,
- nezávislá na cyklických změnách,
- zohledňovat objektivní změny v čase,
- nepřiliš detailní a rozsáhlá,
- zjiřititelná při nízkých nákladech.

V současné době neexistují jednotná kritéria pro rozdělování dotací. Obvykle se využívá kombinace několika. Často se jako kritérium využívá počtu obyvatel dané lokality. V poslední době se však stále více využívá kritérií, která mohou posoudit zvláštnosti potřeb jednotlivých municipalit. Do takovýchto kritérií můžeme zahrnout rozlohu obce, počet obydlí, průměrnou výšku budov, délku silniční tratě, počet dětí školního věku, zadluženost obce apod.

Typologie dotací

Dle autorek Peková (1995) a Provazníková (2009) můžeme rozlišit dotace na dvě základní formy:

Specifické účelové dotace jsou poskytovány na předem stanovený účel, za jejich účelné využívání odpovídá poskytovateli příslušný samosprávný celek, kterému byla dotace přiznána. Jako podmínku poskytnutí tohoto typu dotace, může poskytovatel (vyšší vládní úroveň) požadovat spoluúčast na financování stanovených výdajů. V případě existence podmínek spolufinancování jedná se o dotace s tak zvanou spoluúčastí, v opačném případě se jedná o dotace bez spoluúčasti.

Všeobecné neúčelové dotace příslušný samosprávný celek obdrží také na základě stanoveného kritéria, avšak účel, na který budou tyto prostředky využity, je zcela v kompetenci příslušné obce či regionu.

Obě dvě uvedené formy dotací mohou být využívány k financování jak běžných, tak i kapitálových výdajů.

1.7.2 Dotační politika města Český Těšín

Jak již bylo zmíněno v kapitole 1.6. zabývající se financováním sportu a rekreace na municipální úrovni, problematika dotací spadá do kategorie neinstitucionální podpory. První podsložkou této kategorie jsou dotační programy města Český Těšín, jež jsou rozděleny do následujících čtyř programů:

- a) Dotace na kulturní a umělecké aktivity
- b) Dotace na sport a jiné aktivity
- c) Dotace na sociální a zdravotní aktivity
- d) Dotace na preventivní aktivity

Výše uvedené programy spadají do oblasti grantové podpory financované z rozpočtu města. Pro každý program město stanovuje specifické požadavky nezbytné k tomu, aby mohla být žádajícímu subjektu poskytnuta dotace.

Druhou podsložku neinstytucionální podpory města představují dotace poskytnuté subjektům, k nimž město neplní funkci zřizovatele. Princip poskytování těchto dotací je založen na interních rozhodnutích poradních orgánů města (komisích), které své vybrané návrhy předkládají ke schválení radě a zastupitelstvu města.

V praktické části práce se budu blíže věnovat problematice dotační politiky města Český Těšín v oblasti sportu a rekreace.

1.8 Charakteristika města Český Těšín

Obrázek 11. Radnice města Český Těšín

1.8.1 Historické a geografické údaje města

Český Těšín je město ležící v Moravskoslezském kraji ve východním výběžku České Republiky, na hranici s Polskem. Vznik města se datuje na rok 1920, kdy rozhodnutím velvyslanecké konference došlo k rozdělení sporného území Těšínska mezi nově vznikající Československo a Polsko. Město se rozkládá na ploše 3 381 ha a můžeme jej rozdělit do sedmi městských částí. Podle údajů z roku 2011 zde žilo 25 234 obyvatel z toho 12 239 mužů a 129 954 žen. Specifikem tohoto města je značně vysoké procento obyvatel hlásících se k jiné než české národnosti. Největší menšinou žijící v Českém Těšíně je polská menšina, ke které se hlásilo v roce 2011 13,2 % obyvatel, druhá pak slovenská s 3 % podílem.

1.8.2 Organizační schéma města Český Těšín

Jak jsem již uvedl v předchozích kapitolách, hlavním orgánem, který spravuje obec je obecní zastupitelstvo. Město Český Těšín je obcí s rozšířenou působností a v současné době jeho zastupitelstvo tvoří 27 zastupitelů v čele se starostou Ing. Vítem Slováčkem. Obecní zastupitelstvo zřídilo jako své iniciativní a kontrolní orgány následující výbory:

- Finanční výbor – provádí kontrolu hospodaření obce
- Kontrolní výbor – kontroluje plnění usnesení zastupitelstva obce a rady
- Výbor pro národnostní menšiny

Výkonným orgánem města je devíti členná rada, která se skládá ze starosty, dvou místostarostů a šesti zastupitelů. Ta na základě § 122 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, zřídila pro volební období 2010 - 2014 následující komise jako své iniciativní a poradní orgány:

- Komise životního prostředí
- Komise výchovy a vzdělání
- Komise kulturní
- Komise tělovýchovy
- Komise rada zdraví
- Komise letopisecká
- Komise pro prevenci kriminality
- Komise sociální

Rada města dále zřídila pro jednotlivé úseky činnosti městského úřadu odbory a oddělení. Jednotlivé odbory plní úkoly, které jim byly uloženy zastupitelstvem nebo radou obce. V Českém Těšíně můžeme najít celkem třináct různých odborů, mnohé z nich se dělí dále na specifická oddělení. Problematika sportu a rekreace spadá do kompetence odboru školství a kultury.

2 Cíle a úkoly práce

Hlavní cíl

Cílem diplomové práce je na základě získaných teoretických poznatků provést analýzu finanční podpory sportu a rekreace z rozpočtu vybrané municipality. Účelem zmiňované analýzy je zjistit míru a základní bilanci celkové podpory sportu ve členění na institucionální a neinstitutcionální podporu. Podle zjištěných nedostatků připravit návrh na zefektivnění podpory sportu na municipalitě.

Dílčí úkoly

Z výše uvedeného cíle vyplynuly následující úkoly:

- studium odborné literatury,
- definice základních pojmů vztahujících se k řešené problematice,
- zpracování schématu aktuálního systému financování sportu a rekreace města,
- analýza způsobu rozdělování finančních prostředků vybrané municipality:
 - o obecná politika municipality při rozdělování finančních prostředků,
 - o finanční politika municipality v oblasti sportu a rekreace,
- na základě socioekonomické situace vybrané municipality a teoretických poznatků vypracovat návrh možného zefektivnění způsobu rozdělování dotací v následujících letech.

3 Metodika

Při tvorbě diplomové práce byly použity následující metody zkoumání.

- Obsahová analýza odborných monografií a jiných věrohodných zdrojů – využití této metody mi umožňuje proniknout k podstatě řešené problematiky (financování sportu a rekreace na municipální úrovni), a to ze stránky teoretické.
- Syntéza teoretických poznatků.
- Metoda historická – v sobě zahrnuje sběr a třídění informací a dokumentů vztahujících se k problematice financování sportu ve městě Český Těšín.

Hlavními podklady k realizaci práce budou:

- rozpočty města za období let 2009 – 2011,
- výroční zprávy za období let 2009 – 2011,
- organizační řád MěÚ,
- zásady poskytování dotací.
- Analýza dotační politiky vybrané municipality – dekompozice jednotlivých oblastí financování sportu ve vybraném městě.
- Multikriteriální analýza (MCA) – jinak také metoda vícekriteriálního hodnocení variant slouží ke stanovení preferenčního uspořádání variant vzhledem k zvolenému souboru kritérií. Slouží ke stanovení pořadí jejich celkové výhodnosti, kde na prvním místě tohoto pořadí stojí celkově nejvýhodnější varianta.

Značná část metod vícekriteriálního hodnocení vyžaduje nejprve stanovit váhy jednotlivých hodnotících kritérií, která jsou vyjádřena pomocí číselných hodnot. Čím je kritérium významnější (resp. přesněji čím za významnější rozhodovatel určité kritérium považuje), tím je jeho váha (výsledná hodnota) vyšší. Pro dosažení srovnatelnosti vah souboru vybraných kritérií se tyto váhy zpravidla normují tak, aby jejich součet byl roven jedné (Fotr & Dědina, 2003).

Pro zjištění vah kritérií práce byla použita metoda párového srovnávání, která je prakticky využita a blíže popsána ve výsledkové části.

- Nákladově užitková metoda (CUA) – představuje významnou metodu při hodnocení výdajových programů a veřejných projektů. Dle Ochraný (2005) „používáme tuto metodu všude tam, kde je široké spektrum výstupu, které pojmáme jako jednotlivé dílčí vlastnosti tvořící celkovou užitnost programu“ (Ochraný, 2005, 92).

Nákladově užitková analýza původně vznikla v souvislosti s ekonomickou analýzou zdraví, kde se přínosy měří v jednotkách přepočtených let života, respektive pomocí jiné nepeněžní míry vyjadřující užitek příjemce programu.

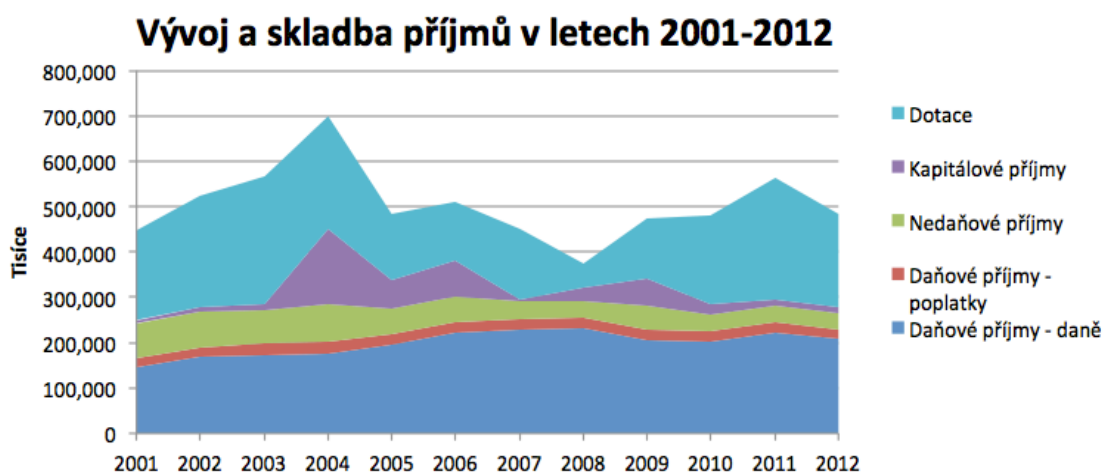
Dále autor uvádí, že lze tuto metodu využít k vyjádření pořadí programů, kdy toto pořadí je podkladem pro rozhodnutí o výběru seřazených programů od nejefektivnějšího po nejméně efektivní. V případě rozpočtového omezení, kdy existuje možnost realizovat pouze jeden (či několik programů) vybraný program, se doporučuje realizovat ten, který má nejvyšší čistý přínos, respektive nejvýhodnější poměr přínosů a nákladů (Ochrana, 2005).

Při zpracování získaných dat byly použity základní statistické postupy ke zhodnocení a srovnání výsledků. Pro přehlednost a názornost získaných výsledků jsou získaná data prezentována pomocí grafů a tabulek.

4 Výsledky

4.1 Rozpočet města Český Těšín

Návrh rozpočtu města je zpracováván finančním odborem MěÚ Český Těšín. Tento klíčový dokument v oblasti financování vybrané municipality je vytvářen v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů a je předkládán ke schválení zastupitelstvu obce podle ustanovení § 84 odst. 2 písm. b) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích. Výjimku stanoví rok 2011 kdy došlo k zavedení rozpočtového provizoria z důvodu neplatných komunálních voleb na období od 1. 1. 2011 do 2. 3. 2011. Obsahem rozpočtu jsou zejména dvě oblasti a to příjmová a výdajová složka rozpočtu. V první části této kapitoly bych chtěl krátce nastínit skladbu příjmů a jejich vývoj v letech 2001 – 2012.

Obrázek 12. Vývoj a skladba příjmů v letech 2001 – 2012

Z výše uvedeného grafu můžeme vyčíst nejenom výši rozpočtu v jednotlivých letech od roku 2001 do roku 2012, ale také podíl jednotlivých příjmových složek. Za nejvýznamnější příjmové složky můžeme považovat daňové příjmy - daně a dotace, které společně tvoří dlouhodobě více než 80 % příjmů municipálního rozpočtu. Pro vymezení daňových příjmů pro rok 2012 bylo použito expertní stanovisko zpracované na základě vývoje tvorby daní od roku 2008 a predikcí do roku 2014.

Výdajová část rozpočtu se člení na tzv. organizační rozpočtové jednotky (zkráceně ORJ), jednotlivá ORJ jsou tvořena jedním nebo více odbory MěÚ (viz Kapitola 2.9.3.). Při tvorbě rozpočtových výdajů se posuzují dílčí rozpočty jednotlivých odborů a požadavky

předložené jednotlivými správci organizačních jednotek, včetně návrhů příspěvků pro příspěvkové organizace. Jednotlivým ORJ je na základě rozpočtu přidělena finanční kvóta pro příslušný rok. V návaznosti na rozpočet výdajů je předkládán seznam jmenovitých akcí a projektů, který po schválení představuje soubor věcných priorit města závazných pro jednotlivé organizační jednotky. Organizační jednotkou, do které spadá problematika dotací na podporu sportu a rekreace, je ORJ 72 zahrnující v sobě Odbor školství a kultury – oddělení školství. Financování sportu a rekreace jako celku však přesahuje i do mnoha dalších ORJ.

4.2 Analýza podpory sportu a rekreace z rozpočtu města Český Těšín

Financování sportu a rekreace na municipální úrovni je problematikou komplexní, která zasahuje do nejrůznějších oblastí, počínaje strategickým plánováním a následnými investicemi do rozvoje sportovní infrastruktury, přes údržbu a provoz těchto zařízení, až po pořádání nejrůznějších sportovních a rekreačních aktivit. Financování této oblasti je tedy rozčleněno do nejrůznějších organizačních rozpočtových jednotek, v nichž stanoví určité procento celkových výdajů pro danou oblast. Rozptýlení jednotlivých výdajových položek do nejrůznějších rozpočtových kapitol do určité míry znesnadňuje následnou finanční analýzu a ve výsledku může ovlivnit její přesnost (viz limity práce).

4.2.1 Strategický plán rozvoje města

Velmi důležitým dokumentem, který se pojí s problematikou plánování a realizace jednotlivých investičních projektů města je Strategický plán rozvoje města Český Těšín pro období 2008 – 2013. Tento dokument vznikl na počátku roku 2008 na základě požadavků města z hlediska regionálního rozvoje za účelem stanovení rozvojových priorit směrem k možnosti využití prostředků ze strukturálních fondů Evropské unie. Strategický plán vyjadřuje společně sdílené představy zástupců města a veřejnosti o rozvojových prioritách a směrech vývoje pro období let 2008 – 2013. Zároveň slouží jako výchozí podklad pro přípravu projektů a žádostí o poskytnutí finančních prostředků na jejich realizaci, zejména za přispění fondů Evropské unie.

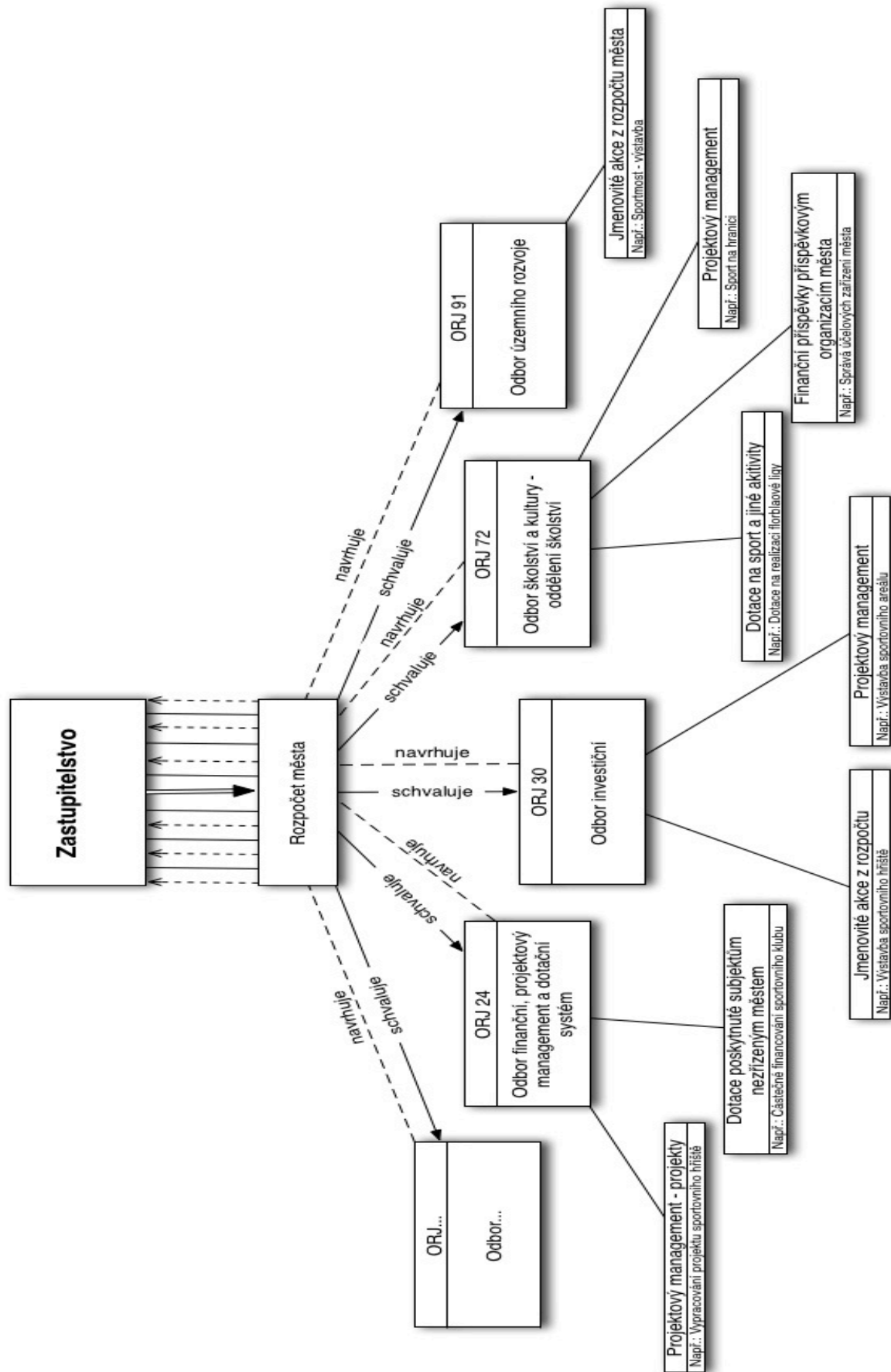
Strategický plán města obsahuje tři následující části:

- **Profil města a SWOT analýzu** – v této části je realizován základní přehled o městě v oblastech obyvatelstva, domácností, místní ekonomiky (včetně analýzy hospodaření města), cestovního ruchu, životního prostředí, dopravy a technické

infrastruktury. V závěru profilu města je provedena SWOT analýza, která je podkladem pro stanovení strategie obce.

- **Vize, strategické cíle a stanovení strategie** – pod pojmem vize je v této části dokumentu formulována představa o tom, jak by měla obec v budoucnu vypadat. Vybrané strategické cíle mají určovat směry dlouhodobého rozvoje obce, stanovené strategie pak způsob, jak jednotlivé cíle naplnit.
- **Sestavení akčního plánu** – akční plán představuje výčet jednotlivých projektů, které mají strategický význam pro rozvoj obce. Součástí akčního plánu je i návrh financování jednotlivých projektu, tak zvaný finanční plán.

Pro přiblížení systému financování sportu a rekreace v Českém Těšíně uvádím schéma znázorňující onu problematiku (Obrázek 13). Níže zobrazené schéma znázorňuje jednotlivé složky a vazby v procesu přerozdělování finančních prostředků zkoumané oblasti. Způsob přerozdělování finančních prostředků z rozpočtu města jednotlivým organizačním rozpočtovým jednotkám vychází z organizačních směrnic MěÚ a postupů předepsaných zákonem. Jak je zřejmé z níže uvedeného schématu, orgánem, který má pravomoc schvalovat podporu sportovní oblasti, je zastupitelstvo města. Tento orgán skládající se z 27 zastupitelů mimo jiné schvaluje rozpočet města na následující rok. Zmiňovaný dokument, který zpracovává finanční odbor městského úřadu, představuje finanční plán obsahující kromě příjmové stránky také stránku výdajovou, kde jednotliví vedoucí odborů předkládají návrhy rozpočtu za svěřenou ORJ. Struktura rozpočtu jednotlivých ORJ a zejména pak její výdajová stránka je z velké části určována účelem, pro který byl zřízen daný odbor. Výdajové položky jednotlivých odborů se částečně liší, avšak často se jedná o příspěvky příspěvkovým organizacím města, výdaje na jmenovité akce a projekty města, dotace subjektům, které nebyly zřízeny městem, běžné výdaje spojené s provozem jednotlivých ORJ (mzdy, nákupy vybavení a služeb, cestovné a tak dále) a jeho podsložek. Schválením rozpočtu nabývá tento dokument charakteru závazných ukazatelů. Jak vyplývá z níže uvedeného schématu, jsou sport a rekreace - se všemi svými aspekty - financovány z rozpočtu několika organizačních rozpočtových jednotek (Obrázek 13). Zobrazený výčet není úplný, do schématu byly zařazeny pouze ORJ, které se významným způsobem podílejí na financování sportu a rekreace. Příklady jednotlivých účelů financování jsou uvedeny ve schématu.

Obrázek 13. Financování sportu a rekreace ve městě Český Těšín

4.2.2 Institucionální podpora sportu a rekreace

Institucionální podpora je objemově nejvýznamnější složkou financování sportu a rekreace v Českém Těšíně. Jedním z hlavních důvodů nárůstu projektů realizovaných v této oblasti je značná podpora Evropských fondů, zejména fondu regionálního rozvoje v rámci operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika 2007 – 2013.

Na základě závěrečného účtu a rozpočtu města jsem institucionální podporu rozčlenil do tří hlavních výdajových podoblastí:

- I. Správa účelových zařízení města (SUZCT).
- II. Jmenovité akce z rozpočtu města – jedná se o plánované investiční a provozní výdaje jednotlivých odborů.
- III. Projektový management – prostřednictvím projektového managementu jsou realizovány projekty, které jsou kofinancovány ze strukturálních fondů EU.

Ad. I) Správa účelových zařízení města

Za účelem správy, provozu a údržby sportovních zařízení města vznikla v roce 2007 příspěvková organizace, jejímž hlavním předmětem činnosti je poskytování služeb občanům v oblasti volno časových aktivit prostřednictvím zajištění provozu tělovýchovných a rekreačních zařízení města Český Těšín. V současné době jsou prostřednictvím SUZCT spravovány zimní stadion, koupaliště a multifunkční sportoviště dokončené v srpnu roku 2010. Následující tabulka znázorňuje náklady a výnosy spojené s provozem jednotlivých zařízení města včetně finanční podpory poskytnuté městem (Tabulka 1).

Tabulka 1. Náklady a výnosy účelových zařízení města Český Těšín

Název	Rok 2009		Rok 2010		Rok 2011	
	Náklady	Výnosy	Náklady	Výnosy	Náklady	Výnosy
Sportoviště	0	0	915 518	0	2 848 200	99 850
Kluziště	7 693 572	1 358 310	8 013 689	1 529 590	8 493 582	1 548 525
Koupaliště	4 319 500	1 803 350	5 246 885	1 233 190	4 730 624	1 016 700
Podpora	-	8 648 000	-	10 612 322	-	12 214 000
CELKEM	12 013 072	11 809 660	14 176 092	13 375 102	16 072 406	14 879 075

Z uvedené tabulky vyplývají tři základní tendence. Celkové náklady na provoz sportovně-rekreačních zařízení meziročně stoupají průměrně o 16 %. Jedním z hlavních důvodů růstu nákladů v této oblasti je dostavba sportoviště v roce 2010. Onen faktor významně do budoucna ovlivní objem financí, které poputují na správu a údržbu sportovních zařízení města. Ačkoliv se jeví meziroční růst nákladů jako lineární, nelze daný trend s jistotou předpokládat i v následujících letech, jelikož průměrný 16% meziroční nárůst provozních nákladů na údržbu a provoz sportovních zařízení je úzce spjat se značným rozvojem infrastruktury ve zmiňované oblasti (viz Projektový Management). Pomineme-li fakt dalšího rozvoje v této oblasti, lze předpokládat pouze mírný růst nákladů z důvodu zvyšování cen energie, předpokládaného růstu DPH, oprav spojených s údržbou a tak dále. Provozní výnosy jednotlivých sportovních objektů jsou v současné době schopny pokrýt vzniklé náklady průměrně z 24 %. Čtvrtina celkových nákladů je tedy hrazena z výnosů z hlavní činnosti, zbylá část nákladů je financována zejména z rozpočtu města a také z ostatních výnosů (finančních a mimořádných) jednotlivých zařízení.

Ad. II) Jmenovité akce z rozpočtu města

Jednou z kompetencí odborů městského úřadu je vypracovat návrh jmenovitých akcí pro nadcházející kalendářní rok. Jednotlivé odbory projednávají své návrhy, jež jsou následně zařazeny do kapitoly „Jmenovité akce z rozpočtu města“, která je součástí jeho rozpočtu. Do seznamu jmenovitých akcí zařazují odbory široké spektrum aktivit, velmi často se jedná o opravy, rekonstrukce, realizace studií a projektů a podobně. Za přípravu a realizaci schválených akcí zodpovídá investiční odbor.

Tabulka 2. Seznam jmenovitých akcí v oblasti sportu a rekreace 2009 – 2011

Název/popis složky	Běžné výdaje	Kapitálové výdaje	Výdaje celkem
ROK 2009	35 000	25 684 000	25 719 000
Sportovní areál Frýdecká – administrace a koordinace	15 000	0	15 000
In-line stezka kolem Těšínské přehrady – projektová dokumentace	0	417 000	417 000
Rekonstrukce podlahy v tělocvičně – ZŠ Havlíčková	0	885 000	885 000
Sportovní areál Frýdecká – Český Těšín	0	24 081 000	24 081 000
Úprava školního hřiště – ZŠ Polní	0	130 000	130 000
Školní hřiště pro ZŠ Slezská	0	30 000	30 000
Sportpark I. etapa	0	100 000	100 000
SportMost	20 000	41 000	61 000
ROK 2010	410 000	0	410 000
Rekreačně-ozdravný pobyt seniorů v Luhačovicích	410 000	0	0
ROK 2011	1 075 000	2 092 000	3 167 000
Studie cyklistické dopravy	143 000	0	0
Zastřešení zimního stadionu III. etapa	0	2 092 000	0
Rekreačně-ozdravný pobyt seniorů v Luhačovicích	932 000	0	932 000
CELKEM	1 520 000	27 776 000	29 296 000

Z výše uvedené tabulky je patrná míra finanční podpory jmenovitých akcí v oblasti sportu od roku 2009 do roku 2011 (Tabulka 2). Míra fluktuace jednotlivých výdajových kategorií je úzce spjata s konkrétními potřebami a prioritami odborů v uvedených letech. Ze získaných údajů nelze jasně prokázat závislost mezi mírou celkových výdajů a mírou výdajů na jmenovité akce města. Z tohoto důvodu nelze s jistotou říci, zda-li bude v následujících letech objem vynaložených financí v této oblasti růst, klesat či stagnovat. Hlavními faktory určujícími objem financí, které putují do této sféry, jsou aktuální potřeby města v jednotlivých oblastech, jako opravy objektů ve vlastnictví obce, projektové dokumentace chystaných investic, realizace studií a jiné.

Ad. III) Projektový management

Významnou součástí institucionální podpory sportu a rekreace, zejména v posledních třech letech, je projektový management. Tato oblast financování aktivit města, včetně projektů sportovní/rekreační povahy, spadá do kompetence finančního odboru MěÚ. Na rozdíl od „jmenovitých akcí města“, které jsou financovány hlavně z daňových a nedaňových příjmů města, jsou akce v rámci projektového managementu ve značné míře kofinancovány z prostředků EU. Nezanedbatelným zdrojem financování některých projektů města jsou také dotace přidělené ze státního rozpočtu, případně i jiné cizí zdroje.

S problematikou projektového managementu se mimo jiné pojí již předem zmíněný Strategický plán rozvoje města Český Těšín. Zejména v jeho třetí části s názvem „Akční plán“ jsou popsány jednotlivé projekty města na období let 2008 – 2013. Na základě tohoto dokumentu, který byl na zakázku zhotoven externí organizací E.C. Consulting a.s., byly navrženy a seřazeny jednotlivé projekty dle důležitosti na prioritní ose. Celkem bylo v akčním plánu navrženo sedmnáct projektů, z toho šest se týkalo oblasti sportu a rekreace.

Níže uvedená tabulka zobrazuje členění projektových oblastí dle jejich priority, včetně jednotlivých opatření, která do ní spadají (Tabulka 3). V posledním sloupci jsou pak uvedeni garanti za příslušnou oblast. Jejich úkolem je průběžně sledovat realizaci Strategického plánu rozvoje města a také spolupracovat se zhotovitelem evaluací při provádění evaluačních prací. V průběhu realizace strategického plánu dochází k dvěma typům evaluací:

- Průběžná evaluace – je prováděna jednou za 2 roky za účelem zhodnocení účinnosti stávajícího strategického dokumentu.
- Ex-post evaluace – má být hodnocením Strategického plánu rozvoje města po jeho dokončení, nejpozději do konce 1. pololetí 2014.

V roce 2011 byla provedena průběžná evaluace k vyhodnocení stávajícího strategického plánu. Na základě provedené evaluace bylo navrženo stávající plán přepracovat a stanovit další opatření na období let 2012 – 2016, který mimo jiné reflektuje možnosti financování projektů města v období již ne tak štedrém na dotační prostředky Evropské unie.

Tabulka 3. Přehled garantů opatření Strategického plánu města Český Těšín pro období 2008 – 2013

Prioritní osa	Opatření	Garant opatření
Prioritní osa 1: Rozvoj lidských zdrojů, podpora ekonomiky a socioekonomické stability	Opatření 1.1: Podnikatelské prostředí	Odbor územního rozvoje
	Opatření 1.2: Lidské zdroje	Odbor občansko-správní Odbor školství a kultury Odbor sociální
Prioritní osa 2: Kultura, cestovní ruch a příhraniční spolupráce města	Opatření 2.1: Kultura a volný čas	Odbor školství a kultury
	Opatření 2.2: Cestovní ruch	Odbor územního rozvoje
Prioritní osa 3: Zlepšení kvality života	Opatření 3.1: Fyzická atraktivita města	Odbor správy majetku
	Opatření 3.2: Sociální a zdravotní infrastruktura	Odbor sociální Odbor správy majetku
Prioritní osa 4: Rozvoj infrastruktury	Opatření 4.1: Dopravní infrastruktura	Odbor správy majetku, Odbor živnostenský a dopravy
	Opatření 4.2: Technická infrastruktura	Odbor občansko-správní Odbor územního rozvoje
Prioritní osa 5: Výkon veřejné správy a bezpečnostní politika města	Opatření 5.1: Výkon veřejné správy	Odbor sociální a tajemník M.Ú.
	Opatření 5.2: Bezpečnostní politika města	Městská policie

V posledních letech se stal projektový management objemově nejvýznamnější formou podpory sportu a rekreace ve městě. Míra finančních prostředků putujících do této oblasti je uvedena níže (Tabulka 4). V roce 2009 jsou uvedeny také položky z oblasti jmenovitých akcí města, jelikož se přímo vztahují k financování uvedených projektů v dalších letech. Do celkových nákladů této oblasti však nejsou započítávané, jelikož spadají do kategorie jmenovitých akcí města, viz předchozí kapitola.

Tabulka 4. Projektový management 2009 – 2011

Název projektu	Jmenovité akce			Projektový management			Celkové náklady		Celkem dotováno 2009 - 2011	%
	Projekty 2009	Dotace 2009	Projekty 2010	Dotace 2010	Projekty 2011	Dotace 2011	2009 - 2011	2009 - 2011		
Sportovní areál Frýdecká - Český Těšín	0	24 096 000	0	64 424 173	66 326 706	0	0	88 520 173	66 326 706	75 %
Sport Park - Sportovní sady	0	100 000	0	8 196 596	0	25 706 601	7 828 578	34 003 197	7 828 578	23 %
Sport Most - Sportovní lávka	0	61 000	0	543 956	0	36 193 691	971 123	36 798 647	971 123	3 %
Sport na hranici	0	0	0	189 333	0	0	153 383	189 333	153 383	81 %
Sport na hranici - běh	0	0	0	0	0	218 847	0	218 847	0	0 %
Sport na hranici - basketbal	0	0	0	0	0	108 329	0	108 329	0	0 %
Extreme Park	0	0	0	426 680	0	104 485	0	531 165	0	0 %
Školní hřiště při ZŠ Slezská	0	30 000	0	462 240	0	10 226 643	3 404 433	10 718 883	3 404 433	32 %
Hřiště při ZŠ Masarykovy sady	0	0	0	0	0	6 651 692	3 105 817	6 651 692	3 105 817	47 %
CELKEM	0	2 428 7000	0	74 242 978	66 326 706	79 210 288	15 463 334	177 740 266	81 790 040	

Výše uvedená tabulka zobrazuje financování jednotlivých projektů z oblasti projektového managementu v letech 2009 – 2011 (Tabulka 4). Jak lze vysledovat ze struktury zobrazené tabulky, realizace velké části projektů města trvá déle než jeden rok. V roce 2009 byla většina projektů zadávána a následně zpracovávána zejména z hlediska administrativního. Výjimkou je pouze projekt Sportovního areálu Frýdecká, kde město započalo realizaci již v roce 2009 a v prvním roce výstavby investovalo do stavebních prací na 24 milionů korun. Tato částka byla však zařazena do jmenovitých akcí města jelikož značná část vzniklých nákladů (18 milionů korun) byla klasifikována jako nezpůsobilé výdaje (neuznatelné náklady), které dle nařízení Rady Evropského společenství č. 1083/2000 nemohou být spolufinancovány ze strukturálních fondů. Jak lze postřehnout z uvedené tabulky, v dalších letech jsou poskytnuté dotace vypláceny zpětně, a to s půlročním až ročním opožděním. Pro financování samotné realizace projektu město tedy zpravidla využívá vlastních finančních zdrojů (kladný zůstatek na účtech města nebo pomocí úvěru). S tímto faktem se pojí také problematika dotování jednotlivých projektů. Míra finanční podpory z evropských fondů dosahuje nezdědka 75 – 85 % **celkových uznatelných nákladů**. Ve většině výše uvedených případů by se mohlo zdát, že tento předpoklad není splněn. Jedním ze dvou hlavních důvodů této situace je fakt zpětného vyplácení dotací, což znamená, že významná část již profinancovaných prostředků bude městu navracena v roce 2012 a dále v letech následujících, které již nejsou předmětem zkoumání diplomové práce. Druhým faktem, navozující tento dojem, je volba procentuální míry dotovaných prostředků vzhledem k celkovým výdajům projektu a ne vzhledem k uznatelným nákladům.

4.2.3 Neinstitucionální podpora sportu a rekreace

Druhou významnou oblastí podpory sportu a rekreace je její neinstitucionální složka jejíž podstata byla blíže popsána v kapitole 2.5. Finanční podpora soukromých subjektů spadajících do této oblasti je ve srovnání s institucionální složkou řádově nižší. Způsob a míra podpory soukromých subjektů (ziskových i neziskových) žádajících o dotace města je záležitostí vnitřní politiky vedení města. Na základě poskytnutých informací Městského úřadu Český Těšín jsem rozčlenil finanční podporu v této oblasti do následujících kategorií:

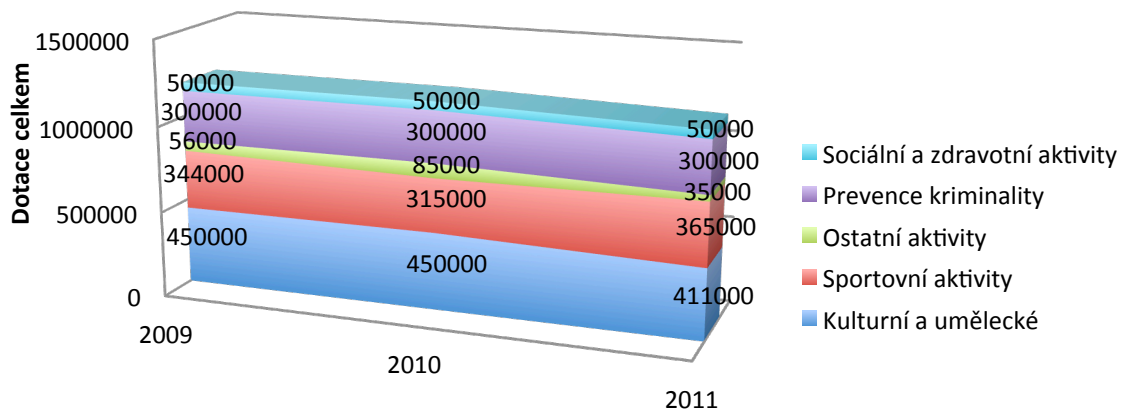
- I. Grantová podpora:
 - a. Dotační programy města Český Těšín
- II. Negrantová politika:
 - a. Dotace poskytnuté subjektům, k nimž město neplní funkci zřizovatele
 - b. Rozpočtová opatření

Ad. I) Grantová podpora – Dotační programy města Český Těšín

Pro účel podpory činnosti soukromých subjektů jak ziskových, tak neziskových pracujících v sociokulturní sféře vypisuje městský úřad čtyři oblasti dotačních programů:

- dotace na kulturní a umělecké akce,
- dotace na sportovní a jiné aktivity,
- dotace na sociální a zdravotní aktivity,
- dotace na preventivní aktivity.

Srovnání objemu finančních prostředků určených (prostřednictvím dotačních programů) na podporu sportu a rekreace ve srovnání s ostatními odvětvími v průběhu let 2009 – 2011 znázorňuje následující graf.

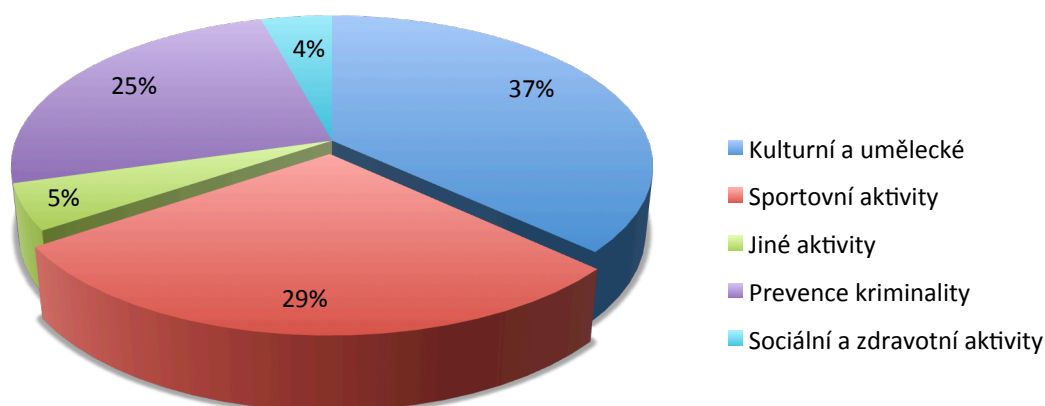

Obrázek 14. Dotační programy města Český Těšín a jejich vývoj v letech 2009 – 2011

Od roku 2009 do roku 2011 je součástí dotační politiky města dotační program na podporu sportu a ostatních (bližší specifikovaných v zásadách poskytování dotací) aktivit. Na tuto oblast podpory město vyhrazuje celkově 400 000 Kč ročně. Celková podpora této oblasti však zahrnuje i aktivity nespádající do oblasti sportu a rekreace. Pro tyto účely jsem ve výše uvedeném grafu rozčlenil kategorii podpory sportu a ostatních aktivit do dvou samostatných oblastí. Počet žádostí, kterým bylo vyhověno v roce 2009, byl nejvyšší v průběhu zkoumaných let s počtem 26 (12 z oblasti sportu a 4 z oblasti rekreace) schválených žádostí. V obou následujících letech bylo vyhověno 23 žádostem (14 z oblasti sportu a 3 rekreace). V uvedených letech výše poskytnuté dotace dosahuje v průměru 16 666 Kč na jednu schválenou žádost (pro oblast sportu a ostatních aktivit).

Procentuální poměr jednotlivých dotačních oblastí zobrazuje následující graf (Obrázek 15). Z níže uvedeného grafu vyplývá, že do dotačního programu na sport a jiné aktivity plyne 34 % (z toho 29 % připadá na sportovní a rekreační aktivity) celkových výdajů z oblasti dotačních programů, a je tedy objemově druhým nejvýznamnějším dotačním programem. Celková výše podpory této oblasti je od roku 2009 do roku 2011 ve výši 400 000 Kč, tedy beze změny. Započteme-li do této částky 1,46 % inflaci (z historických dat ČSU), současná výše dotace v roce 2011 ve srovnání s rokem 2009 bude dosahovat 382 979 Kč.

Výčet všech sportovních akcí podpořených v letech 2009 – 2011, včetně částek přidělených jednotlivým subjektům je uveden v příloze.

Obrázek 15. Dotační programy města Český Těšín 2009 – 2011

Zásady poskytování dotací na sport a jiné aktivity

Jak již ze samotného názvu dotačního programu vyplývá, sport není jedinou oblastí, pro kterou můžeme žádat finanční podporu v uvedeném programu. Směrnice vydaná MěÚ Český Těšín uvádí příkladově také školní aktivity a životní prostředí/ekologie jako další oblasti, pro které je tento program určen. Žádajícími subjekty mohou být fyzické osoby, fyzické osoby podnikající na základě živnostenského listu, právnické osoby, občanská sdružení, veřejně prospěšné společnosti a jiné neziskové organizace provozující sportovní a jiné aktivity, které bezprostředně souvisí s regionem Těšínského Slezska. Z tohoto dotačního programu nejsou poskytovány dotace příspěvkovým organizacím města Český Těšín.

Charakteristika projektu:

Základní informace o tom, které subjekty se mohou ucházet o dotace již byly zmíněny výše. Další důležitou částí je charakteristika žádosti včetně její struktury a náležitostí, které by v ní měly být zařazeny:

I. Údaje o žadateli:

- název organizace (včetně právní formy),
- adresa sídla organizace,
- osoba zastupující organizaci (adresa, kontakt),
- bankovní spojení.

II. Údaje o předkládaném projektu:

- název projektu,
- odpovědná osoba za projekt (jméno a příjmení, adresa, kontakt),
- charakteristika,
- cílová skupina – široké spektrum věkových a sociálních skupin rozdělen do 6 předdefinovaných skupin dle požadavků města,
- oblast aktivit – sportovní/jiné aktivity.

Pro oblast sportu jsou v úvahu brány tyto akce:

- jednorázové tradiční akce, akce vrcholového charakteru, prezentující město Český Těšín,
- jednorázové akce masového charakteru pro mládež a českotěšínskou veřejnost propagující sport a tělesnou výchovu na území města,

- činnost subjektů provozujících sportovní aktivity, případně jejich materiální vybavení,
 - vytváření nových, rekonstrukce, údržba a obnova stávajících sportovišť a tělovýchovných zařízení.
- Typ podporovaného projektu:
 - akce konané na území města Český Těšín,
 - akce konané pro občany města,
 - očekávaný dopad,
 - časový harmonogram realizace,
 - návaznost na jiné projekty,
 - způsob propagace projektu,
 - způsob propagace města Český Těšín během realizace projektu.

III. Rozpočet projektu

Pro přijetí žádosti o dotaci je nutno vyplnit příslušný formulář, dostupný na webových stránkách města. Dalšími nezbytnými podmínkami pro přijetí žádosti je konkrétní a kontrolovatelný záměr projektu, reálný rozpočet, a také přínosnost projektu pro město a jeho obyvatele. Žádat o dotaci v této oblasti lze pouze jednou ročně v období od 5. prosince do 11. ledna. Přijetí žádosti posuzuje poradní orgán rady města – komise tělovýchovy, která předkládá své návrhy radě města. Dotace může být poskytnuta maximálně do výše 80 % celkových nákladů. Po dokončení projektu je subjekt, kterému byla poskytnuta dotace, povinen poskytovateli předložit podrobné vyúčtování projektu (v předem stanoveném termínu). V případě, že nebyly využity všechny poskytnuté prostředky, je nutno zůstatek vrátit ve smlouvou stanoveném termínu.

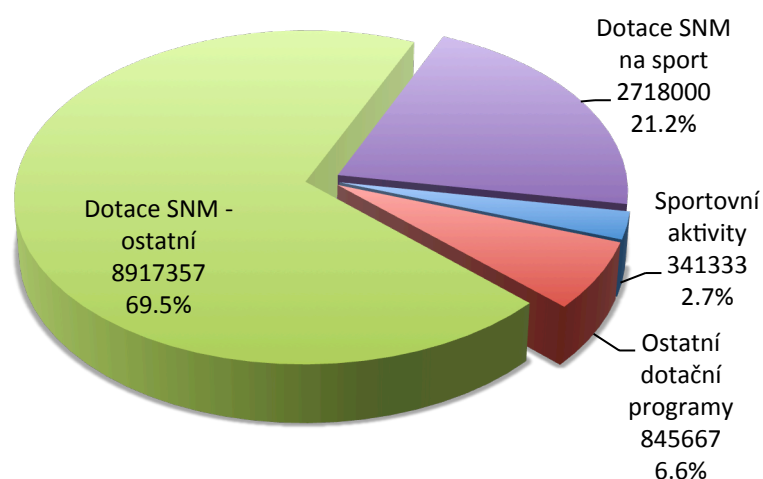
Ad. II) Negrantová politika

Druhou složkou neinstitucionální podpory sportu a rekreace města Český Těšín je negrantová politika. Jak již z názvu podkapitoly vyplývá, způsob, jakým jsou v této oblasti rozdělovány finanční prostředky města je závislý na politickém rozhodnutí městských činovníků (zastupitelstva a rady). Ačkoliv je tímto způsobem rozdělována největší část finančních prostředků z oblasti neinstitucionální podpory sportu a rekreace, paradoxně zde nejsou stanovena jasná pravidla jak pro výběr subjektů jimž budou dotace přiděleny, tak pro míru podpory, která bude příslušnému subjektu poskytnuta.

Na základě charakteristiky uvedené v teoretické části práce jsem rozdělil negrantovou politiku do dvou podoblastí.

Dotace poskytnuté subjektům, k nimž město neplní funkci zřizovatele (či zkráceně Dotace SNM)

Specifikem této kategorie je její všeobecná orientace, není zde tedy vyhraněna podpora pouze subjektům s určitým zaměřením. Jak již vyplývá z názvu dotačního programu poskytovaná podpora je směřována subjektům, jejichž zřizovatelem není město. Ačkoliv se jedná o dotace poskytované zejména soukromým subjektům, informace o podmínkách a žadatelích z této dotační oblasti nejsou zveřejňovány na stránkách MěÚ.

Obrázek 16. Dotační programy z oblasti neinstitucionální podpory sportu

Dotace poskytnuté subjektům k nimž město neplní funkci zřizovatele, tvoří 91 % celkového objemu dotačních programů z oblasti neinstitucionální podpory, zbylých 9 % připadá na dotační programy města rozdělované pomocí grantové podpory. Jak je patrné z výše uvedeného grafu dotační politika města tíhne k financování subjektů prostřednictvím negrantové politiky kde na sport a rekreaci připadá 21,2 % tedy 2 718 000 Kč z celkových 11 635 357 Kč (Obrázek 16). Oblast dotačních programů tvoří zbylých 9,3 % tedy 1 187 000 Kč z toho 2,7 % (341 333 Kč) připadá na sport a rekreační aktivity.

Důležitým údajem vztahujícím se k dotacím v dané oblasti je počet žádostí, kterým bylo vyhověno za jeden kalendářní rok. Přehled počtu žádostí z oblastí dotací subjektům nezřízeným městem včetně celkové dotované částky za příslušný kalendářní rok je

uveden v prvním řádku následující tabulky. V druhém řádku jsou pro srovnání uvedeny hodnoty pro oblast dotací poskytovaných prostřednictvím grantové podpory. V posledním sloupci tabulky je pak uvedena průměrná výše dotace za uvedené roky.

Tabulka 5. Srovnání dotačních programů města

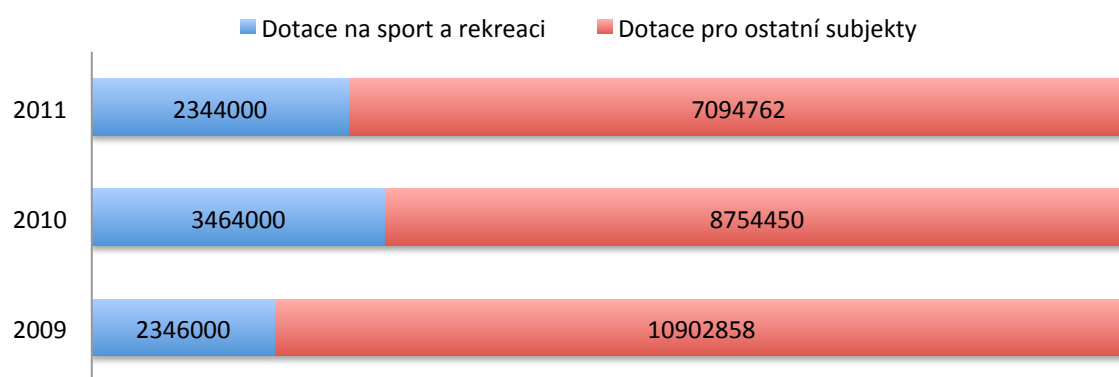
Typ dotace	Rok 2009	Q - žádosti 2009	Rok 2010	Q - žádosti 2010	Rok 2011	Q - žádostí 2011	Průměrná výše dotace
Dotace SNM – oblast sportu	2 346 000	4	3 464 000	4	2 344 000	5	632 093
Dotace na sportovní aktivity	344 000	26	315 000	23	365 000	23	14 222

Jak je z výše uvedené tabulky patrné počet poskytnutých dotací subjektům nezřízených městem je sice několikanásobně nižší zato průměrná výše dotace je řádově vyšší. Důležitá skutečnost, na kterou je vhodné poukázat je fakt, že průměrná výše jedné dotace z oblasti podpory „ne městských“ subjektů je téměř dvakrát vyšší než je celkový objem finančních prostředků z oblasti dotačních programů pro podporu sportu a rekreace, který se dělí mezi více jak dvě desítky žadatelů.

Ačkoliv neexistují psaná pravidla či směrnice vztahující se k udělování dotací v této oblasti, z výpovědi městských činovníků (člena sportovní komise a člena zastupitelstva) vyplývá, že zde určitá nepsaná pravidla existují. Důležitými faktory pro udělení tohoto typu dotace je dlouhodobá činnost daného klubu (organizace) a rozsáhlá členská základna klubu (organizace). Nezanedbatelným faktorem je také reprezentace města na vrcholné úrovni prostřednictvím sportu. Výše poskytnuté dotace se do značné míry odvíjí od potřeb jednotlivých organizací, které předkládají své žádosti včetně informací ohledně své činnosti komisi tělovýchovy (členové komise jsou zpravidla členy významných sportovních klubů města) a ta na svých zasedáních mimo jiné konzultuje, které žádosti budou dále doporučeny ke schválení radě, případně zastupitelstvu města.

Dle informací uvedených v rozpočtu města pro rok 2011 mají být dotace přesahující výši 50 000 Kč schvalovány zastupitelstvem města.

Přestože je možné tento typ poskytování dotací označit jako „méně průhledný“, objem financí, který je touto formou udělován, je řádově vyšší než u grantové politiky. Trend objemu tímto způsobem vynaložených financí má v průběhu zkoumaných let klesající tendenci. Následující graf zobrazuje celkový objem dotací poskytnutých touto cestou včetně podílu dotací putujících do oblasti sportu a rekreace (Obrázek 17).

Obrázek 17. Vývoj dotací poskytnutých subjektům nezřízených městem 2009 – 2011

Z uvedeného grafu vyplývá, že celková výše poskytovaných dotací SNM od roku 2009 do roku 2011 klesla o necelých 29 %. Výše poskytnutých dotací na účely sportu však zůstaly na podobné úrovni v průběhu uvedených let, pouze v roce 2010 došlo k navýšení dotací na sport o více jak milion korun z důvodu poskytnutí mimořádné dotace pro účel stavebních úprav multifunkčního objektu. Financování sportovních subjektů v letech 2009 – 2011 je zobrazen níže (Tabulka 6).

Tabulka 6. Dotace SNM 2009 – 2011

Organizace	Účel dotace	2009	2010	2011
FC IRP	částečné financování fotbalového klubu	976 000	879 000	950 000
TJ Slavoj	částečné financování fotbalového klubu	1200 000	1200 000	1 200 000
TJ Slovan - Horní Žukov	částečné financování oddílu TJ	150 000	1385 000	150 000
TJ Sokol	činnost sportovní organizace TJ Sokol	0	0	9 000
Jiří Wágner	MS v kulturistice - letenka, startovné	20 000	0	0
Klub Gymnázia v ČT	zabezpečení nalajnování kurtů	0	0	35 000
Celkem		2 346 000	3 464 000	234 4000

V případech, kdy jsou dotace poskytnuté za účelem částečného financování činnosti oddílů, je městským úřadem požadováno, aby minimálně 30 % dotace bylo použito na podporu výkonnostního sportu dětí a mládeže, to je na nákup vybavení oddílů dětí a mládeže, na odměny trenérům a vedoucím oddílů dětí a mládeže a na úhradu nákladů spojených s dopravou oddílů dětí a mládeže na soutěžní utkání a soustředění.

Rozpočtová opatření města

Poslední podkapitolu financování sportu a rekreace nelze jednoznačně zařadit do kategorie institucionální či neinstitutonální podpory sportu a rekreace, svou charakteristikou se však v mnoha ohledech blíží předchozímu typu financování. Stejně jak tomu bylo v případě dotací poskytovaných subjektům nezřízeným městem i zde hraje významnou roli politické rozhodnutí městských činovníků, kteří schvalují jednotlivá opatření. Ve srovnání s předchozím typem financování sportu a rekreace můžeme v oblasti rozpočtových opatření nalézt nejen dotace určené městským či soukromým subjektům, ale také výdajové položky vztahující se k nejrůznějším projektům realizovaných městem.

V kapitole 1.6.3 již bylo zmíněno, že rozpočtová opatření nemusí nutně představovat zvýšení či snížení celkového objemu rozpočtu města. Značnou část rozpočtových opatření města Český Těšín v oblasti sportu a rekreace představují přesuny finančních prostředků mezi jednotlivými ORJ prostřednictvím snížení rozpočtu jedné organizační rozpočtové jednotky a navýšením druhé za účelem financování konkrétní činnosti (akce). Jiným typem rozpočtového opatření může být uvolnění nově získaných (rozpočtem nepředvídaných) prostředků, anebo volných prostředků města pro účel financování rozpočtem neplánovaných akcí.

Počet realizovaných rozpočtových opatření a rozsah finančních prostředků putujících do oblasti sportu a rekreace prostřednictvím těchto opatření jsou závislé na akcích a projektech realizovaných městem a také na prioritách a aktuálních potřebách města. Jelikož je samotnou podstatou tohoto rozpočtového nástroje úprava rozpočtu nikoliv tvorba nového dotačního programu, nelze s jistotou předpokládat, kolik opatření a v jaké výši budou realizována v dalších letech. Je však jisté, že míra a počet realizovaných opatření jsou závislé na plánovacích schopnostech jednotlivých odborů a také počtu realizovaných projektů a akcí v sportovně-rekreační oblasti. Seznam jednotlivých rozpočtových opatření je uveden v následující tabulce (Tabulka 7).

Tabulka 7. Rozpočtová opatření města 2009 – 2011

Rozpočtová opatření 2009	
In-line stezka kolem Těšínské přehrady	67 000
In-line stezka kolem Těšínské přehrady - výkupy	1 500 000
Dotace ZŠ Havlíčková - Atletická olympiáda žáků škol s pol. jaz. vyuč.	56 000
Dotace TJ Slovan - st. úpravy multifunkčního objektu - PD	177 000
CELKEM 2009	1 800 000
Rozpočtová opatření 2010	
Výdaje na Tour de Pologna - dopravní značení, zabezpečení akce	64 000
SÚZ - zvýšení. Inv. FP na zabezpečení stadionu Frýdecká	41 000
CELKEM 2010	105 000
Rozpočtová opatření 2011	
Dotace Tělocvičné jednotě Sokol	4 000
Projekt "Extreme park"	8 000
Projekt "Dětské a sportovní hřiště při ZŠ Slezská"	16 000
CELKEM 2011	28 000
CELKEM 2009 - 2011	2 003 000

Do výše uvedeného výčtu nebyla zařazena rozpočtová opatření, která neovlivnila celkovou výši finančních prostředků v oblasti sportu a rekreace.

4.3 Srovnání institucionální a neinstitutonální podpory měst Český Těšín, Mladá Boleslav a Olomouc

V předchozích kapitolách byly detailně popsány dílčí složky financování sportu a rekreace v Českém Těšíně. Pro ucelený pohled na oblast institucionální a neinstitutonální podpory sportu a rekreace bylo použito analytické schéma autorů (Hobza, Vašíčková, Skoumal, 2012), jehož části byly blíže popsány v kapitole 1.5. Cílem této kapitoly je sjednotit jednotlivé oblasti podpory sportu a rekreace do jednoho celku a srovnat míru jejich zastoupení.

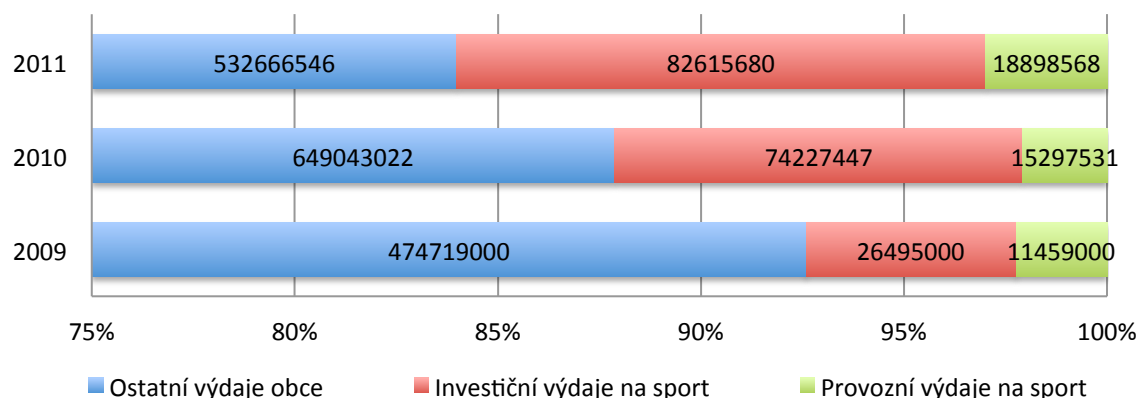
Tabulka 8. Podpora sportu a rekreace ve městě Český Těšín (údaje v tis. Kč)

	2009	2010	2011
Celková výše rozpočtu (na výdajové straně) v tis. Kč	512 673	738 568	634 180
Institucionální podpora sportu	2009	2010	2011
a) do vlastních zařízení celkem:	35 041	85 677	98 863
- provozní prostředky	8 733	12 728	16 247
- investiční prostředky	26 308	72 949	82 615
b) do projektů PPP celkem	-	-	-
- provozní prostředky	-	-	-
- investiční prostředky	-	-	-
Institucionální podpora celkem	35 041	85 677	98 863
Neinstitutonální podpora sportu	2009	2010	2011
d) grantová podpora	334	319	307
- provozní prostředky	324	291	307
- investiční prostředky	10	28	0
e) negrantová politika	2 579	3 528	2 344
- provozní prostředky	2 402	2 278	2 344
- investiční prostředky	177	1 250	-
Neinstitutonální podpora celkem	2 913	3 847	2 651
Podpora sportu celkem	37 954	89 524	101 514

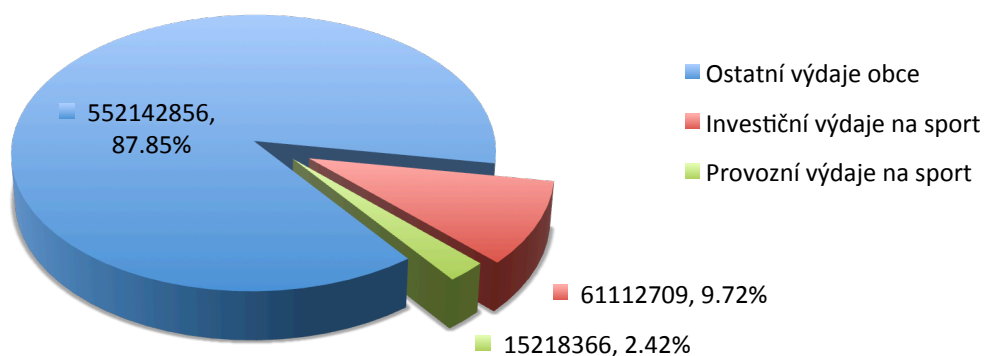
Z výše uvedené tabulky vyplývá, že celková míra podpory sportu a rekreace není významným způsobem ovlivněna výší rozpočtu na jeho výdajové straně. Ačkoliv dochází meziročně ke značné rozpočtové fluktuaci, kde se v prvním roce projevuje téměř dvou set milionový nárůst a o rok později stomiliónový pokles, celková výše podpory sportu stále narůstá. Tento fakt je zapříčiněn zejména investicemi do sportovní infrastruktury města, která od roku 2009 vzrůstá zejména díky značné podpoře fondů EU.

Jak je z uvedené tabulky patrné, vnitřní politika města v oblasti podpory sportu a rekreace se orientuje zejména na rozvoj svých vlastních zařízení a jejich provoz, kde míra finančních prostředků ve srovnání s neinstitucionální oblastí podpory dosahuje řádově vyšších hodnot. V oblasti neinstitucionální podpory dominuje negrantová politika, která dlouhodobě podporuje významné (rozsahem členské základny, historií, kladně ovlivňující image města) kluby a projekty působící na území města. Na subjekty nezřízené městem pak připadá v oblasti grantové podpory necelé 1 % (0,3 – 0,9 %) z celkové podpory sportovně-rekreačních aktivit.

Následující dva grafy srovnávají financování sportu ve městě z pohledu investičních a provozních nákladů ve vztahu k ostatním výdajům města (Obrázek 18 a 19). Z obou uvedených grafů vyplývá dominantní postavení investičních výdajů v podpoře sportu. Na koláčovém grafu lze vidět, že ročně tvořil sport v období 2009 – 2011 v průměru 12,14 % výdajů municipality, kde necelých 10 % výdajů na sport tvořily investiční výdaje. Zbylé 2,42 % tvoří provozní výdaje.

Obrázek 18. Podpora sportu a rekreace z rozpočtu města v letech 2009 – 2011

Obrázek 19. Podpora sportu a rekreace z rozpočtu města – průměr 2009 – 2011

Pro účel srovnání míry podpory uvádím data z práce autorů (Hobza, Vašíčková, Skoumal, 2012) zabývajících se alternativními přístupy hodnocení managementu sportovní infrastruktury municipalit (Tabulka 9 a 10).

Tabulka 9. Podpora sportu a rekreace ve statutárním městě Olomouc (údaje v tis. Kč)

Institucionální podpora sportu	2009	2010	2011
a) do vlastních zařízení	46 500	41 983	96 865
- provozní prostředky	31 000	33 000	34 000
- investiční prostředky	15 500	8 983	62 865
b) do projektů PPP celkem	29 900	29 900	29 900
- provozní prostředky	29 900	29 900	29 900
- investiční prostředky	-	-	-
Institucionální podpora celkem	76 400	71 883	126 765

Neinstitucionální podpora sportu	2009	2010	2011
c) grantová podpora celkem	8 000	6 000	7 000
- provozní prostředky	8 000	6 000	7 000
- investiční prostředky	-	-	-
e) ngrantová politika celkem	8 100	10 100	11 100
- provozní prostředky	8 100	9 100	9 100
- investiční prostředky	-	1 000	2 000
Neinstitucionální podpora celkem	16 100	16 100	18 100
Podpora sportu celkem	92 500	87 983	144 865

Tabulka 10. Podpora sportu a rekreace ve statutárním městě Mladá Boleslav (údaje v tis. Kč)

Institucionální podpora sportu	2009	2010	2011
d) do vlastních zařízení	57 797	25 565	43 355
- provozní prostředky	22 100	24 200	26 300
- investiční prostředky	35 697	1 365	17 055
e) do projektů PPP celkem	12 868	105	65
- provozní prostředky	12 868	105	65
- investiční prostředky	-	-	-
Institucionální podpora celkem	70 665	25 670	43 420

Neinstitucionální podpora sportu	2009	2010	2011
f) grantová podpora celkem	64 849	14 437	85 260
- provozní prostředky	64 849	14 437	85 260
- investiční prostředky	-	-	-
e) ngrantová politika celkem	184	193	188
- provozní prostředky	184	193	188
- investiční prostředky	-	-	-
Neinstitucionální podpora celkem	65 033	14 630	85 448
Podpora sportu celkem	135 698	40 300	128 868

Pro větší přehlednost a lepší srovnání byly výše uvedené hodnoty přepočteny na jednoho obyvatele obce (Tabulka 11).

Tabulka 11. Podpora sportu jednotlivých obcí přepočtená v korunách na jednoho obyvatele (údaje v Kč/obyv.)

Institucionální podpora sportu	2009			2010			2011		
a) do vlastních zařízení celkem:	1 373	1 305	460	3 358	582	416	3 875	979	959
- provozní prostředky:	342	499	307	499	546	327	637	594	337
- investiční prostředky:	1 031	806	153	2 859	31	89	3 238	385	622
b) do projektů PPP celkem:	-	290	296	-	2	296	-	1	296
- provozní prostředky	-	290	296	-	2	296	-	1	296
- investiční prostředky	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Institucionální podpora celkem	1 373	1 595	756	3 358	579	712	3 875	980	1 255

Neinstitucionální podpora sportu	2009			2010			2011		
d) grantová podpora	13	1 464	79	13	326	59	12	1 924	69
- provozní prostředky	13	1 464	79	11	326	59	12	1 924	69
- investiční prostředky	0	-	-	1	-	-	0	-	-
e) negrantová politika	101	4	80	138	4	100	92	4	110
- provozní prostředky	94	4	80	89	4	90	92	4	90
- investiční prostředky	7	-	-	49	-	10	0	-	20
Neinstitucionální podpora celkem	114	1 468	159	151	330	159	104	1 929	179
Podpora sportu celkem	1 487	3 063	916	3 509	910	871	3 978	2 909	1 434

Vysvětlivky: - Český Těšín

 - Mladá Boleslav

 - Olomouc

Z předchozí tabulky vyplývá, že ačkoliv je město Český Těšín co do počtu obyvatel nejmenším z uvedených měst, v mnoha kategoriích převyšuje podporou sportovně-rekreační oblasti i města statutární. Nejvýznamnější oblast podpory města Český Těšín představuje sféra Institucionální podpory, zejména pak jeho investiční složka, na kterou připadá v průměru 2 376 Kč na jednoho obyvatele. Ve srovnání s Mladou Boleslaví – 407 Kč/obyv. a Olomoucí – 288 Kč/obyv. dosahuje podpora této oblasti více jak osminásobku hodnoty uvedené pro statutární město Olomouc, jež je co do počtu obyvatel největší. Jak již bylo dříve zmíněno, takto vysokou hodnotu, kterou dosahuje město Český Těšín v této oblasti, lze přičíst současnému rozvoji sportovní infrastruktury, který je umožněn zejména díky podpoře evropských fondů. V oblasti provozních prostředků se míra podpory odvíjí zejména od počtu sportovních objektů, jež dané město vlastní, a nákladů, které se s jejich

provozem pojí. V případě města Olomouc je průměrný meziroční nárůst provozních nákladů 4,5%, ve městě Mladá Boleslav 8,3%. Nárůst této složky financování sportu ve městě Český Těšín je mnohem výraznější a dosahuje průměrného meziročního růstu 26,6 %, a to zejména díky dokončení stavby sportovního areálu v roce 2010 a jeho následného uvedení do provozu.

Druhou stranou mince je oblast neinstitucionální podpory, která již ve většině případů není tak štědrá ve srovnání s institucionální složkou. V tomto případě se město Český Těšín umístilo na posledním místě z hlediska neinstitucionální podpory, zejména pak jeho grantová složka dosahovala v průměru symbolických 13 Kč/obyv. Statutární město Olomouc dosáhlo průměrné výše 69 Kč/obyv., zcela jiná situace je v případě Mladé Boleslavi, kde grantová podpora svou výší přesahuje podporu institucionální, a to průměrnou hodnotou 1 238 Kč/obyv. Nutno připomenout, že v dané oblasti žádá nejvíce subjektů, a tedy částka určená na grantovou podporu je dále dělena mezi desítky žadatelů, jimž bylo vyhověno na základě jejich žádosti. Poslední srovnávanou podsložkou neinstitucionální podpory je oblast negrantové politiky. Zde dosahuje nejvyšších hodnot v přepočtu na jednoho obyvatele město Český Těšín s průměrnou hodnotou 110 Kč/obyv., poté Olomouc s hodnotou 97 Kč/obyv. a pouhé 4 Kč/obyv. soustřeďuje do negrantové politiky město Mladá Boleslav.

4.4 Návrh koncepce financování sportu a rekreace

V předchozích kapitolách byla provedena analýza financování sportu a rekreace města Český Těšín, která přiblížila jeho aktuální stav, strukturu a procesy přidělování finančních prostředků. Ačkoliv nelze popřít existenci určitých principů, podle kterých se řídí město Český Těšín v oblasti rozdělování finančních prostředků do sportovně-rekreační oblasti, o její efektivnosti a objektivnosti lze polemizovat. Jak již bylo dříve předesláno v současné době existují modely financování této rozpočtové složky. Touto problematikou se mimo jiné zabývají i čeští autoři Hobza (2009), Dohnal (2007), Hodaň (2010), Novotný (2009) a další, kteří v mnoha publikacích navrhuji různá modelová řešení dané sféry. Nutno podotknout, že problém koncepce financování sportu a rekreace v České republice přesahuje do dalších úrovní a měl by být řešen komplexně po ose stát – územní samosprávný celek – sportovní (rekreační) subjekt, aby tak byla zajištěna efektivní a provázaná podpora této oblasti. Rozsáhlost této problematiky je však natolik složitá, že nemůže být obsažena v této práci. Návrh jejího řešení již byl v odborné literatuře popsán autory Hobza a Dohnal (2009), kteří zpracovali koncept koordinace státní dotační politiky ve sportu prostřednictvím sekvenčního modelu.

V současné době většina obcí České republiky včetně města Český Těšín vytváří svou vlastní politiku financování sportu a rekreace, která je často díky své neefektivitě, neprovázanosti a netransparentnosti nedostačující. Pro stanovení výchozího bodu k tvorbě koncepce financování sportu by bylo vhodné využít dotační mřížky autorů Hobza a Dohnal (2009), která představuje systematickou diferenciaci cílů státní politiky podpory tak, aby každá úroveň řízení zabezpečovala vlastní priority a zároveň naplňovala program podpory „sportu a rekreace“ jako celku.

Na municipální úrovni je možné zejména v otázce dotační problematiky využít metod umožňujících zefektivnění rozhodovacího procesu. Pro účely této práce jsem zvolil metodu MCA (multi-criteria analysis), specificky pak metodu párového srovnání, a metodu CUA (cost utility analysis). Využitím těchto metod, zejména metody CUA, v problematice financování tělesné kultury se zabývá mimo jiné Hodaň a Hobza (2010) nebo Hobza a Dohnal (2009).

Klíčovou složkou první metody, kterou je nejprve nutné stanovit, aby bylo možné dosáhnout kýženého výsledku, je stanovení kritérií na základě cílů a priorit města. Volbu kritérií lze považovat za nejnáročnější část této metody, která významným způsobem

ovlivňuje dosažené výsledky. Problematika volby kritérií je blíže popsána v teoretické části práce.

Na následující případové studii bude znázorněno využití metod MCA a CUA v problematice přidělování dotací. Podklady pro stanovení priorit města v oblasti sportu a rekreace a také jednotlivé příklady akcí budou založeny na reálné situaci města.

Případová studie :

Město Český Těšín realizuje dotační program na podporu sportu a rekreace, jehož cílem je podpořit akce, které ztraktivní město pro jeho občany po stránce sportovního a rekreačního vyžití. Prioritou města je motivovat občany k aktivnímu životnímu stylu, sociální interakci a v neposlední řadě pozitivně ovlivnit image města.

Na základě těchto požadavků stanoví expertní komise jednotlivá kritéria, na jejichž podkladě bude poté posuzován předpokládaný užitek.

Pro účely této práce byla stanovena následující kritéria:

- (K1) náklady (v Kč) - MIN^1 ,
- (K2) aktivní účast (počet osob aktivně zapojených do PA) - MAX^2 ,
- (K3) členská základna – počet členů (dotace na akce spojené s činností klubu/sportovní organizace) – MAX ,
- (K4) pasivní účast (diváctví) – počet diváku – MAX ,
- (K5) délka realizace projektu (dlouhodobost) – počet dnů – MAX ,
- (K6) úroveň soutěže (1 – obecní, 2 – okresní, 3 – krajské, 4 – národní, 5 – mezinárodní, 6 – evropské, 7 – celosvětové) – dosažená úroveň – MAX .

Dalším nezbytným krokem je stanovit hodnotu vah jednotlivých kritérií. Pro tento účel byla zvolena multikriteriální analýza, konkrétně metoda párového srovnání. Jako alternativu by bylo možné využít Satiho nebo Oresteho metody.

Prvním krokem této vícekritériální metody je stanovení preference kritérií pomocí metody párového srovnávání. Podstata této metody tkví v zjišťování počtu preferencí jednotlivých kritérií vůči ostatním kritériím souboru. Preference jednotlivých kritérií v rámci srovnávané dvojice mohou být hodnoceny pomocí binárních hodnot, kde hodnota 1 vyjadřuje jeho preferenci 0 pak nepreferenci. V diplomové práci je představena preference (hodnota 1) kritéria pomocí jeho zvýraznění tučným fontem (Tabulka 12).

¹ MIN – minimalizační kritérium, žádoucí je co nejnižší hodnota tohoto kritéria.

² MAX – maximalizační kritérium, žádoucí je co nejvyšší hodnota tohoto kritéria.

Tabulka 12. Tabulka pro zjišťování preferencí kritérií pomocí párového srovnávání

K1	K1	K1	K1	K1
K2	K3	K4	K5	K6
	K2	K2	K2	K2
	K3	K4	K5	K6
		K3	K3	K3
		K4	K5	K6
			K4	K4
			K5	K6
				K5
				K6

Pro každé kritérium se nyní stanoví počet jeho preferencí f_i , který je roven součtu jednotek v řádku uvažovaného kritéria, zvětšenému o počet nul ve sloupci tohoto kritéria. Na základě počtu preferencí jednotlivých kritérií se jejich normované váhy stanoví podle vztahu:

$$\frac{f_i}{n(n-1)/2} = v_i$$

kde

v_i ... normovaná váha i-tého kritéria

f_i ... počet preferencí i-tého kritéria

n ... počet kritérií

$n(n-1)/2$... počet uskutečněných srovnání kritérií

Následující tabulka ukazuje v prvním řádku počet preferencí jednotlivých kritérií včetně jejich celkového součtu (Tabulka 13). Druhý řádek ukazuje hodnotu jednotlivých vah kritérií vypočtenou podle výše uvedeného vzorce. Určitou nevýhodou stanovení vah kritérií v metodě párového srovnávání podle uvedeného vztahu je, že pokud počet preferencí určitého kritéria je nulový, bude i jeho váha nulová, i když nemusí jít o zcela bezvýznamné kritérium. Tato situace však v tomto případě nenastala.

Tabulka 13. Počet preferencí jednotlivých kritérií včetně hodnot vah.

	K1	K2	K3	K4	K5	K6	Celkem
Preference	4	3	5	1	1	1	15
Váhy	0.267	0.200	0.333	0.067	0.067	0.067	1.000

K realizaci následujícího kroku je potřeba uvést příklady jednotlivých projektů včetně přiřazených hodnot, které se s nimi váží (Tabulka 14).

Tabulka 14. Tabulka vstupních hodnot projektů P1 – P6 vč. váhy jednotlivých kritérií.

	K1	K2	K3	K4	K5	K6
P1	1200000	0	300	0	280	0
P2	20000	1	0	0	3	7
P3	50000	250	0	1000	10	3
P4	15000	50	0	0	14	0
P5	70000	71	0	2000	1	5
P6	900000	0	140	0	250	0
Váhy	0.267	0.200	0.333	0.067	0.067	0.067

P1 – TJ Slavoj, částečné financování činnosti tělesné jednoty

P2 - MS v kulturistice – reprezentace Jiří Wágner, náklady na cestovné a startovné.

P3 – FBC Český Těšín, zajištění mistrovských florbalových soutěží

P4 – Junák, Vodní turistika pro děti a mládež

P5 – Tour de Pologne, zajištění dopravního značení a zabezpečení akce

P6 – FC IRP, částečné financování činnosti fotbalového klubu

Následující výpočty směřují k vyhodnocení užitku jednotlivých projektů metodou bazické varianty (normalizovaných hodnot) Ochrana (2005) (Tabulka 15). Hodnota představující optimum daného kritéria (například aktivní účast – 250) ve sloupci je rovna jedné, všechny ostatní jsou podílem k této hodnotě tak, aby byla menší než jedna. Následně jsou normalizované hodnoty vynásobeny váhou indikátoru.

Tabulka 15. Výpočet normalizovaných hodnot včetně stanovení výsledného pořadí.

Projekt	K1	K2	K3	K4	K5	K5	Výsledná hodnota	Pořadí
P1	0.013	0.000	1.000	0.000	1.000	0.000	0.403	1.
P2	0.750	0.004	0.000	0.000	0.011	1.000	0.268	4.
P3	0.300	1.000	0.000	0.500	0.036	0.429	0.344	2.
P4	1.000	0.200	0.000	0.000	0.050	0.000	0.310	3.
P5	0.214	0.284	0.000	1.000	0.004	0.714	0.228	5.
P6	0.017	0.000	0.467	0.000	0.893	0.000	0.220	6.
Váhy	0.267	0.200	0.333	0.067	0.067	0.067		

Výpočet celkového užitku prostřednictvím metody CUA byl vypočten dle následujícího vzorce.

$$P_j = \sum_i k_{ij} \cdot v_i$$

kde

$i = 1, \dots, n$

P_j ... normalizovaná hodnota celkového užitku j-tého projektu

k_{ij} ...normalizovaná hodnota i-tého kritéria pro j-tý projekt

v_i ... normovaná váha i-tého kritéria

Jako názornou ukázkou výpočtu výsledné (normalizované) hodnoty celkového užitku uvádím výpočet pro projekt P1. Zde jsou již normalizované hodnoty projektů v rámci jednotlivých kritérií jsou násobeny vahou daného kritéria:

$$P1 = 0,13 \cdot 0,267 + 1 \cdot 0,333 + 1 \cdot 0,067 = 0,403$$

Na základě zvolených kritérií a jejich váhy byl jako nejvhodnější k realizaci vybrán projekt P1 – podpora činnost klubu TJ Slavoj. Jako nejméně výhodný byl vyhodnocen projekt P6 – podpora činnosti fotbalového klubu IRP.

V případě, že by byl stanoven konkrétní limit čerpání dotačního programu na „sport a rekreaci“, může tato metoda do značné míry zjednodušit a zobjektivizovat proces přidělování dotací. Z pohledu žádajících subjektů by znalost priorit města napomohla k zefektivnění připravovaných akcí či realizovaných činností.

5 Diskuze

Provedená analýza financování sportu a rekreace města Český Těšín, zejména ve své poslední části, kde je srovnávána s jinými městy, ukazuje na to, jak je politika města v této oblasti orientována. Z uvedených informací vyplývá, že město Český Těšín není z hlediska podpory sportu a rekreace nijak „ochuzeno“ ve srovnání s uvedenými městy. Míra celkové roční podpory směřující do oblasti sportu v letech 2010 a 2011 dokonce přesahuje v některých případech celkovou hodnotu podpory sportu měst statutárních. Tento fakt, jak již bylo dříve předesláno, je zapříčiněn dotacemi, které byly poskytnuty městu z fondů EU na realizaci strategického plánu města, jenž zasahuje i do oblasti sportu a rekreace.

Samotná míra podpory však není jediným důležitým faktorem v dané problematice. Další významnou otázkou je mimo jiné také efektivita a účelnost poskytované podpory. Vzhledem k tomu, že v současné době neexistuje na ose stát-municipalita-sportovní hnutí ucelený koncept financování sportu a rekreace, vzniká základní předpoklad pro jeho neefektivitu. Také na úrovni samosprávních celků chybí v mnoha případech konkrétní koncept podpory sportu a rekreace. Město Český Těšín není v tomto případě výjimkou. S tímto faktem se pojí i problematika dotací, kde v oblasti grantové podpory jsou stanoveny zásady grantové soutěže, jež jsou vytvořena pouze pro účel této dotační složky a nemají vazbu na jakoukoliv vyšší strukturu financování sportu. Nutno poznamenat, že finanční prostředky určené pro zmíněnou oblast se dělí mezi nejvíce subjektů (průměrně 23 subjektů na rok) a objem financí je nejnižší ze všech složek tvořících strukturu financování sportu a rekreace v tomto městě. Výše podpory oné sféry dosahuje 0,45% (341 333 Kč) celkových prostředků určených na podporu sportu a 2,7% z celkové částky určené na dotační programy. Další skutečností, nad kterou je nutno se zamyslet, je problém komise tělovýchovy, která, jakožto iniciativní a poradní orgán obce posuzuje žádosti o dotace a navrhuje jejich příjemce, kteří jsou nezřídka členy zmíněné komise. Dochází zde tedy k přímému střetu zájmu. Na tento problém upozorňují ve své publikaci i autoři Dohnal a Hobza (2007).

V oblasti dotací určených subjektům, k nimž město nesplňuje funkci zřizovatele, je situace ve srovnání s dotačními programy města ještě nepřehlednější. Pomineme-li již dříve zmíněný fakt absence jasných pravidel udělování dotací, můžeme narazit na další problém ve schvalování této finanční podpory. Za účelem zvýšení efektivity a objektivity přidělování dotací, bylo v roce 2010 stanoveno, že o schvalování dotací, jejichž výše přesahuje 50 000 Kč, nebude hlasovat pouze rada, ale celé zastupitelstvo. Této změně bylo

vyhověno, avšak samotné schvalování dotací probíhá pomocí jednoho hlasování. Zastupitelstvu je tedy přečten návrh čítající zpravidla více jak 10 subjektů, kterým mají být poskytnuty dotace v celkové výši několika milionů. Následně probíhá hlasování, kdy členové zastupitelstva nemohou ovlivnit individuální projekty, pouze vyjádřit svůj souhlas či nesouhlas s celkovým návrhem. Stejně jako v případě dotačních programů i zde existuje silný vliv lobismu jednotlivých zastupitelů, kteří jsou často představiteli (přímo i nepřímo) subjektů, kterým jsou přidělovány dotace. Samotné hlasování je tedy zatíženo faktem, kdy je představitel nucen hlasováním podpořit i ostatní návrhy, přestože s jejich účelem a výší nesouhlasí, ve snaze podpořit organizaci s jejímž návrhem souhlasí.

Zda-li jsou efektivně využívány dotační prostředky určené na podporu sportu a rekreace města Český Těšín nelze s jistotou říci, jelikož zde v současné době neexistuje jasný koncept, stanovující jasná a měřitelná kritéria. Oblast rozvoje sportovní infrastruktury spadá do strategického plánu města, kde jak průběžnou tak ex-post evaluaci provádí externí organizace, ta však nemá vazbu na celkovou podporu sportu.

5.1 Limity práce

Financování sportu a rekreace je rozsáhlou problematikou zasahující do rozpočtů mnoha odborů města, což znesnadňuje sběr a následné třídění dat. V následující bodech se pokusím přiblížit hlavní limity práce:

- údaje o financování sportu a tělovýchovy jsou rozptýleny v různých kapitolách rozpočtu
- v některých případech (zejména v oblasti dotačních programů) nelze s jistotou říci zda poskytnuté prostředky byly použity na provozní či investiční účely, popřípadě jaký je jejich poměr.
- poměr prostředků určených na sport a na rekreaci nelze jasně stanovit, jelikož neexistují přesná data o tom, jak byla využívána sportovní infrastruktura města.
- město Český Těšín umožňuje sportovním klubům nájem sportovních zařízení města za zvýhodněné ceny. Míru těchto nepřímých dotací však nelze přesně stanovit, a není tedy započtena do celkových výdajů obce na podporu sportu.
- některé informace byly už v prvotní evidenci nepřesné, nebylo tedy možno přesně určit zatřídění výdajů do určité kategorie.

6 Závěr

Cílem této práce bylo na základě získaných informací z rozpočtu a závěrečného účtu města provést analýzu financování sportu a rekreace města Český Těšín. Dodatečným zdrojem informací, zejména v otázce dotační problematiky, byly osobní rozhovory s městskými činovníky.

Ze získaných poznatků vyplývají následující skutečnosti. Financování sportu a rekreace ve městě Český Těšín je realizováno na základě rozpočtu města. Tento dokument reflektuje mimo jiné návrhy rozpočtů jednotlivých ORJ. Na podpoře a rozvoji sportovně-rekreační složky města se v současné době významným způsobem podílí čtyři ORJ s jejich odbory a odděleními. Prováděná analýza byla členěna na institucionální a neinstitucionální formu podpory, jejíž teoretický základ se opíral o práce autorů Hobza (2006, 2007, 2008, 2010), Dohnal (2006, 2007, 2008) a Hodaň (2010).

Provedená analýza ukazuje, že v rámci institucionální podpory města existují tři hlavní složky: správa účelových zařízení města, jmenovité akce z rozpočtu města a projektový management. Objemově nejrychleji rostoucí a také nejvýznamnější složkou institucionální podpory je projektový management, na který bylo v průběhu let 2009 - 2011 vynaloženo více jak 150 miliónů korun. Použité prostředky byly určeny zejména k financování nové sportovní infrastruktury města a byly z více jak 80 % kofinancovány z fondů EU. Druhou významnou složkou institucionální podpory představují náklady spojené s provozem sportovních zařízení města. Ty narůstaly v uvedených letech meziročně v průměru o 16%, spolu s rostoucí sportovní infrastrukturou města. Fakt zvyšování fixních nákladů spojených s rozvojem infrastruktury zatěžuje městský rozpočet rok od roku stále víc a provozní výnosy těchto zařízení pokrývají vzniklé náklady pouze z 24%. Poslední složkou institucionální podpory představují jmenovité akce města, které zasahují do oblasti údržby a rekonstrukce stávajících objektů města. Tato oblast zahrnuje taky takzvané neuznatelné náklady projektů, které jsou realizovány v rámci projektového managementu.

Oblast neinstitucionální podpory sportu a rekreace lze rozčlenit na grantovou podporu a ngrantovou politiku. V rámci grantové podpory město realizuje pět dotačních programů, jejichž součástí je i program určený na podporu sportu a jiných aktivit. Pro tyto účely město v letech 2009 – 2011 vyhrazuje 400 000 Kč, ty však nejsou určeny pouze na sport. V průměru dosahuje čistá hodnota určená na sport a rekreaci 341 000 Kč. Tyto peníze jsou děleny mezi více jak dvě desítky žadatelů. V oblasti sportovních dotací je tento

program jediný, kde město (komise tělovýchovy) stanovuje přesné podmínky, za kterých mohou být žadatelům uděleny dotace. Bohužel objem vynaložených prostředků je ve srovnání s ostatními složkami financování sportu nevýznamný. Ve sféře neinstitutonální podpory je také složka nigrantové politiky, kterou ve městě Český Těšín představují dotace poskytnuté subjektům k nimž město neplní funkci zřizovatele. Tyto dotace a jejich uchazeče projednává komise tělovýchovy, která představuje iniciační a poradní orgán města v oblasti sportu.

Poslední složku financování sportu představují rozpočtová opatření města, která v daném rozpočtovém období mění závazné ukazatele rozpočtu na základě možných úprav v rámci organizačních, metodických nebo věcných změn. Přestože nejsou součástí nigrantové politiky, povahou a způsobem jakým jsou prováděny změny a nové návrhy v rozpočtu se jí velmi blíží. Svým rozsahem však zasahují i do oblasti institucionální podpory.

Výsledky také poskytují srovnání institucionální a neinstitutonální podpory s městy Olomouc a Mladá Boleslav. Za překvapivé můžeme považovat hodnoty přepočtené na jednoho obyvatele města, kde v případě města Český Těšín průměrná hodnota za uvedené roky dosáhla výše 2 991 Kč/byyv. tedy o necelých 700 Kč více než Mladá Boleslav a více jak 1 900 Kč ve srovnání s Olomoucí. Nejvýraznější oblasti podpory sportu ve městě představuje složka investic do vlastních zařízení, nejnižší pak grantová podpora, která je i v přepočtu na jednoho obyvatele ve srovnání s Olomoucí téměř šesti násobně nižší. Srovnáme-li město Mladá Boleslav s Olomoucí, můžeme vidět, že dosahuje v této oblasti o dva řády vyšších hodnot.

Ze zjištěných skutečností vyplývá, že město Český Těšín ve srovnání s jinými městy „netrpí“ nedostatkem finanční prostředků v oblasti sportu a rekreace. Hlavní problém financování sportu tkví v efektivitě a systematičnosti rozdělování finančních prostředků. Pro dosažení tohoto cíle je nutné stanovit priority a cíle města v této oblasti a na základě těchto požadavků poté sestavit komplexní schéma podpory sportu a rekreace, které bude začleněno do existujícího strategického plánu města.

Souhrn

Sport a rekreace jakožto součást systému tělesné kultury je po staletí nedílnou součástí lidských životů. V současné době význam sportu a rekreace s narůstající modernizací nabývá ještě hlubšího významu, jelikož představuje nástroje k boji proti důsledkům sedavého životního stylu. Celý systém tělesné kultury je však rozsáhlým komplexem činností personálních, materiálních a legislativních, které jsou velmi náročné na finanční zabezpečení. Právě finanční stránka této problematiky představuje stěžejní oblast práce.

Diplomová práce se zabývá problematikou financování sportu a rekreace jakožto složky systému tělesné kultury. V první části práce jsou rozpracovány z kinantropologického, socioekonomického a ekonomického hlediska důvody k podpoře subjektů působících ve zmiňované sféře. Pozitivní externality, které zde převažují jsou jedním z hlavních podnětů k podpoře kulturní složky z veřejných prostředků. V další části práce je přiblížena problematika financování tělesné kultury na ose stát – město – sportovní subjekt. Zde je mimo jiné také nastíněno členění podpory sportu na institucionální a neinstitucionální složku.

Cílem práce bylo na základě získaných informací z rozpočtu a závěrečného účtu města provést analýzu financování sportu a rekreace města Český Těšín. Ve výsledkové části byl v úvodu krátce zhodnocen vývoj a skladba příjmů města za posledních jedenáct let. Dále byla provedena podrobná analýza jednotlivých výdajových kategorií v oblasti sportu a rekreace, která mimo jiné zahrnovala i zpracování schématu financování sportu ve městě. V práci byly také popsány jednotlivé orgány města, jako sportovní komise, zastupitelstvo a další, ve vztahu k jejich dopadu na problematiku financování sportu. Provedená analýza sloužila ke zjištění míry a základní bilance celkové podpory sportu v členění na institucionální a neinstitucionální podporu. Zároveň bylo provedeno srovnání institucionální a neinstitucionální podpory sportu s městy Mladá Boleslav a Olomouc. Na základě zjištěných nedostatků byl připraven návrh na zefektivnění podpory sportu na municipalitě opírající se o nákladově užitkové metody (CUA) a multikriteriální analýzu (MCA).

Získané poznatky mohou posloužit jako podklad k strategickým krokům v rámci vnitřní politiky města v oblasti sportu a rekreace, či jako podklad k dalším výzkumům.

Summary

Sport and recreation as part of the physical culture system is for centuries an integral part of human lives. Nowadays, the importance of sport and recreation, with the increase in modernization, gains even deeper significance because it represents tools for fight against the consequences of sedentary lifestyle. However, the whole physical culture system is a complex of various activities; personal, material and legislative activities which are very exacting for financial provision. The very financial side of this issue is the core section of this thesis.

This thesis deals with the issue of funding sport and recreation as sector of the physical culture system. The reasons for support of subjects acting in this area from the kinanthropologic, socioeconomic and economic point of view are elaborated in the first part of the thesis. The positive predominating externalities are one of the main impulses for support of this cultural segment from the public funds. In the following part of the thesis, the issue of physical culture funding in the state - town - sport subject axis is explored. Incidentally, there is the division of sport support into institutional and non-institutional segment outlined.

The goal of this thesis was to carry out an analysis of sport and recreation funding of the town of Český Těšín based on obtained information from its budget and final accounting. The evaluation of the town's income development and structure in the last 11 years was briefly done in the introduction of the result part. Further, a detailed analysis was performed of each expenditure categories in the area of sport and recreation which included, besides other things, also processing a pattern of sport funding in town. There were individual town bodies described, too, such as the sport committee, the municipal government and others in relation to their impact on the issue of sport funding. The said analysis served to find out the extent and basic evaluation of overall support of sport dividing into institutional and non-institutional support. Simultaneously the comparison of institutional and non-institutional support of sport with the towns of Opava and Olomouc was performed. Based on the detected deficiencies, there was a proposal drawn up for efficiency increase in sport support in municipality relying on cost-utility analysis (CUA) and multi-criteria analysis (MCA).

Gained findings can serve either as a foundation for strategic steps within the framework of internal town policies in the area of sport and recreation, or as a basis for other researches.

Referenční seznam

- Blair, S. (2009). Physical inactivity: the biggest public health problem of the 21st century. *British Journal of Sports Medicine*, 43, 1-2.
- British Heart Foundation (2006). *2006 Coronary heart disease statistics*. London: BHF National Centre.
- Chief Medical Officer (2004). *At least five a week: Evidence on the impact of physical activity and its relationship to health*. London: BHF National Centre. Retrieved 23. 5. 2012 from the World Wide Web: <http://www.bhfactive.org.uk/down/loads/Economics>
- Dohnal, T., Hobza, V., Skoumal, J., Kotíková, H., Čihovský, J., & Vaďurová, R. (2006). *Analýza současného stavu tělovýchovy a sportu v Moravskoslezském kraji*. Olomouc: Fakulta tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci.
- Dohnal, T., Hobza, V., Skoumal, J., Kotíková, H., Čihovský, J., & Vaďurová, R. (2007). *Analýza současného stavu tělovýchovy a sportu ve Středočeském kraji*. Olomouc: Fakulta tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci.
- Dohnal, T. et al. (2007). *Vybrané kapitoly z komunální rekreace*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- Fotr, J., Dědina, J., & Hružová, H. (2003). *Manažerské rozhodování*. Praha: Ekopress.
- Friedenreich, C., & Orenstein, M. (2002). Physical activity and cancer prevention: etiologic evidence and biological mechanisms. *Journal of Nutrition*, 132(11), 3456-3464.
- Gajda, V., & Fojtík, I. (2008). *Úvod do kinantropologie*. Ostrava: Pedagogická fakulta Ostravské univerzity v Ostravě.
- Hobza, V., Elfmark, M., & Cíkl, R. (2009). Trendy vývoje financování sportu ze státního rozpočtu v České Republice. *Tělesná výchova a sport*, 19, 28-32.
- Hobza, V., Rejzler, J., Dohnal, T., & Skoumal, J. (2006). *Základy ekonomie sportu*. Praha: Ekopress.
- Hobza, V., Vašíčková, J., Skoumal, J. (2012). Grantová podpora v managementu sportovní infrastruktury municipalit. *Ekonomika a management*, 3, 40-51.
- Hodaň, B. (1997). *Úvod do teorie tělesné kultury*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Hodaň, B. (2005). *Tělesná výchova, sport a rekreace v procesu současné globalizace*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Hodaň, B. (2006). *Sociokulturní Kinantropologie I*. Brno: Masarykova univerzita.
- Hodaň, B., & Dohnal, T. (2008). *Rekreologie*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- Hodaň, B., & Hobza, V. (2010). *Financování tělesné kultury jako složky občanské společnosti*. Olomouc : Univerzita Palackého.
- Kejval, K. (2011). *Financování sportu v ČR*. Retrieved 26. 5. 2012 from the World Wide Web: <http://www.olympic.cz/financovani-sportu/home>
- Kruk, J. (2009). Physical activity and health. *Asian Pacific Journal of Cancer Prevention*, 10, 721-728.

- Mankiw, N. G. (2000). *Zásady ekonomie*. Praha: Grada Publishing.
- Meyer, H. D., & Brightbill, Ch. K. (1964). *Community Recreation*. New York: Prentice-Hall.
- Míček, L. (1984). *Duševní hygiena*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.
- Míčan, O. (2006). *Výdaje na rozvoj tělovýchovy a sportu z rozpočtu vybraných měst Moravskoslezského kraje*. Ostrava: Ostravská univerzita.
- Mota, M. P., & Cruze, J. (1998). Psychological effects of physical exercise [Abstract]. *Journal of Sports Sciences*, 16(5), 393-394.
- Mrvík, S. (2007). *Finanční toky ve sportu v České Republice*. Disertační práce, Vysoká škola báňská – Technická univerzita, Fakulta Ekonomická, Ostrava.
- Novotný, J. (2000). *Ekonomika sportu*. Praha: ISV.
- Novotný, J., Hobza, V., Novák, T., Chvojka, P., & Komínek T. (2009). *Ekonomika sportu – vybrané kapitoly* [Učební texty]. Praha: Vysoká škola ekonomická, Fakulta podnikohospodářská.
- Ochrana, F. (2005). *Nákladově užité metody ve veřejném sektoru*. Praha: Ekopress.
- Oldridge, N. (2008). Economic burden of physical inactivity: healthcare costs associated with cardiovascular disease. *European Journal of Cardiovascular Prevention & Rehabilitation*, 15(2), 130-139.
- Petrousek, M., & Vodáková, A. (1996). *Velký sociologický slovník*. Praha: Karolinum.
- Provazníková, R., & Sedláčková, O. (2009). *Financování měst, obcí a regionů*. Praha: GRADA Publishing.
- Rowland, T. W. (1990). *Exercise and children's health*. Champaign: Human Kinetics.
- Ryneš, P. (2009). *Cash flow v účetní závěrce*. Olomouc: Anag.
- Teplý, Z. (1969). *Pohybová rekreace*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.
- Shell, K., & Shelleová I. (2011). *Geschichte der tschechischen öffentlichen Verwaltung*. Nordestedt: Grin Verlag.
- Stejskal, P. (2004). *Proč a jak se zdravě hýbat*. Břeclav: Presstempus.
- Wang, G., et al. (2004) Physical activity, cardiovascular disease, and medical expenditures in U.S. adults. *Annals of Behavioral Medicine*, 28(2), 88-94.
- Warburton, D., et al. (2006). Evidence – informed physical activity guidelines for Canadian adults. *Applied Physiology, Nutrition, and Metabolism and the Canadian Journal of Public Health*, 32, 16-68.
- World Health Organization. (2002). *Reducing risks, promoting healthy life*. The World Health Report 2002. Geneva: WHO.
- World Health Organization. (2003) *Noncommunicable Diseases and Mental Health. Health and Development Through Physical Activity and Sport*. Geneva: U.S. Department of Health and Human Services.

Legislativní normy

Evropská Charta Sportu (2001). Štrasburk: Rada Evropy.

MŠMT (2011). Koncepce státní podpory sportu v České republice 2011. Praha: autor.

MŠMT (2012). Koncepce státní podpory sportu v České republice 2012. Praha: autor.

Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví.

Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích.

Zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách.

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Seznam tabulek

- Tabulka 1. Náklady a výnosy účelových zařízení města Český Těšín
- Tabulka 2. Seznam jmenovitých akcí v oblasti sportu a rekreace 2009 – 2011
- Tabulka 3. Přehled garantů opatření Strategického plánu města Český Těšín pro období 2008 – 2013
- Tabulka 4. Projektový management 2009 – 2011
- Tabulka 5. Srovnání dotačních programů města
- Tabulka 6. Dotace SNM 2009 – 2011
- Tabulka 7. Rozpočtová opatření města 2009 – 2011
- Tabulka 8. Podpora sportu a rekreace ve městě Český Těšín (údaje v tis. Kč)
- Tabulka 9. Podpora sportu a rekreace ve statutárním městě Olomouc (údaje v tis. Kč)
- Tabulka 10. Podpora sportu a rekreace ve statutárním městě Mladá Boleslav (údaje v tis. Kč)
- Tabulka 11. Podpora sportu jednotlivých obcí přepočtená v korunách na jednoho obyvatele (údaje v Kč/obyv.)
- Tabulka 12. Tabulka pro zjišťování preferencí kritérií pomocí párového srovnávání
- Tabulka 13. Počet preferencí jednotlivých kritérií včetně hodnot vah.
- Tabulka 14. Tabulka vstupních hodnot projektů P1 – P6 vč. váhy jednotlivých kritérií.
- Tabulka 15. Výpočet normalizovaných hodnot včetně stanovení výsledného pořadí.

Seznam obrázků

Obrázek 1. Systém tělesné kultury (Hodaň, 1997, 48).

Obrázek 2. Subsystem tělocvičné aktivity (Hodaň, 1997, 49).

Obrázek 3. Input-output model ITK (Hobza & Rektořík, 2006, 101)

Obrázek 4. Vícezdrojové financování tělesné kultury (Hobza & Rektořík, 2006, 52).

Obrázek 5. Schematické znázornění podpory tělesné kultury (Novotný, 2000, 68).

Obrázek 6. Schematické rozdělování státních zdrojů na programovou podporu „sportu a tělovýchovy“ (Zdroj: interní informace MŠMT)

Obrázek 7. Hlavní zdroje financování tělesné kultury (v mld. Kč) v ČR (Novotný, 2000).

Obrázek 8. Státní podpora sportu v ČR 2001 – 2009 (Zdroj: interní informace MŠMT, 2010).

Obrázek 9. Struktura příjmů velké TJ s majetkem (Novotný et al., 2009, 56).

Obrázek 10. Struktura příjmů malé TJ bez majetku (Novotný et al., 2009, 57).

Obrázek 11. Radnice města Český Těšín

Obrázek 12. Vývoj a skladba příjmů v letech 2001 – 2012

Obrázek 13. Financování sportu a rekreace ve městě Český Těšín

Obrázek 14. Dotační programy města Český Těšín a jejich vývoj v letech 2009 – 2011

Obrázek 15. Dotační programy města Český Těšín 2009 – 2011

Obrázek 16. Dotační programy z oblasti neinstitucionální podpory sportu

Obrázek 17. Vývoj dotací poskytnutých subjektům nezřízených městem 2009 – 2011

Obrázek 18. Podpora sportu a rekreace z rozpočtu města v letech 2009 – 2011

Obrázek 19. Podpora sportu a rekreace z rozpočtu města – průměr 2009 – 2011

Přílohy

Příloha 1. Žádost o dotaci

Příloha 2. Dotace na podporu sportu a jiných aktivit v letech 2009 – 2011

Příloha 1. Žádost o dotaci

**Žádost o dotaci z rozpočtu města Český Těšín
na podporu sportovních a jiných aktivit na rok**

1. Údaje o žadateli

1. Název organizace (s uvedením právní formy):		IČ:
		DIČ:
2. Adresa sídla:		Telefon:
		Fax:
		E-mail:
3. Statutární zástupce organizace:		
Příjmení a jméno, titul:		Telefon:
		Fax:
Adresa trvalého pobytu:		E-mail:
4. Osoba oprávněná jednat (pokud je jiná než statutární zástupce):		
Příjmení a jméno, titul:		Telefon:
		Fax:
Adresa trvalého pobytu:		E-mail:
5. Bankovní spojení:		
6. Občanská sdružení dále vyplní počet členů:		

2. Údaje o předkládaném projektu

1. Název projektu:	
2. Odpovědná osoba za projekt (příp. odborný garant): Příjmení a jméno, titul:	Telefon:
Adresa trvalého pobytu:	Fax:
	E-mail:
3. Charakteristika předkládaného projektu <i>(obsah a cíl, způsob realizace, rozpis činností a úkolů):</i>	
4. Cílová skupina (dle bodu 2. Zásad):	
5. Oblast sportovních nebo jiných aktivit (dle bodu 2. Zásad):	
6. Typ podporovaného projektu (dle bodu 3. Zásad) :	
7. Očekávaný dopad (předpokládané přínosy projektu):	
8. Časový harmonogram realizace:	
9. Návaznost na jiné projekty (příp. participující subjekty a jejich projekty):	
10. Způsob propagace projektu:	
11. Způsob propagace města Český Těšín při realizaci projektu:	

3. Rozpočet projektu

Náklady projektu		Plánovaná výše
1.	Mzdové náklady	
1.1.	Mzdy a platy	
1.2.	Zákonné odvody z mezd	
1.3.	Dohody mimo pracovní poměr	
2.	Honoráře, odměny (specifikujte)	
2.1.		
2.2.		
2.3.		
3.	Nákup materiálu (specifikujte)	
3.1.		
3.2.		
3.3.		
4.	Nákup drob. dlouhodob. hmot. a nehmot. maj. (specifikujte)	
4.1.		
4.2.		
4.3.		
5.	Opravy a udržování (specifikujte)	
5.1.		
5.2.		
5.3.		
6.	Ostatní nákupy a služby	
6.1.	Spotřeba energií	
6.2.	Cestovné, doprava	
6.3.	Propagace	
6.4.	Pronájem	
6.5.	Služby pošt	
6.6.	Služby bank	
6.7.	Telekomunikace	
7.	Jiné výše nspecifikované náklady (specifikujte)	
7.1.		
7.2.		
7.3.		
7.4.		
7.5.		
7.6.		
7.7.		
7.8.		
CELKOVÉ NÁKLADY PROJEKTU		

Příjmy projektu		Plánovaná výše
1.	Vlastní příjmy projektu	
1.1.	Vstupné	
1.2.	Prodej upomínkových předmětů	
1.3.	Ostatní (specifikujte)	
2.	Dotace a příspěvky jiných subjektů než města Český Těšín	
2.1.	Dotace jiných města a obcí	
2.2.	Dotace krajského úřadu	
2.3.	Státní dotace (ministerstva, státní fondy, aj.)	
2.4.	Zahraniční zdroje – specifikujte	
2.5.	Vlastní vklad žadatele	
2.6.	Soukromí sponzoři	
2.7.	Ostatní (specifikujte)	
CELKOVÉ PŘÍJMY PROJEKTU		
Rozdíl mezi příjmy a náklady projektu:		
Požadovaná dotace:		

4. **Přehled poskytnutých dotací za tři předcházející období, tj. roky (dotace města Český Těšín, dotace jiných města a obcí, kraje, granty, dotace ministerstev ČR, jiné státní dotace apod.):**
- 4.1.
 - 4.2.
 - 4.3.
 - 4.4.
5. **Povinné přílohy projektu:**
- 5.1. výpis z registru ekonomických subjektů (stačí kopie pořízená na internetových stránkách Českého statistického úřadu).
 - 5.2. u fyzických osob podnikajících na základě živnostenského oprávnění kopie živnostenského listu
 - 5.3. u právnických osob stanovy (popř. jiná listina prokazující osobu s právem jednat).
6. **Žadatel prohlašuje, že nemá žádné nevyrované finanční závazky vůči orgánům státní správy, krajskému úřadu ani městu Český Těšín.**
7. **Žadatel svým podpisem potvrzuje správnost uvedených údajů.**

.....
podpis osoby odpovědné za projekt

.....
podpis statutárního zástupce
+ razítko žadatele

Příloha 2. Dotace na podporu sportu a jiných aktivit v letech 2009 – 2011

Rok 2009

	Organizace	Účel poskytnuté dotace	Výše dotace
1	Ambassadors, o.s.	FC Ambassadors Český Těšín (činnost)	4 000
2	Ambassadors, o.s.	Křesťanská fotbalová liga Český Těšín	10 000
3	Český svaz včelařů, o.s., základní organizace Český Těšín	Ochrana včel před nemocemi a ochrana životního prostředí kolem nás	8 000
4	Český rybářský svaz, místní organizace Český Těšín	Sportovní "Lov ryb na udici" dle mezinárodních pravidel CIPS	8 000
5	Český zahrádkářský svaz ZO "Koty", Český Těšín - Horní Žukov	Odborné přednášky pro zahrádkáře a širokou veřejnost	5 000
6	FBC Český Těšín, o.s.	Zajištění mistrovských florbalových soutěží	37 000
7	Junák - svaz skautů a skautek ČR, středisko Zlatá Orlice Český Těšín	Vodní turistika pro děti a mládež	10 000
8	Mateřské centrum Šťastné srdce, o.s.	Šťastné srdce pro rodinu	29 000
9	Nadace střední školy hotelové a obchodně podnikatelské	Mažoretky	10 000
10	Obchodní akademie, Český Těšín, Sokola Tůmy, příspěvková org.	14. regionální veletrh fiktivních firem s mezinárodní účastí	20 000
11	Obchodní akademie, Český Těšín, Sokola Tůmy, příspěvková org.	Enterprise European Business Game	19 000
12	Rocket Club Silesia Olza Český Těšín	Raketové modelářství v Českém Těšíně	10 000
13	Sbor dobrovolných hasičů	Závody, soutěže s hasičskou tematikou	5 000
14	Sbor dobrovolných hasičů	Den Děti s Hasiči	2 000
15	Sdružení obrany spotřebitelů, o.s., Krajská organizace MS kraje	Poradenství, osvěta a vzdělávání pro spotřebitele v Českém Těšíně	10 000
16	Společnost pro podporu lidí s mentálními postiženími v ČR	VIII. Ročník meziměstského bowlingového turnaje mentálně postižených "O pohár starosty města Českého Těšína"	3 000
17	Sportovní klub gymnázia	Mimoškolní sportovní aktivity dětí a mládeže sport. Klubu a centra sportu při gymnáziu v ČT	63 000
18	Sportovní klub stolního tenisu	Finanční příspěvek města Český Těšín na činnost SKST Český Těšín	24 000
19	Silesia občanské sdružení	Tábory 2009	19 000
20	Střední škola zemědělská Český Těšín	Den stromů	10 000
21	Střední škola zemědělská Český Těšín	Těšínská cyklojízda	5 000
22	Šárka Bicanová (FO)	Mistrovství světa ve zpracování textu v Pekingu	5 000
23	Školní sportovní klub "GIMPEL" při Gymnáziu s polským jazykem vyučovacím	Aktivity školního sportovního klubu "Gimpel"	24 000
24	SŠ HOP, o.s.	Těšínská středoškolská basketbalová liga s mezinárodní účastí	24 000
25	Tělocvičná jednota Sokol	Činnost sportovní organizace TJ Sokol Český Těšín	26 000
26	Základní kynologická organizace č.450 Český Těšín	Nákup překážek pro výcvik Agility	10 000
CELKEM			400 000

Rok 2010

	Organizace	Účel poskytnuté dotace	Výše dotace
1	"3 Sport Activities"	Pohárové soutěže MTB 2010	15 000
2	Český rybářský svaz	Sportovní "Lov ryb na udici"	10 000
3	Český svaz včelařů, o.s.	Ozdravení chovů včelstev	10 000
4	FBC Český Těšín, o.s.	Zajištění mistrovských florbalových soutěží	40 000
5	FBC Český Těšín, o.s.	Účast družstev elévu a mladších žáků na mezinárodním turnaji Prague games	20 000
6	Junák - svaz skautů a skautek ČR	Vodní turistika pro děti a mládež	20 000
7	Obchodní akademie, Český Těšín	Sportovní soutěže na OA	5 000
8	Obchodní akademie, Český Těšín	15. regionální veletrh fiktivních firem s mezinárodní účastí	15 000
9	Obchodní akademie, Český Těšín	Enterprise European Business Game	20 000
10	Polský kulturně osvětový svaz v České republice PZKO	Zajištění přespolního běhu pro děti a mládež v Českém Těšíně	7 000
11	Rocket Club Silesia Olza Český Těšín	Raketové modelářství v Českém Těšíně	15 000
12	Sbor dobrovolných hasičů, Hradištská	Soutěž v požární sportovní kategorii muži, ženy a děti dle pravidel hry Plamen	12 000
13	Sbor dobrovolných hasičů, Vělopolská	Den Děti s Hasiči	4 000
14	MO SPMP ČR Český Těšín o.s.	Sportovně rehabilitační víkendový pobyt mentálně postižených členů SPMP za doprovodu svých rodičů	5 000
15	MO SPMP ČR Český Těšín o.s.	IX. Ročník meziměstského bowlingového turnaje mentálně postižených "O pohár starosty města Českého Těšína"	3 000
16	Sportovní klub gymnázia	Mimoškolní sportovní aktivity dětí a mládeže sport. Klubu a centra sportu při gymnáziu v ČT	49 000
17	Sportovní klub stolního tenisu	Finanční příspěvek města Český Těšín na činnost SKST Český Těšín	30 000
18	Silesia občanské sdružení	Tábory 2010	20 000
19	Střední škola zemědělská Český Těšín	Den stromů	5 000
20	Školní sportovní klub "Olza"	Sportovní aktivity pro mládež	15 000
21	Školní sportovní klub při Gymnáziu s polským jazykem vyučovacím	Aktivity školního sportovní klubu "Gimpel"	34 000
22	Tělocvičná jednota Sokol	Činnost sportovní organizace TJ Sokol Český Těšín	26 000
23	Základní kynologická organizace č. 450 Český Těšín	Oprava stávajících překážek, nákup laviček	20 000
CELKEM			400 000

Rok 2011

	Organizace	Účel poskytnuté dotace	Výše dotace
1	"3 Sport Activities"	Pohárové soutěže MTB 2011	12 000
2	6. pionýrský skupina Svibická šestka	Hrou k poznání	10 000
3	Ambassadors, o.s.	Dětský sportovní klub Ambassadors, Křesťanská fotbalová liga Český Těšín	15 000
4	Asociace TOM ČR , TOM 20603 Svišti	Svišti fandí sportu	27 000
5	Český svaz včelařů, o.s., základní organizace Český Těšín	Ozdravení včelstev zakoupením šlechtitných matek z registrovaného chovu. Ochrana včel před nemocemi a ochrana životního prostředí kolem nás	10 000
	Český rybářský svaz, místní organizace Český Těšín	Sportovní "Lov ryb na udici"	8 000
6	FBC Český Těšín, o.s.	Zajištění mistrovských florbalových soutěží, Účast družstev elévu, mladších žáků na mezinárodním turnaji Prague games	65 000
7	Junák - svaz skautů a skautek ČR, středisko Zlatá Orlice Český Těšín	Vodní turistika pro děti a mládež	19 000
8	Obchodní akademie, Český Těšín	ENTERPRISE EUROPEAN BUSINESS GAME	15 000
9	Obchodní akademie, Český Těšín	16. regionální veletrh fiktivních firem s mezinárodní účastí	10 000
10	Polský kulturně osvětový svaz v České republice PZKO	Zajištění přespolního běhu pro děti a mládež v Českém Těšíně	5 000
11	Rocket Club Silesia Olza Český Těšín	Raketové modelářství v Českém Těšíně	10 000
12	Sbor dobrovolných hasičů, Český Těšín	Soutěž v požární sportovní kategorii muži, ženy a děti dle pravidel hry Plamen	5 000
13	Sbor dobrovolných hasičů, Horní - Žukov	Den Děti s Hasiči	3 000
14	Sbor dobrovolných hasičů, Mistřovice	O pohár okrsku Český Těšín	10 000
15	Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v ČR	Jubilejní X. Ročník meziměstského bowlingového turnaje mentálně postižených "o pohár starosty města Českého Těšína	6 000
16	Sportovní klub gymnázia	Mimoškolní sportovní aktivity dětí a mládeže sport. Klubu a centra sportu při gymnáziu v ČT	37 000
17	Sportovní klub stolního tenisu	Finanční příspěvek města Český Těšín na činnost SKST Český Těšín	30 000
18	Silesia občanské sdružení	IQ Open 2011	15 000
19	Střední škola zemědělská Český Těšín	Den stromů	5 000
20	Školní sportovní klub "Olza"	Sportovní aktivity pro mládež	13 000
21	Školní sportovní klub při Gymnáziu s polským jazykem vyučovacím	Aktivity školního sportovní klubu "Gimpel"	27 000
22	Školní sportovní klub SŠ HOP, o.s.	Mimoškolní volnočasové aktivity sportovního klubu SŠ HOP pro děti a mládež	28 000
23	Tělocvičná jednota Sokol	Činnost sportovní organizace TJ Sokol Český Těšín	15 000
CELKEM			400 000